

B 373/27/11

A BUDAPESTI II. KERÜLETI KIR. EGYETEMI
KATHOLIKUS FŐGIMNÁZIUM

S A VELE KAPCSOLATOS

M. KIR. FERENC JÓZSEF-NEVELŐINTÉZET

ÉVI ÉRTESITŐJE

AZ 1911–1912-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

SZÖLGYÉMY FERENC

A MAGYAR KIR. FERENC JÓZSEF-NEVELŐINTÉZET KORMÁNYZÓJA

ÉS A FŐGIMNÁZIUM IGAZGATÓJA.

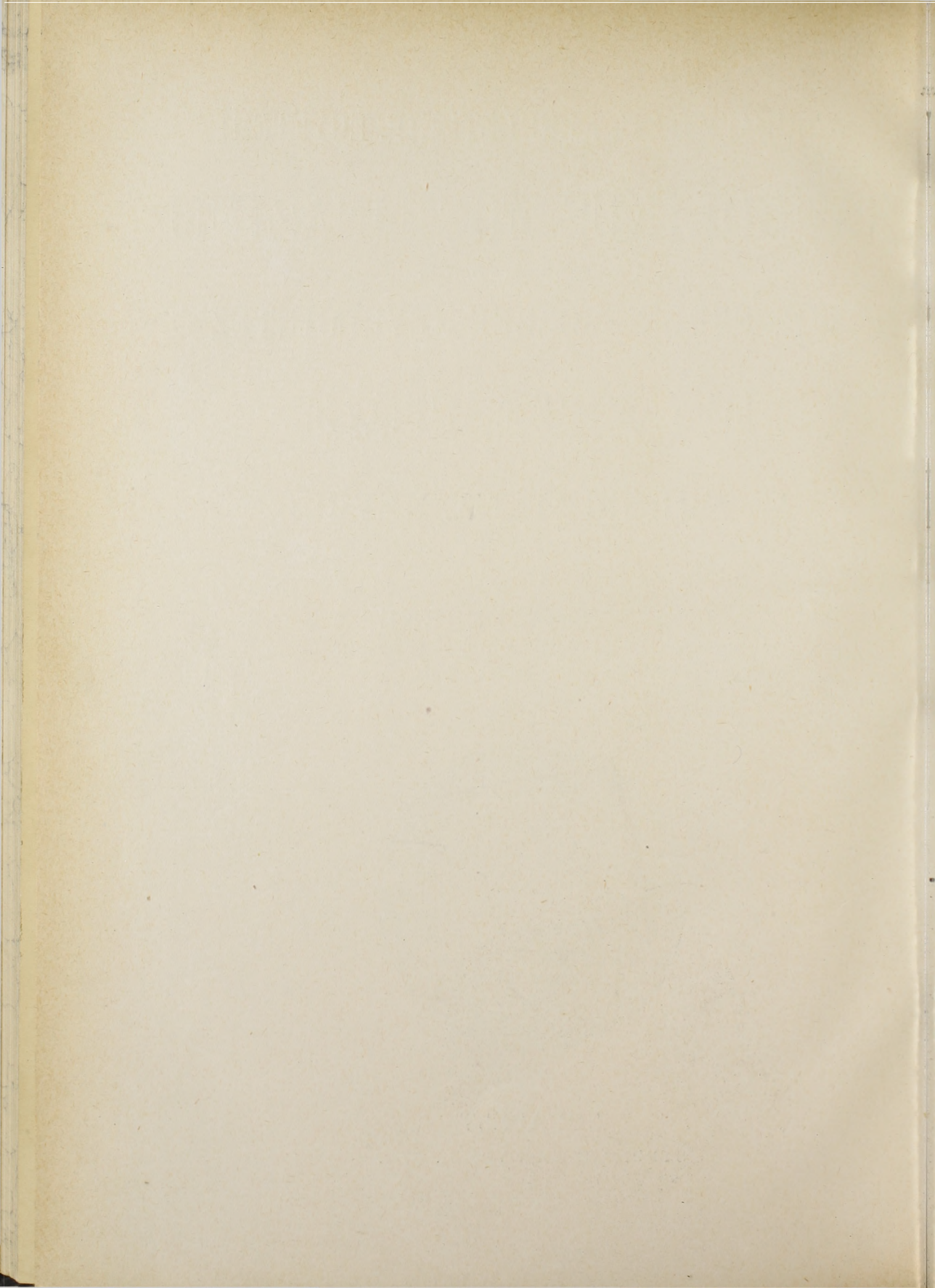

2

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

1912.

A BUDAPESTI II. KERÜLETI KIR. EGYETEMI
KATHOLIKUS FŐGIMNÁZIUM

S A VELE KAPCSOLATOS

M. KIR. FERENC JÓZSEF-NEVELŐINTÉZET

ÉVI ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911–1912-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

SZÖLGYÉMY FERENC

A MAGYAR KIR. FERENC JÓZSEF-NEVELŐINTÉZET KORMÁNYZÓJA

ÉS A FŐGIMNÁZIUM IGAZGATÓJA.

BUDAPEST

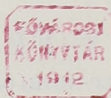
STEPHANEUM NYOMDA R. T.

1912.

KATHOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
M. KIR. FERENC JÓZSEF MESEGYŐSÉNYI

Bsp 435

4570

BUDAPEST
STEFANUS NYOMDA É. T.
1912

JÓZSEF FERENC FŐHERCEG ÚR Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGÉNEK ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATA.

Intézetünknek ez évben lefolyt érettségi vizsgálatát olyan történelmi jelentőségű mozzanat tette nevezetessé, amely nemcsak e főgimnáziumnak tisztos hagyományoktól megszentelt falai között hagyott örök emléket, hanem e falakon túl a magyar nemzet szívét is megdobogtatta s minden igaz magyar lelkében az őszinte öröm érzetét keltette. Egy minden tiszteletre és mindnyájunk szeretetére méltó lelkes ifjú, a nagy magyar nádornak dédunokája, tette le intézetünkben érettségi vizsgálatát e tanév május havának 29. napján.

A királyi főherceg gimnáziumi tanulmányait intézetünknel az 1905—6. tanévben kezdette meg, amikor az I. és II. osztályról, mint magántanuló, összevont vizsgálatot tett. Előkészítését e gimnázium tanárai végezték rendszeresen megállapított órabeosztás szerint. Ő Fensége bár mindvégig magántanulóként szerepelt, e magántanulói jelleg csak névleges volt; mert a IV. osztály megkezdésétől (1907—8.) fogva, hetenkint két napon, a nyilvános előadásokon rendszeresen megjelent; semmi kivételt el nem fogadva, osztálytársai között ült, figyelt, jegyzetelt és felszólításra felelt s a tíz perces szünetek alatt osztálytársaival kedélyesen beszélgetve töltötte el az időt. Vizsgálatait az I—VII. osztályokból a fenséges szülők jelenlétében a budavári főhercegi palotában tette le. Az utolsó évben már e jogos kivételt sem engedte meg magának. A VIII. osztályban az évvégi vizsgálatokon, amelyek *dr. Erődi Béla* királyi főigazgató elnöklése alatt május 4., 7., 8. és 9. napjain folytak le, többi osztálytársaival együtt jelent meg s ezekkel teljesen egyenlő elbánnásban részesülve, e vizsgálatokat is jeles sikerrel állotta ki. Ez alkalommal a gimnázium igazgatója, *Szölgvény Ferenc* királyi kormányzó, megható szavakkal vett búcsút a fenséges növendéktől.

Intézetünkben az érettségi írásbeli vizsgálatok május hó 13., 14. és 15. napjain voltak. Ez alkalommal a királyi főherceg többi osztálytársaival közösen egy teremben dolgozott. Írásbeli dolgozatait jelesen készítette el s különösen magyar dolgozata még a legjobb tanulók dolgozatai között is kitűnt.

Ilyen előzmények után érkezett el a szóbeli érettségi vizsgálat ideje, május 29. napja. Az intézet igazgatósága — a ritka és nagyjelentőségű

alkalomnak megfelelően — némi csekély ünnepies szint akart adni a vizsgálat külső keretének. Azonban a királyi főherceg kijelentette, hogy minden ilyen külsőség ellenére van s e tekintetben is többi társaival egyenlő elbánásban óhajt részesülni. A vizsgálat első napján reggel 8 órakor nevelője, Kratochwil Károly honvédőrnagy kíséretében megjelent a gimnázium dísztermében és érettségiző osztálytársai közé állott. Csak az utolsó pillanatokban jött a hír, hogy a vizsgálaton *József királyi főherceg* és *Augusztia főhercegasszony* is megjelennek. A fenséges szülőket *dr. Erődi Béla*, a vizsgáló-bizottság elnöke és *Szölgvény Ferenc* kormányzó fogadták és vezették a díszterembe, ahol már előbb megjelentek a vizsgálat meghallgatására *gróf Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *dr. Balogh Jenő* vallás- és közoktatásügyi államtitkár és *dr. Boncz Ödön* miniszteri tanácsos, a középiskolai ügyosztály vezetője. A vizsgáló-bizottság tagjai voltak az elnöklő főigazgatón s az intézeti igazgatón kívül: *dr. Bartha József* a magyar és latin nyelv, *Andor József* a történelem, *Besskó Jenő* a mennyiségtan és a természettan tanára. Jelen volt még *dr. Demeczky Mihály* udvari tanácsos, a Ferenc József-Nevelőintézet volt kormányzója, akinek igazgatósága idején kezdette meg a kir. főherceg gimnáziumi tanulmányait.

Dr. Erődi Béla elnök a szokásos tájékoztatással megnyitván a vizsgálatot, az első hármass csoportban *József Ferenc* kir. főherceget, *gróf Csáky Istvánt*, gróf Csáky Zsigmond magyar királyi csendőrőrnagy fiát és *Enyedy Istvánt*, Enyedy Béni, az Agrár-Bank műszaki igazgatójának fiát hívta fel a vizsgálatra. Mind a három ifjú — ismert szokás szerint — írásba foglalt tételt kapott.

A magyar irodalom tanára volt az első vizsgáztató, aki a következő kérdést adta fel a királyi főhercegnek: *Katona és «Bánk bán»-ja, tartalma, jellemalakjai és ezekkel kapcsolatban a tragikum elmélete*. A kir. főherceg egész részletességgel ismertette a tragédia keletkezését, további sorát, a színpadon való feltűnését, tartalmát és jellemeit s az egész mű egyéb esztetikai jelességeit; végül teljes alaposággal szólt a tragikum elméletéről.

A történelemből a következő tételt kellett fejtegetnie: *Az alkotmánybiztosítékok, a megyerendszer keletkezése, a megye a magyar alkotmány védelmében. A XVIII. század uralkodói és uralkodó eszméi*. A felelet e tételek megoldásában helyes történelmi érzékről, alapos közjogi tudásról és a történelem lelkes szeretetéről tanuskodott.

A latin irodalomból a kir. főherceg Horatius II. könyvének 15. ódáját kapta s az eddig előtte teljesen ismeretlen szöveget nagy könnyűséggel és szabatossággal fordította; majd Horatiusnak a magyar költészetre tett hatásáról tartott komoly tanulmányozásra valló előadást.

A mennyiségtani tételek egyike *az egyenletek osztályozása* volt, a másik, a geometriai, *az általános háromszög megfejtésének főbb tételei*, melyeket világosan, logikus gondolkodással és élénk előadással oldott meg.

A fizikából *a szinképek fajairól*, továbbá *az áram intenzitásáról* felelt nagy szorgalomról tanuskodó alapossággal s a fizikai kísérletek körében való teljes jártassággal.

A kir. főherceg feleletei általában véve az összes érettségi tárgyakból igazi érett gondolkodásról tanuskodtak, de különösen a magyar irodalom és a történelem — az ő legkedvesebb tanulmányai — köréből adott feleletei tűntek föl az egész bizottságnak és az összes jelenvoltaknak. Maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr nemcsak a fenséges szülők, hanem a vizsgáló-bizottság tagjai előtt is hangsúlyozta, hogy kellemesen meglepték őt a kir. főhercegnek higgadt, nyugodt és szabatos előadása s a közbevetett kérdésekre adott talpraesett feleletei.

A közel két óra hosszú tartott vizsgálat után a bizottság tanácskozássra vonult vissza, hogy a kir. főherceg vizsgálatát megbírálja. Tanácskozás után az elnöklő főigazgató kihirdette, hogy a bizottság a kir. főherceget egyhangúlag *jlesen érettnek* nyilvánítja és a vizsgálat eredményéről az érettségi bizonyítványt rögtön kiadja. A bizonyítványt öt példányban állították ki: egyet a királynak, kettőt a nagyszülőknek, Gizella és Klotild királyi hercegasszonyoknak, egyet a vizsgálatot tett kir. főhercegnek gyakorlati használatra s egyet a családi levéltár számára.

A bizonyítványok átadása után az elnöklő főigazgató az itt következő magas szárnyalású beszédet intézte az ifjú kir. főherceghez:

Fenséges Ur!

Mielőtt Fenséged ezen intézet falai közül távoznék, engedje meg, hogy pár szóval búcsut vegyek Fenségedtől.

Szerencsésnek érezzük magunkat, hogy tisztünkhöz képest közreműködhettünk Fenséged érettségi vizsgálatában, mely minden tekintetben kitünően sikerült. Teljesen megfelelt annak a várakozásnak, melyet hozzá fűztünk. Mert mi, akik figyelemmel kísértük Fenségedet tanulmányaiban, jelen voltunk osztályvizsgáján, láttuk és elbíráltuk érettségi írásbeli dolgozatait és hallottuk imént szóbeli vizsgálatát; őszinte örömmel tapasztaltuk, hogy Fenséged az isteni Gondviseléstől kapott fényes tehetségének kiművelésére mennyi gondot fordított, milyen odaadással, lankadást nem ismerő fáradtsággal és lelkiismeretességgel dolgozott. Készséggel fogadta nevelőinek intelmeit, mohó vágygal szívta be lelkébe tanáraitól a tudomány örök igazságait, melyek megismerésén önállóan is kutatott, búvárkodott. Fenséges szüleinek tiszteletreméltó bölcs intézkedéséből Fenséged tanulmányainak befejezésére ezen intézet nyilvános tanulóival együtt készült. Minden kivétel nélkül egyenlő elbánásban részesült Fenséged tanulótársaival, ha mégis volt különbség, az csak abban állott, hogy Fenséged osztálytársainak legjelesebbjeivel kelve nemes versenyre, első volt közöttük kötelessége teljesítésében, úgy értelmezve feladatát, hogy aki embertársai közül születésénél vagy állásánál fogva

első helyre jutott, annak kötelessége teljesítésében is elsőnek kell lennie. Nemes, szeretetre méltó magatartásával kivívta tanuló társai, tanárai s mindnyájunk őszinte tiszteletét, becsülését és igaz szeretetét. Aki így megfelelt feladatának az iskolai életben, meg vagyunk győződve, hogy férfi korában, az élet iskolájában is egész emberül fogja helyét megállani. Ha Fenséged kimegy az életbe, lépjen nyomaiba fenséges családja dicső eleinek, akik áldva élnek a magyar nép emlékében, kövesse boldog emlékü nagyatyja és férfi erényekben ékes édesapja Ő Fensége példáját. A közügyek terén sokat és áldásosan munkálkodhatik a haza javára, istápolhatja a tudományt és nemzeti kulturát. Nemes jó szívével az emberbaráti intézményekben megoszthatja a munkát fenséges szüleiével, édesatyja Ő Fenségével és fenséges édesanyjával, kik mindketten áldásos munkásságot fejtenek ki a közjótékonyosság terén. Fenségednek születésénél és kiváltságos állásánál fogva sok módja és alkalma lesz embertársainak javát munkálni, sokaknak, ezreknek, százezreknek szemeiből törülheti ki a könnyeket és csepegtelhet gyógyító balzsamot a szenvedők szívébe. Szeretettel, áldással fogják emlegetni és imájukba foglalni Fenségedet. Akkor gyakorlatban fogja tapasztalni azt, amit b. Eötvös József művéből eddig csak elméletben ismert és Fenséged oly szépen fejtegetett, hogy csak az lehet vigasztalást, csak az lehet igazán boldog, aki önzetlenül tesz jót embertársaival. Érezni fogja nemes emberbaráti tetteinek boldogító érzetét. Könnyebben fogja viselni akkor keresztjét is. Mert az isteni gondviselés minden ember vállára tesz keresztet, a szegénynek úgy, mint a gazdagnak, az alacsony sorsban levőnek úgy, mint a királyi trónon ülőnek. És ha Fenségednek az öröm mellett az üröm poharát is meg kell izlelnie, ha a boldogság mellett része lesz a fájdalomban is: emlékezetébe fognak jutni nagy költőnk eme szavai :

Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze ;
Az örömmek levegőjét megtisztítja bánat,
A kizajlott búfelhőkön szép szivárvány támad.

Ez adjon lelkének akkor enyhülést, vigasztalást. A megpróbáltatások idején legyen oltalma, védő pajzsa, mindnyájunk drága kincse : a hit, mely tűrni és remélni megtanít. Mi szerető gonddal fogjuk kísérni Fenségednek az élet küzdelmes útjain, a tenger hullámaira kiszállni készülő hajóját, mely már bontogatja vitorláit, mintha vágó lelkének szárnyai volnának. Kíváncsi, hogy az a vihar, melyet latin dolgozatában oly élénk színekkel, annyi költői lendülettel fordított le magyarrá, sohase tépje meg vitorláit, kárt ne tegyen hajójában, hanem kedvező szél vigye be biztos kikötőbe. Érettségi bizonyítványa mellé útravalóul csak egy intelmet adok Fenségednek, azt amit édes atyja Ő Fenségének érettségi vizsgája után adott akkori tanára Vaszary Kolos : *Esto vir*, mely intelmet Ő Fensége híven megfogadott és valóra váltott, *Esto vir !* Legyen erős férfi az élet minden körülményei között. Legyen munkája sikeres a haza és a nemzet javára ! Legyen mentől löbb örömben része és ne érje soha bánat, keserűség ! Isten áldása kísérje Fenségedet !

A főigazgató ezután hódoló mély tisztelettel szerencsekívánatait fejezte ki a Fenséges szülőknek derék, jó fiuk jeles érettségi vizsgálatához, kívánva, hogy sok örömük legyen boldogságában.

Majd köszönetet mondott gr. Zichy János vallás- és közokt. miniszternek, Balogh Jenő államtitkárnak és Boncz Ödön miniszteri tanácsosnak, hogy megjelenésükkel megtisztelték az intézet érettségi vizsgálatát.

E beszéd elhangzása után, mely az összes jelenlevőket az ifjú főherceggel együtt szinte könnyekig meghatotta, mindnyájunk előtt örökre felejthetetlen jelenet következett. Felemelkedett helyéből *József kir. főherceg* daliás alakja s katonás rövidséggel a következő epigrammatikus kijelentést tette:

Tisztelt Uraim!

Engedjék meg, hogy mint apa legforróbb köszönetemet fejezem ki a vizsgáló-bizottságnak s főképp ama tanároknak, akik fiam jövő életének alapjait megvetették s őt az élet útjára előkészítették. Fogadják ismétlen hálás köszönetemet. És most nozzád fordulok, kedves fiam, s megismétlem azt, amit az elnöklő főigazgató úr mondott: «Esto vir, qui habet virtutem!»

Ezzel odalépett fiához s mosolyogva megölelte és homlokon csókolt; majd az ifjú főherceg fenséges édesanyjához sietett s kezét csókolt neki, aki fiát az anyai szeretet örömétől sugárzó arccal csókolt homlokon.

Ezután a főhercegi pár rövid beszélgetést folytatott a megjelent előkelő vendégekkel s a vizsgálóbizottság tagjaival; kezét fogott a kir. főherceggel együtt levizsgázott két ifjúval s a jelenlevő ifjúság lelkes éljenzésétől kísérve távozott. Magukkal vitték szeretetét azoknak az ifjaknak, akik egy kir. főherceggel együtt versenyeztek a munka szeretetében s együtt tanulták meg, hogy a hazát becsületes munkálkodással lehet legjobban szeretni.

Az ifjú főherceg egy ideig még tanárai és osztálytársai között időzött s ezután az utóbbiaknak jövő életpályájukon szerencsét kívánva, társainak őszinte szeretetből fakadó éljenzése közt, szintén távozott.

A kir. főhercegnek e vizsgálata bennünket, akik őt tanítottuk és ismerjük, semmiképen sem lepett meg. Ezt elvártuk, tőle s hogy várakozásunk fényesen sikerült, nekünk, tanárainak legjobban esik. Társai közt első volt; de sohasem magas rangjánál fogva, hanem mindenkor a munka szeretetében s a szorgalomban igyekezett az elsőségre. Mikor e sorokat rovom, eszembe jutnak gyakran kiejtett aggódó kérdései: «Vajjon tudok-e annyit, hogy jeles osztálytársaimmal fölvehetem a versenyt?» Elégedetlen volt önmagával, hogy a magyar irodalomból az összes 130 tételt nem tudta mind egyenlő szabatossággal. S tudom,

hogy ugyanezt hangoztatta egyéb tanulmányai körében is. Többször megsajnáltam, mert láttam, hogy a folytonos munka megviselte; arcán a fáradtság kifejezése suhant olykor át; szívesen pihentetnem volna, de ő csak unszolt, hogy «*olvassunk tovább!*» — Alig is volt valaha valakinek engedelmesebb és szeretőbb tanítványa!

A tantárgyak tanulása közben azzal mutatta ki nem csupán tehetőségét és figyelmét, hanem érdeklődését is, hogy oknyomozó kérdéseket tett, amelyek arra vetettek világot, hogy a Fenség bőséges magán-olvasmányjaiból szerzett ismereteit törekedett a tananyag keretében érvényesíteni. Az irodalom, a történelem, az esztetika, a régiségtan és természettudományok egyaránt kedves tantárgyai voltak s e tárgyak tanárainak mindegyike méltán volt abban a hitben, hogy ő adja elő a Fenség legkedvesebb tantárgyát.

Jóindulatú, meleg vonzalmat árult el mindenkor tanárai iránt, mely a kedvességnek számtalan formájában megnyilatkozott s mely bizalmat ébresztett a munka sikere iránt. Mindenkit megnyerő, vonzó modora kedvessé és élvezetessé tette a tanórákat, melyek alatt szelíd humora sokszor megnyilatkozott s ezek folytán a legtermészetesebb volt, hogy minden tanára őszinte, meleg szeretettel viseltetett fenséges tanítványa iránt.

Kegyeletérzése két szomorú esetben nyilatkozott meg: akkor, midőn 1907 novemberében Fettel Lipót s midőn 1910 augusztusában dr. Katona Lajos elhalálozott. E két kedves tanárát sokszor megilletődéssel emlegette, elhunytuk fölött részvétét fejezte ki és koporsójukra koszorút küldött.

Osztálytársaihoz való viszonya hasonló volt. Leereszkedő, anélkül hogy magas rangját érezte volna; szíves minden tettetés nélkül, humoros élesség nélkül és kedélyes, anélkül hogy komolyságát veszélyeztette volna. Láttam, amint egyenlő szeretettel fogott kezét a kishivatalnok és a főnemes fiával. Csak egyre ügyelt nagyon, hogy jó fiúk társaságában legyen. De osztályában nem is találkozott más, hiszen megjelenése társai közt fölemelő hatással volt s ezekben szinte kivétel nélkül megrögződött az a törekvés, hogy fenséges diáktársához egy se legyen méltatlan. Közülük nem egyszer többeket meghívott vasárnap délutánoként s a velük töltött néhány óra kellemes beszélgetés, játék és a tanszereivel való kísérletezés közepette gyorsan tünt el. Ilyen alkalommal előszedte és megmutatta a kistapolcsáni erdőkről vett szép fényképeit, melyek a fenséges édesatyjától örökölt természetkedvelésnek vonzó bizonyítékai. Egyébként tanuló társaival való viszonyát s ezeknek iránta tanusított szeretetét semmi sem bizonyítja jobban, mint az itt következő kedves jelenet.

Ifjaink az érettségi vizsgálatok befejezése után, régi szokás szerint, társas vacsorára gyűltek össze. És ezen az első felköszöntőt intézetünk jeles volt növendéke, *Jaloviczky István*, az ő «kis főhercegük»-re mon-

dotta. «Ő Fensége — szolt a többek közt a felköszöntő — velünk dolgozott, velünk munkálkodott, az érettségi vizsgálat gonddal terhes napjait velünk megosztva, oly közelségbe jutott hozzánk, mint az országban kevesekhez. Mi látjuk, tudjuk azokat az erényeket, melyek őt, mint kiváló őseit, köztük a nagy nádort és a fenséges szülőket hazánk minden polgárának szeretetére érdemessé teszik. Nagy elődök nagy utódját láthatjuk benne s bizton nézhetünk hazánk jövője felé, míg Budavárában oly királyi főherceg lakik, mint József főherceg Ő Fensége és lelki tulajdonainak méltó örököse, a mi fenséges szeretett volt osztálytársunk, József Ferenc. Az egek áldását kérve a fenséges családra, melyhez nemzetünket a szeretet és hála erős szálai fűzik, mindannyian igaz szívből kívánjuk, hogy Ő Fensége József Ferenc szép tehetségeit valóra váltva, hosszú éveken át munkálkodhassék magyar hazánk javára.»

A nagy tetszéssel fogadott felköszöntő után az iskolatársak Ő Fenségét sürgönyileg üdvözölték. Ez az üdvözlés a kir. főhercegnek bizonyára érettségi vizsgálatára legkedvesebb emlékei közé tartozik. El is ment rá a válasz rögtön a következő levélben :

Kedves Osztálytársaim !

Igen megörültem a megható táviratnak és az abban foglalt kedves soroknak. Búcsuznunk kell egymástól, mert elszéledünk, mint a járól elsodort magvak. Elsodor minket is az élet vihara mindenfelé s ki tudja, mikor találkozunk. Legyünk hát férfiak és küzdjünk hősként, mindenki a saját pályáján s becsületesen harcolva érje el mindegyikünk diadalának tetőpontját. Jutalomra ne várjunk e világon, biztosan megjön az egy jó élet befejeztével. Küzdjük át, társaim, magunkat a nehéz életen és teljesedjék be ezen jelszó mindegyikünkön : fluctuat, nec mergitur.

Isten áldja meg önöket, kedves osztálytársaim, nem fogom elfelejteni magukat s az együtt töltött kedves órákat.

Csak bátran és vígan előre !

Budapest, 1912 június 5-én.

*József Ferenc,
osztálytársuk.*

Ez a távirat- és levélváltás legszebb világot vet arra az eszményi viszonyra, amelyben a kir. főherceg osztálytársaival volt. De ez a levél, mely egy szép léleknek hiven mutató tükre, egyúttal megnyugtathatja fenséges atyját arra nézve is, hogy fia — bár még csak lesz férfi — máris olyan ifjú, qui habet virtutem.

Dr. Bartha József.

ANDOR JÓZSEF.

Mikor két évvel ezelőtt középponti szolgálattételre a minisztériumba került, főgimnáziumunk tanári testülete élenkebben érezte a veszteség fölötti fájdalmat, mint az örömet, mely a sorainkból való kitüntető berendelés folytán osztályrészünk lehetett volna.

A miniszter úr bölcsesége úgy intézkedett akkor, hogy érdemes kartársunk a minisztériumbeli hivatali elfoglaltsága mellett az 1910—11. iskolai évben tanítsa még a történelmet a VII. és VIII. osztályban, 1911—12-ben pedig már csak a VIII-ban s csak ezután válják ki végleg testületünkben; e kivételes rendelkezésnek magyarázata az, hogy ebben a két iskolai évben végezte Ő Fensége József Ferenc cs. és kir. főherceg úr a VII. és VIII. osztályt, nehogy tehát az ő történelmi oktatása más kézbe kerüljön — mert a fenség úgy e tantárgyhoz, mint annak előadójához egyaránt ragaszkodott — Andor József megmaradt ez idő alatt még testületünkben és táplálta bennünk a reményt, hogy esetleg még a miénk marad.

Most azonban, midőn látnunk kell, hogy visszahelyezésébe való reménykedésünk nem válik valóra, búcsut veszünk kartársunktól, barátunktól és megköszönjük neki mindazt a jót, amiben tanártársait és tanítványait intézetünknel való 13 évi működése alatt részesítette.

A tanár értékének igazi fokmérője talán nem is annyira a felsőbbség ítélete, méltatása, mint a tanítványok ragaszkodása, akik kiérzik a tanár hivatalos munkássága közben azt is, ami őket legjobban megragadja: a szerető szívet, mely a kathedráról az iskolapadokba átsugárzik és melegít s a megbecsülés és bizalom virágait fakasztja az ifjú lelkekben. Hogy Andor József mennyire megtalálta tanítványai szívét, azt nem csupán az bizonyítja, hogy az ő órái alatt nem igen fordultak elő úgynevezett fegyelmi esetek, hanem sokkal inkább az, hogy tanítványai a történelmet lelkesedéssel tanulták és tudták is. Jogászok, egykori tanítványai, dicsekedve emlegették, hogy mennyire hasznát veszik a jogi tanulmányok folyamán annak, hogy az alkotmányfejlődést, a törvények ismeretét a középiskolában oly világosan elsajátították.

Mindezt széleskörű tudás, lelkes és lelkesítő előadás és mindig igazságos, nyugodt bánásmód eredményezheti; midőn az ifjúság érzi a vezető kéz erejét, de megérzi annak melegét is; bizalommal fogadja az

irányítást, mert látja a tanárban az ifjúságot szerető embert, a tudás mellett a méltányló jóakaratot. Ezt köszönhetik tanítványai Andor Józsefnek.

Mi pedig, a kartársak, méltó lehangoltsággal látjuk távozni hivatásos munkaköréből, hol annyi érdemmel munkálkodott; a veszteség élénk érzetével látjuk kiválni körünkből az eleven kedélyű, nemes szívű barátot, kinek vonzó egyénisége, olykor nehéz viszonyok között is megőrzött lelki derűje mindnyájunkra jótékonyan hatott; ki lelkének nyíltságával, szelleme rugalmasságával ragaszkodó barátaivá nyert meg mindnyájunkat. Meleg Isten hozzád gyanánt kívánjuk neki, hogy találja meg új munkakörében azt a megbecsülést, melyet mi érezünk iránta, magunknak pedig azt kell kívánnunk, hogy minél előbb térjen vissza kartársként közénk.

Szölgyémy Ferenc.

I.

A TANINTÉZET BELÁLLAPOTA.

1. Személyi állapot.

a) A tanári testület és a tantárgyfelosztás.

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta tanít ?	Hány év óta tanít ezen intézetnél ?	Mily tárgyakat tanított ?	Mely osztályban ?	Heti hány órában ?	Összes heti óraszám	Jegyzet
✓ 1	<i>Szölgvény Ferenc,</i> a m. kir. Ferenc József nevelőint. kormányzója, főgimnáziumi igazgató	magyar, latin	26	5	—	—	—	—	
✓ 2	<i>Zsámboki Gyula,</i> r. tanár	latin, görög	30	15	latin ny. görög ny. történelem	VI. VI. V.	5 5 3	13	A VI. osztály főnöke.
hlt 3	<i>Dr. Pokorny Emánuel,</i> r. tanár	vallás- tan	29	26	vallástan	I-VIII.	2-2	16	Első hitszónok
✓ 4	<i>Mikus László,</i> r. tanár	törté- nelem, földrajz	27	1	történe- lem szépirás	III. IV. VI. VII. II.	3 3 3 3 1	13	A művelődés- tört. szertár és éremgyűj- temény öre.
✓ 5	<i>Nikolics Ignác,</i> r. tanár	latin, görög	26	26	magyar ny. latin ny. német ny.	I. VII. IV.	5 5 3	13	A VII. osztály főnöke. Tan- díj kezelő.
✓ 6	<i>Koválik József,</i> r. tanár	term.- rajz, földrajz	25	8	term.- rajz	I. II. IV. V. VI.	2 2 3 3 3	13	A természet- rajzi szertár és gr. Pejacse- vich-féle gyűj- temény öre.
✓ 7	<i>Dr. Szörényi József,</i> r. tanár	magyar, német, latin	21	4	német ny.	III. VI. VII. VIII.	4 3 3 3	13	A dal- és zene- kör vezetője.
✓ 8	<i>Szuchy Endre,</i> r. tanár	latin, görög	21	21	magyar ny. latin ny. gp. irod.	III. III. VII. VIII.	4 6 3 2	15	A III. osztály főnöke, a Se- gélyző Egye- sület vezetője.
✓ 9	<i>Dr. Vári Rezső,</i> r. tanár	latin, görög	20	4	gp. irod. görög ny.	V. VII. VIII.	3 5 4	12	
✓ 10	<i>Nendtwich Jakab,</i> r. tanár	test- gyak., vívás	20	20	testgya- korlás	I-VIII.	2-2	16	A tornaszertár öre.

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta tanít?	Hány év óta tanít ezen intézményben?	Mily tárgyakat tanított?	Mely osztályban?	Heti hány órában?	Összes heti óraszám	Jegyzet
11	<i>Dr. Bartha József</i> , r. tanár	magyar, latin	19	4	magyar ny. latin ny. filozófia	VII. VIII. VIII. VIII.	3 3 4 3	13	A VIII. osztály főnöke, az Ön- képzőkör ve- zetője. ✓
12	<i>Dr. Zombory János</i> , r. tanár	magyar, latin	19	19	magyar ny. latin ny.	II. VI. II.	5 3 6	14	A II. osztály főnöke, az ifjú- sági könyvtár őre. ✓
13	<i>Andor József</i> , közp. szolg. t. ber. r. tan.	latin, törté- nelem	16	13	történelem	VIII.	3	3	✓
14	<i>Mérő István</i> , r. tanár	r. geom., szabad- kézirajz	16	12	gp. rajz r. geom.	V-VIII. I. III. IV.	2-2 3 2 2	15	A rajzsztár őre. ✓
15	<i>Korponay István</i> , r. tanár, F.J.N. nevelő- tanár és a kormányzó helyettese	magyar, latin	14	5	magyarny. latin ny.	V. I.	3 6	9	Második hit- szónok. A ta- nári könyvtár őre. Az I. osztály főnöke. ✓
16	<i>Besskó Jenő</i> , r. tanár	mennyi- ségtan, fizika	11	4	földrajz mennyiség. fizika	III. VIII. VII-VIII.	2 2 4-4	12	A fizikai gya- korlatok veze- tője. A fizikai sztár őre. ✓
17	<i>Knubels Rezső</i> , r. tanár, F.J.N. nevelő- tanár	német, latin	9	9	német ny.	V.	3	3	✓
18	<i>Horváth Kálmán</i> , r. tanár, F.J.N. nevelő- tanár	mennyi- ségtan, fizika	4	4	mennyi- ségtan	VI. VII.	4 3	7	✓
19	<i>Bernolák Kálmán</i> , r. tanár	mennyi- ségtan, fizika	4	2	—	—	—	—	1911/12-ben tanulmányi szabadságon. ✓
20	<i>Dr. Alleram Gyula</i> , r. tanár	latin, görög	4	4	magyarny. latin ny. görög ny.	IV. IV. V.	6 4 5	15	A IV. osztály főnöke. ✓
21	<i>Csudáky Bertalan</i> , F. J. N. nevelő-tanár	magyar, latin	15	15	gp. irod.	VI.	3	3	A F. J. N. int. könyvtárának őre. ✓
22	<i>Vajda Károly</i> , F. J. N. nevelő-tanár	latin, törté- nelem	9	9	latin ny.	V.	6	6	Az igazgatói iroda vezetője, értekezleti jegyző, az V. osztály főnöke.

Sorszám	A tanár neve, tanári minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta tanít ?	Hány év óta tanít ezen intézetnél ?	Mily tárgyakat tanított ?	Mely osztályban ?	Heti hány órában ?	Összes heti óraszám	Jegyzet
			4	2			3	3	
23	<i>Izsépy Béla,</i> F. J. N. nevelő-tanár	földrajz. term.- rajz	4	2	földrajz	I. II.	3 3	6	
24	<i>Szentesi Béla,</i> F. J. N. nevelő tanár	mennyi- ségtan, fizika	0	1	mennyiség, r. geomet.	II. II.	4 3	7	
25	<i>Dr. Duma Tivadar,</i> az egészségtan tanára, F. J. N. int. orvos	egész- ségtan	15	15	egészségtan	VII.	2	2	Iskolaorvos.

b) Gyakorló tanárjelöltek.

Sorszám	N é v	A vezető tanárok neve	Mily tantárgya- kat tanított ?	Mely osztály- ban ?	Heti hány órában ?
1	<i>Himpfner Béla</i>	Korponay István	latin magyar	I. V.	6 3
2	<i>Migály Béla</i>	Besskó Jenő	földrajz fizika	III. VII.	3 3
3	<i>Miklóssy Kálmán</i>	Dr. Bartha József	magyar nyelv latin nyelv	VII. VIII.	3 2
4	<i>Szalay László</i>	Koválik József	természetről	I. II. V.	2 2 3
5	<i>Zelenka Gyula</i>	1911. nov. 1-ig Besskó Jenő, 1911. nov. 1-től önálló mű- ködési körrel felruházza, a tanulmányuton levő Ber- nolák Kálmán r. tanárt helyettesítette	mennyiségtan	I. III. IV. V.	4 3 3 3

Évközben távoztak: Fray Jenő (1911. nov. 8.); Schütz József dr. (1911. okt. 31.); Szabó Béla (1911. nov. 12.).

c) Hitoktatók.

1. **Vargha Gy. Géza** gör. kath. hitoktató ;
2. **Reif Pál** ág. h. ev hitoktató ;
3. **Dr. Veress Jenő** ref. theol. m. tanár ;
4. **Józan Miklós** unit. esperes ;
5. **Nedelykovits Velimir** gör. kel. szerb főesperes ;
6. **Bogoevicu Gy. Ghenadij** gör. kel. román főesperes ;
7. **Dr. Edelstein Bertalan** rabbi

tanították a vallástant heti 2—2 órában.

d) A tanároknak a gimnáziumon kívül elfoglalt tisztségei és lakásuk.

Szölgvény Ferenc, a Kath. Középiszkolai Tanáregyesület ügyvivő alelnöke és budapesti körének elnöke, a Szent-István-Társulat, a Patronage-Egyesület és a Szent-László-Társulat választmányi tagja, a Fiatalokorúak Felügyelő Hatóságának tanácselnöke, az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósági, a budapesti II. ker. munkásgimnázium igazgatóválasztmányi, a Philol. Társaság rendes tagja. Officier de l'instruction publique. Lakik a főgimnázium épületében.

Dr. Alleram Gyula, az Orsz. Közoktatási Tanács kebelében megalakult latin nyelvi szakbizottság jegyzője, a Kath. Középiszk. Tanáregyesület, a Budapesti Philologiai Társaság és a Szent-István-Társulat rendes tagja. Lakik : I., Werbőczy-utca 17.

Andor József, a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának s igazg. vál. tagja, a Pázmány Egyesület választmányának, a Kath. Középiszk. Tanáregyesület igazgató-tanácsának tagja, az Orsz. Kath. Szövetség választmányi és a Szent-László-Társulat igazgatósági tagja. Lakik : I., Jolán-utca 10.

Dr. Bartha József, a Néprajzi Társaság rendes tagja, a Kath. Középiszk. Tanáregyesület titkára, a Pázmány-Egyesület választmányának, a Szent-István-Társulat igazgatóságának s tudományos és irodalmi osztályának tagja. Lakik : IX., Üllői-út 53.

Bernolák Kálmán, a fiatalokorúak budapesti felügyelő-hatóságának tagja, a Kath. Patronage-Egyesület osztálytitkára, a Kath. Tanáregyesület, az Orsz. Kath. Szövetség tagja. Lakik : II., Batthyány-utca 65. Tart. honv. hadnagy. (1911/12-ben tanulmányúton.)

Besskó Jenő, az Orsz. Paed. Könyvtár és Tanszermúzeum tanácsának külső tagja, a Kath. Középiszk. Tanáregyesület, a Gyakorló Főgimnázium-Egyesület, az Uránia Tudományos Egyesület, a Kir. Magy. Ter-

mészettudományi Társulat, a Kath. Ifjúságot Pártoló Egyesület, az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat, az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat, a Szent-István-Társulat rendes tagja. Lakik : II., Szász Károly-utca 4. I.

Csudáky Bertalan, a budapesti Paedagogiai, Philologiai-Társaság, az «Uránia» tudományos egyesület, a Magyar Földrajzi Társaság, az «Otthon» írók és hírlapírók körének és a g. kath. Egyháztanácsnak rendes tagja. Lakik : a főgimnázium épületében.

Dr. Duma Tivadar, sz. k. m. kir. honvéd főorvos. Lakik : I., Krisztina-körút 17.

Horváth Kálmán, a Kath. Középisk. Tanáregyesület és a Kir. Magy. Természettudományi Társulat rendes tagja. Lakik a főgimnázium épületében.

Izsépy Béla, a Kath. Középisk. Tanáregyesület, a Kir. Magy. Természettudományi Társulat rendes tagja. Lakik a főgimn. épületében.

Knubels Rezső, a Budapesti Philologiai Társaság és a Kath. Középisk. Tanáregyesület rendes tagja. Lakik : II., Tölgyfa-utca 14.

Korponay István, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület, a Kath. Középisk. Tanáregyesület, a Budapesti Philologiai Társaság, a Képzőművészeti Társulat rendes tagja, nagyváradi egyházmegyei áldozópap. Lakik a főgimnázium épületében.

Koválik József, Lakik : II., Albrecht-út 12.

Mérő István, a Kath. Tanáregyesületnek, az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat alapító és művész-választmányának, a Képzőművészek Egyesületének r., a Nemzeti Szalon választmányának tagja. Lakik : I., Gellérthegy-utca 1.

Mikus László. Lakik : III., Bécsi-út 171.

Nendtwich Jakab, cs. és kir. tart. főhadnagy a 86. gyalogezredben. Lakik : II., Toldy Ferenc-utca 50.

Nikolics Ignác, a Kath. Tanáregyesület, a Budapesti Philologiai Társaság, a főv. I. ker. várbeli iskolaszék, a Szent-István-Társulat rendes tagja, a Kath. Ifjúságot Pártoló és a Kath. Tanoncokat Védő Egyesület választmányi tagja. Lakik : I., Országház-utca 14.

Dr. Pokorny Emánuel, esztergom-főegyházmegyei áldozópap, pápai kamarás, a Kath. Tanoncok Otthonának igazgatója. Lakik : II., Toldy Ferenc-utca 30.

Szentesi Béla. Lakik : a főgimnázium épületében.

Dr. Szörényi József, a Budapesti Birói Főiskolai Kollégium igazgatója, a Verseci Magyar Dalkör tb. elnöke, az Orsz. Középisk. és a Kath. Középisk. Tanáregyesület rendes tagja. Lakik : II., Margit-körút 54.

Szuchy Endre, a Budapesti Philologiai Társaság, az Orsz. Középisk. és a Kath. Középiskolai Tanáregyesület rendes tagja. Lakik : II., Albrecht-út 27.

Vajda Károly, a Budapesti Philologiai Társaság, a Kath. Középisk. Tanáregyesület rendes, a Budai Kath. Kör, a Kath. Ifjúságot Pártoló Egyesület és a Kath. Népszövetség II. ker. csoportjának választmányi tagja, tartalékos hadnagy a m. kir. 1. sz. honvédegyalozegredben. Lakik : II., Hattyú-u. 11.

Dr. Vári Rezső, c. egyetemi ny. rendkívüli tanár, a M. Tudományos Akadémia levelező, az Országos tanárvizsgáló bizottság, a Filozófiai Társaságnak s a Főiskolai Egyesületnek r. tagja, a M. kir. tanárképző-intézetben latin nyelvi szakrepetitor, a Budapesti Philologiai Társaságnak választmányi tagja. Lakik : II. ker. Batthyány-utca 65. 1912 aug. 1-től I., Istenhegyi-út 4/c.

Dr. Zombory János, a Budapesti Philologiai Társaság, a Magyar Nyelvtudományi Társaság, az Országos Középiskolai és Kath. Középiskolai Tanáregyesület r. tagja a székesfővárosi II. ker. iskolaszék tagja. Lakik : II., Albrecht-út 27.

Zsámboki Gyula, a Budapesti Philologiai Társaság és a Kath. Tanoncok Otthona r. tagja, a Krisztinavárosi Zenekör működő tagja, a m. k. honvéd Ludovika Akadémián a művészet-történeti kurzus vezetője. Lakik : II., Csapaki-út 7.

e) A tanárok irodalmi és művészeti működése.

1. **Dr. Alleram Gyula**: Kaposi József, Dante Magyarországon. Birálat (Kath. Szemle, 1911. 7. sz.). — A direkt módszer a tömegtanításban (Magyar Középiskola, 1912. 3. sz.). Külön lenyomatban «A direkt módszer a latinnyelvi tömegtanításban» címmel, Budapest, Stephanaeum, 1912. — Hivatalos birálat a köv. könyvről: Pirchala Imre, Latin nyelvtan gimnáziumok számára, XII. kiadás, Budapest, Athenaeum, 1912.

2. **Dr. Bartha József**: *Magyar nyelvtan* a középisk. I.—II. oszt. számára, 7 kiad. *Rendszeres magyar nyelvtan* a középisk. III. oszt. számára, 3. kiad. *Stilisztika* a középisk. IV. oszt. számára (Bartha—Prónai) 5. kiad. (sajtó alatt). *Retorika* (Bartha—Prónai) a középisk. V. osztálya számára 3 kiadás (sajtó alatt). *A magyar nemzeti irodalom története* II., 3. kiad. (középisk., sajtó alatt). *A magyar nemzeti irodalom története* 2. kiad. (tanítóképz.), Budapest, 1912.; a Szent-István-Társulat kiadásai. Irodalomtörténeti, esztetikai és nyelvészeti cikkek, bírálatok és ismertetések különféle folyóiratokban és hírlapokban. A váci kath. lyceum-egylet téli tanfolyamán előadást tartott az esztetika köréből.

3. **Csuzáky Bertalan**: Liszt Ferenc élete és művészete — illusztrálva, öt közlemény az Élet-ben; Liszt Ferenc gyermekkora, a Vasárnapi Ujságban. Tripolitánia (etnografiai rajz), Három magyar művész kiállítása. Pünkösdi ünnepek története. A dohány- és a dohány-

zás. A m. kir. Ferenc József nevelőintézet története (a Révai-Lexikon számára). Munkatársa több napilapnak és szépirodalmi folyóiratnak.

4. **Koválik József:** Hivatalos bírálatok a következő munkákról: Dr. Szerényi Nándor «Rajzok és lapok az élet könyvéből». Miskolcz, 1911. Dr. Reichenheller Kálmán: «Kémia és Ásványtan», Budapest, 1912.

5. **Mérő István:** Festményeket állított ki a Múcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, valamint a vidéki kiállításokon. Illusztrációkat készített Pap Zoltán: «Muzsikaszó» c. díszmunkájába.

6. **Dr. Szörényi József:** A Birói Főiskolai Kollégium ismeretése. Az internátus szervezeti szabályzata. Az angol kollege-rendszer. (Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület hivatalos lapja, 1911. 6. sz. és 1912. 2. sz.)

7. **Dr. Vári Rezső:** «A ciliciai Oppianus Halieutikájának kézirati hagyománya». II. (érdemleges) rész első fele. Budapest, Akadémia, 1912., 70. l.

8. **Zsámboki Gyula:** Magyarázatok a Franklin-Társulat «Művészettörténeti Nagy Falikép»-eihez, III-ik sorozat.

2. A tanszerek gyarapodása.

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
	<i>a) A tanári könyvtár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén	11132	346	35027	16
	<i>Gyarapodás az 1911. évben:</i>				
1	Dr. Horváth I.: A nagyhatalmak megalakulása ...	1	—	20	—
2	Várady A.: Képek a magyar író és színészvilágból	3	—	24	—
3	Müller—Pouillet: Lehrbuch der Physik. IX. ...	1	—	18	—
4	Tannery: Elemente der Mathematik ...	1	—	9	60
5	Weil: Graphische Darstellungen ...	1	—	6	—
6	Beke—Mikola: A középiskolai mathem. tanítás reformja ...	1	—	5	—
7	Tönngren: Schwedische Gimnastik ...	1	—	7	20
8	Dr. Viszota: Széchenyi és a pesti hengermalom	1	—	3	50
9	Bártfa levéltára ...	1	—	8	—
10	Komáromy A.: Boszorkányperek ...	1	—	12	—
11	Magyarország. A VKM. aj. ...	—	1	20	—
12	Némäti K.: Nagymagyarország ismeretlen tört. okm. ...	—	1	4	—
13	Dubravszy: Mezőgazdasági kísérletügyi intézmények ...	—	1	4	—
14	Huba vére Szemere ...	—	1	100	—
15	Kálmán K.: Ossian költeményei... ..	—	1	10	—
16	Magyarország közoktatásügye 1909. ...	—	1	2	—
17	La famille et l'éducation... ..	—	1	2	—
18	Révai: Nagy lexikon. I. II. III. IV.	4	—	57	60
19	A műveltség könyvtára. II. IX. X. ...	3	—	72	—
20	Művészeti könyvtár	2	—	16	—
21	Magyarország vármegyéi... ..	1	—	20	—
22	Budapesti Szemle 1911.... ..	1	—	24	—
23	Egyetemes Philologiai Közlöny 1911. ...	1	—	12	—
24	Ethnographia 1911.	1	—	10	—
25	Katholikus Szemle 1911.... ..	1	—	10	—
26	Magyar Iparművészet 1911.... ..	1	—	10	—

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
27	Magyar Középiskola	1	—	8	—
28	Magyar Nyelv 1911.	1	—	10	—
29	Magyar Nyelvőr 1911.	1	—	12	—
30	Magyar Paedagogia 1911.	1	—	10	—
31	Mathematikai Lapok 1911.	1	—	6	—
32	Művészet 1911.	1	—	18	—
33	The Studio 1910—1911.	1	—	19	20
34	Századok 1911.	1	—	12	—
35	Természettudományi Közlöny 1911.	1	—	12	—
36	Történelmi Életrajzok 1911.	1	—	16	—
37	Történelmi Tár 1911.	1	—	5	20
38	Uránia 1911.	1	—	8	—
39	Wochenschrift der klass. Philologie 1911.	1	—	28	80
40	Zeitschrift für die Physik und Chemie 1911.	1	—	14	40
41	Athenaeum 1911.	1	—	10	—
42	Irodalomtörténeti Közlemények 1911.	1	—	10	—
43	Egyetemes Irodalomtörténet II. III.	2	—	36	—
44	Földrajzi Közlemények	1	—	10	—
45	Magyar Család Aranykönyve III.	1	—	28	—
46	Hivatalos Közlöny	1	—	6	—
47	Orsz. Középisk. Tanáregyes. Közlöny 1911/12.	1	—	8	—
48	Magyar Figyelő	1	—	24	—
49	Két régebbi mű kötése	—	—	17	—
	Álladék az 1911. év végén	11182	353	35842	66

353
11535

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
	<i>b) Ifjúsági könyvtár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén	2539	105	8536	33
	<i>Gyarapodás az 1911. évben:</i>				
1	Csiky Kálmán: Tacitus I—II.	2	—	7	80
2	Deutscher Dichterwald	1	—	11	—
3	Nagy: Földkirály	1	—	4	—
4	Vértesy: Fölfelé	1	—	2	40
5	Sass: Desdemona	1	—	4	—
6	Rákosi: Császársírok	1	—	4	80
7	Malonyay: Mednyánszky... ..	1	—	8	—
8	Leipnik: Barbizon... ..	1	—	8	—
9	Karácsonyi: Magyarország. egyház. tört.	1	—	4	—
10	Tompa: Összes költeményei	1	—	4	—
11	Dudek: Származástan	3	—	7	50
12	Petőfi: Összes költeményei	1	—	2	40
13	Kármán: Paed. dolgozatai	2	—	18	—
14	Barna: Vergilius Aeneise	1	—	4	—
15	Bartha: A Toldi-monda	4	—	5	60
16	Greguss: Magyar balladák... ..	1	—	2	—
17	Gyulai: Szilágyi és Hajmási... ..	10	—	2	—
18	Tinódi: Szemelvények	5	—	2	—
19	Balassa B.: Válogatott költeményei	10	—	3	—
20	Gyöngyösy: Murányi Vénus	10	—	10	—
21	Ilosvai: Toldi Miklós	2	—	—	80
22	Kardos: Kurucvilág	1	—	—	30
23	Mikes: Válogatott törökorsz. levelei... ..	1	—	—	30
24	Virág B.: Válogatott költeményei	1	—	—	30
25	Gvadányi: Falusi nótárius	1	—	—	60
26	Katona: Bánk bán	10	—	3	—
27	Csokonai: Dorottya	1	—	—	30
28	Négyesy: Faludi Ferenc	1	—	—	60
29	Gyergyai: História	5	—	1	50
30	Jósika: Zólyomi	1	—	1	—
31	Fazekas: Ludas Matyi	3	—	—	60
32	Kisfaludy S.: Himfy szerelmei... ..	1	—	—	60
33	Tompa: Összes költeményei... ..	1	—	4	—

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
34	Berzsenyi: Munkái	5	—	25	—
35	Eötvös J.: Magyarország 1514-ben	1	—	10	—
36	May: Kordillerákban	1	—	5	—
37	— Rio de La Plata	1	—	4	—
38	— A datolya honából	1	—	5	—
30	May: Bagdadtól Sztambulig	1	—	5	—
40	Hankó: Universum V.	1	—	8	50
41	Primitív ember hajdan és most	1	—	8	—
42	Rákosi: A párisi gyujtogatók	1	—	8	—
43	Gyökösy: Hazavándorlók	1	—	3	20
44	Móra: Rab ember és fiai	1	—	3	20
45	Lőrinczy: Igmándi bég	1	—	5	—
46	Lessing: Laokoon	1	—	—	80
47	Zrinyi: Szigeti veszedelem	1	—	—	80
48	Mansoni: Jegyesek	2	}	44	—
49	Sienkiewitz: Quo vadis	2			
50	— Keresztes lovagok	2			
51	— Elbeszélések	2			
52	Tarcsai: Szent Margit legendája	1			
53	— Németvilág Budán	1			
54	Solymosy: Utirajzok	1			
55	Kincs István: Magyar ég alatt	1			
56	Krudy: Ifjúság	1			
57	Sziklay: Testvérek	1			
Álladék az 1911. év végén		2658	105	8800	23

105
2763

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
	c) <i>Művelődéstörténeti szertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	919	10	5392	28
	<i>Gyarapodás az 1911. évben nem volt</i>				
	Álladék az 1911. év végén ...	919	10	5392	28
	d) <i>Természetrajzi és vegytani szertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	14967	882	8650	29
	<i>Gyarapodás az 1911. évben:</i>				
1	Denevér... ..	1	—	5	—
	Álladék az 1911. év végén ...	14968	882	8655	29
	e) <i>Földrajzi szertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	127	22	1156	27
	<i>Gyarapodás az 1911. évben nem volt</i>				
	Álladék az 1911. év végén ...	127	22	1156	27

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
	f) <i>Fizikai szertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	1120	120	24888	07
	<i>Gyarapodás az 1911. évben:</i>				
1	Fajhőösszehasonlító-készülék ...	1	—	10	—
2	Toldat a vetítőkészülékhez ...	1	—	20	—
3	Betét irisdiaphragmával és réssel ...	1	—	38	—
4	Toldat vízszintes vetítéshez ...	1	—	80	—
5	Falraerősített vetítő-asztal ...	1	—	9	—
6	Gördülő függöny falra erősítve ...	1	—	3	—
7	Háromkapesos áramváltó ...	1	—	2	—
8	Réz dugók kettős szorítóval ...	2	—	2	—
9	Kis U alakú elektromágnes ...	1	—	3	—
10	Szigetelőtálpak rézszorítókkal ...	2	—	3	—
11	Félstabil gőzgép, transmisszióval és mellékkészülékkel (Enyedy István VIII. o. t. ajándéka) ...	—	1	400	—
12	Fordulatmérő ...	—	1	7	60
13	Nedvességmérő ...	—	1	9	—
14	3 drb diapozitív-doboz ...	—	3	9	75
15	8 diapozitív-sorozat (földrajz, fizika) ...	—	8	56	—
16	5 diapozitív - sorozat (repülőgépek, földrajz, csillagászat, fizikai készülékek, fizikusok arcképei) ...	—	5	112	92
17	Voltmérő 3-féle érzékenységgel ...	—	1	80	—
18	Ampéremérő 3-féle érzékenységgel ...	—	1	80	—
19	Villamos-vasut (falikép)	—	1	5	30
20	Kirchhoff - Bunsen - féle spektrumtáblák ...	—	2	16	80
21	Faládika sorozat ...	—	1	25	—
	Álladék az 1911. év végén ...	1132	145	25860	44

Sorszám	A tárgy megnevezése	Drb v. kötet		Érték	
		vétel	ajándék	K	f
	g) <i>Tornaszertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	804	—	3689	50
	<i>Gyarapodás az 1911. évben:</i>				
1	Palánk (bordás fal) ...	5	—	160	—
2	Kettős palánk ...	1	—	60	—
3	Ablakrács ...	1	—	80	—
4	Kettős bom (tornagerenda) ...	1	—	380	—
5	Kettős bom-nyereg ...	4	—	112	—
6	Tornapad (rövid) ...	2	—	34	—
7	Tornapad (hosszú) ...	2	—	56	—
8	Mentőszekrény fölszerelve ...	1	—	25	—
	Álladék az 1911. év végén ...	821	—	4596	50
	h) <i>Rajzsertár.</i>				
	Álladék az 1910. év végén ...	1050	—	2194	12
	1911. évi beszerzés ...	11	—	49	50
	Álladék az 1911. év végén ...	1061	—	2243	62

3. Segélyezési ügy.

a) Ösztöndíjas tanulók.

<i>Ambrózy Ferenc</i> , VIII. o. t., Ambrózy Imre-féle családi ösztd.	200 K
<i>Atzél Nándor</i> I. o. t., Plattschläger M. János ösztd.	300 «
<i>Bihar Tibor</i> , III. o. t., Gróf erdódi Pálffy ösztd.	700 «
<i>Fejszés Jenő</i> , V. o. t., Egyesült főv. takarékpénztár	250 «
5. <i>Fetll László</i> , V. o. t., budai Mária-Terézia-féle	240 «
<i>Fülöp István</i> , I. o. t., Plattschläger M. J-féle	300 «
<i>Herald László</i> , III. o. t., Alapy ösztd.... ..	420 «
<i>Kajdi Ferenc</i> , II. o. t., Plattschläger M. J-féle	300 «
<i>Kovacsics Radoszláv</i> , VIII. o. t., Beleczy M. féle	220 «
10. <i>Prochaska Lajos</i> , V. o. t., Jövedékbírsági alap	300 «
<i>Rosner Ferenc</i> , IV. o. t., Alapy ösztd.	420 «
<i>Schlott Ferenc</i> , VII. o. t., Győri kir. árvaalap	300 «
<i>Schröder Imre</i> , VIII. o. t., Sebastiani ösztd. ...	200 «
<i>Szabó István</i> , V. o. t., budai Mária-Terézia-féle	240 «
15. <i>Vértesi Géza</i> , VII. o. t., budai Mária-Terézia-féle	240 «
Összesen ...	4630 K.

b) Segélyező-Egyesület.

A segélyező-egyesület a gimnázium tanulóiból a szegényebb sorsú tanulóknak iskolai könyvekkel való ellátására évről-évre újra megalakul. Az 1911—1912. iskolai évben a segélyező-egyesület 1911. szeptember havában alakult meg. A felügyelettel az igazgató *Szuchy Endre* tanárt bízta meg. Az alakuló közgyűlésen az egyesület tagjai megválasztották a tiszttikart 1911—1912-re. Elnök : Natorp Tivadar br. VIII. o. t. Pénztáros : Kolossváry Pál VIII. o. t. Ellenőr : Dömötör Géza VIII. o. t. Titkár : Terbócz Miklós F. J. N. VII. o. t. Főkönyvtáros : Bernáth Gusztáv VII. o. t. Másodkönyvtáros : Strazimir Milán VI. o. t. Főjegyző : Janovics György VI. o. t. Aljegyző : Fejszés Jenő V. o. t. Ugyanakkor választották meg a választmányt és a számvizsgálóbizottságot.

Az egyesületi élet igen kedvező volt. A rendes tagok száma 239, a pártoló tagoké 52 az összes tagoké tehát 291 volt.

Az egyesület pénztárába befolyt :

Tagsági díjakból	686.—	K
Gyűjtésből	435	45 «
Egyéb adományokból	31.10	«
Az egyesült Bp. Főv. Takarékpénztár adománya		100.—	«
	Összesen ...	1252.55	K

•Ezzel szemben kiadások :

A könyvek beszerzése és kötésére fordított összeg	1182.59	K
Egyéb kiadás	69.96 «
	Összesen ...	1252.55 K.

Bevétel	1252.55	K
Kiadás	1252.55	«

Az egyesület vagyona az 1911—1912. isk. év végén az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál elhelyezett 257.515. sz. letéti könyvecske szerint *19.913 K 04 fillér.*

A gyűjtésben dicséretre méltó szorgalmat fejtettek ki a következő tanulók :

Glósz Miklós F. J. N. VIII. o. t.	41	K
Léderer György II. o. t.	37	«
Kövesdy Lajos F. J. N. VI. o. t.	20	«
Kenessey István F. J. N., VI. o. t.	20	«
Wahl Henrik F. J. N., III. o. t.	14	«
Apponyi György gróf IV. o. t.	14	«
Heller Géza III. o. t.	14	«
Balázsovits László F. J. N. II. o. t.	12	«
Rolf Ervin III. o. t.	11	«
Gaal Gedeon VII. o. t.	10	«
Enyedy István F. J. N., VIII. o. t.	10	«
Rupchich Tibor F. J. N., VII. o. t.	10	«

Azonkívül 10 K, illetve 9 koronát adományoztak az Esztergomba kirándult ifjak és a «Természettudományi kör».

Az egyesület a lefolyt iskolai évben 134 tanulót segélyezett 1348 darab könyvvel. Az egyesület könyvállománya egyes tanulóknak, különösen a gimnáziummal kapcsolatos Ferenc József-Nevelőintézet növendékeinek nemesszivű adományaiból jelentékenyen szaporodott. Az egyesület két rendes közgyűlést és három választmányi ülést tartott. Az intézet igazgatója ez uton is kedves kötelességének tartja az egyesület nemesszivű jötevőinek hálás köszönetét nyilvánítani.

II.

SZELLEMI ÁLLAPOT.

1. Fegyelem.

Az igazgatónak és az összes tanároknak vállvetett törekvése oda irányult, hogy a főgimnázium növendékei között komoly és szigorú fegyelmet tartsanak fenn s azt a jó rend és eredményes működés érdekében az intézet jellemző vonásává tegyék. Örömmel jelenthetjük, hogy ezen törekvésünket minden tekintetben kielégítő siker koronázta.

Az ifjúság vallás-erkölcsi nevelése is éber figyelemben és kiváló gondozásban részesült. A róm. kath. tanulók vásár- és ünnepnapokon az intézet kápolnájában szent beszédet és szent misét hallgattak, s a rendre felváltva örökös tanárokon kívül a példaadás érdekében maga az igazgató is kötelességének tartotta, hogy minden vasárnap és ünnepnap jelen legyen az ájtatosságon. Az összes ifjúság az idén is két csoportra osztatott, melyek mindegyike nemcsak a szent beszédet, hanem a szent misét is külön hallgatta. Az ifjúság az év folyamán öt ízben járult közösen a szentségekhez. Ezenkívül alkalmat adtunk a tanulóknak arra is, hogy tetszésük szerint bármely vasárnapon és ünnepnapon is járulhassanak a szentségekhez. A kath. ifjúság a husvéti szentgyakorlatokon két csoportban vett részt. Ebben az évben a szentgyakorlatok március hó 27—30. napjain voltak. Az V—VIII. oszt. tanulók, a F. J. N. és J. F. N. növendékei részére a szentgyakorlatokat *P. Bíró Ferenc S. J.* tartotta, aki mélyreható elmélkedéseivel állandóan lekötötte hallgatóinak figyelmét. A négy alsó osztálynak szentgyakorlatait *Pokorny Emánuel*, intézetünk vallástanára, vezette. Az egyházi éneket *dr. Szörényi József* tanár tanította s szép eredményt mutatott föl.

Ebben az iskoláévbén alakult meg intézetünkben egyelőre a II—V. osztály tanulói között az ifjúsági *Mária-kongregáció Bíró Ferenc S. J. ft. úr* szakavatott vezetése alatt. Növendékeink, akiknek egy része eddig több mint egy évtizeden át a budai középiskolai ifjúsági egyesített kongregációjában vett részt, most már saját iskolánkban is megtalálják a tiszta erkölesnevelésnek ezt a kipróbált segédeszközét. A kongregáció hetenkint egyszer tartotta rendes összejövetelét az intézeti

kápolnában fölvató ünnepségét pedig a tanártestület és számos szülő jelenlétében 1912. február 2-án rendezte ugyanitt, amikor dr. *Kohl Medárd* fölszentelt püspök úr ő méltósága remek beszédben fejtegette a tiszteletreméltó «Mária-gyülekezet» nemes feladatait és megható szertartások között avatta fel a 43 jelöltet.

Más vallású növendékeinket saját lelkészeik hivatásszerű buzgósággal részesítették a vallástanításban. Az illető előljárók részéről nem emeltetett az igazgatóságnál panasz sem szorgalom, sem erkölcsi magaviselet tekintetében.

2. Oktatás.

A) Rendes tantárgyak.

a) *Bevégzett tananyag.*

Első osztály.

Vallástan. *Tankönyv*: *Róm. Kath. Nagyobb Katekizmus.* — Az apostoli hitvallás ágazatainak fejtegetése. Isten és az anyaszentegyház parancsolatai. A malaszt és a malaszteszközők, ú. m. a szentségek és az imádság. Tanította dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyv*: *Balogh Péter*: Magyar nyelvtan és Magyar olvasókönyv. — Olvasmányok alapján a hangok és írásuk, az egyszerű mondat fajtái, a mondatrészek és beszédrészek, az ige- és névragozás. — Olvasmányok: mesék, hún és magyar mondák, görög mondák, rajzok és elbeszélések a magyar földről és népről; költemények olvasása és tanulása. 16 írásbeli dolgozat. Tanította: Nikolics Ignác.

Latin nyelv. *Tankönyvek*: *Alkinson-Geréb-Morvay*: Kis Latin Nyelvkönyv és Kis Latin Nyelvtan. I. r. 1—32. olv. Az olvasmányokkal kapcsolatban tárgyi magyarázatok és régiségtani megbeszélések. A gyűjtött szókinccs alapján rövidebb beszélgetések s beszédgyakorlatok. Kívülről I. 1—14., 16—20., 24—26. Olvasmány alapján a mondat- és beszédrészek, a főnevek, melléknevek, számnevek és névmások ragozása. A rendes igeahajtás a cselekvő és szenvedő alakban. A kötőszók és praepositíók, amennyiben az olvasmányokban előfordultak. — Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat a tárgyalt nyelvtani anyag begyakorlására és a szókinccs ébrentartására, összesen 16. Tanította: Korponay István.

Földrajz. *Tankönyv*: *Némethy Károly dr.*: Földrajz. I. k. — Előismeretek. A Magyar Szent Korona Országai: Az Alföldek. A Duna-Dráva köze. A Magyar Felföldek. A Dráva-Száva köze s a Magyar-

Horvát-Tengerpart. Általános viszonyok. Térképrajzolás. Tanította : Izsépy Béla.

Természetrajz. *Tankönyv* : dr. Szerényi Hugó : Természetrajz a középiskolák első osztályai számára. — *Őszi tanítási anyag* : Gyümölcsök : a virág, a termés. Házi állatok. *Téli tanítási anyag* : Közönsége-sebb fenyők. Az ember lakása közelében, az erdőn és mezőn élő emlős állatok. *Tavaszi tanítási anyag* : Egyes, tavaszkor virító növények. Házi szárnyasok jellemzése. Végül az évszakok szerint beosztott tananyag összefoglalása. Tanította : Koválik József.

Számtan. *Tankönyv* : dr. Lutter Nándor : Közönséges számtan. — Számvetési alaplételek egész számokon, tizedes- és közönséges törtéken. A méterrendszer. Pénzrendszerünk. Időszámolás. Tanította : Zelenka Gyula.

Rajzoló geometria. *Tankönyv* : Landau-Wohlrab : Rajzoló geometria. I. r. — Planimetriai alaktan : A különböző háromszögek, négyszögek és sokszögek ismertetése ; alkotórészeik s az ezek közti összefüggések. A kör és a benne előforduló vonalak. Kerület- és területszámítás. Tanította : Mérő István.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból* : Sorakozás, igazodás, testfordulatok, zárt arcsorból nyitott arcsorok alakítása. *Katonai rendgyakorlatokból* : Rendek és kettős rendekbe fordulás, oldalsorból arcsorba fejlődés, arcsorban kanyarodás, b) *Szabadgyakorlatokból* : 2—4 ütemű egyszerű taggyakorlatok, 2—4 ütemű összetett gyakorlatok, svéd szabadgyakorlatok. c) *Szertornázásból* : mászás kötélén és rúdon, kör- és gyűrűhintázás, a többi szereken legegyszerűbb helyváltoztató gyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Játékokból* : Harmadikat elütni ; Körróta. Nemzetes. Tanította : Nendtwich Jakab.

Szépírás. A latin kis és nagy betűk. Tanította : Knubels Rezső.

Ének. (A katolikusokra kötelező.) Heti óraszám : 1. Az ima- és énekkönyvben foglalt énekek begyakorlása sopran hangra. Egyes elméleti órákon : a kótarendszer, a hangközök, taktusbeosztás ; kóta után való éneklés. Tanította : dr. Szörényi József.

Második osztály.

Vallástan. *Tankönyv* : dr. Pokorny Emánuel : Ó-szövetségi bibliai történetek és Róm. Kath. Nagyobb Katekizmus. — A Katekizmus I. szakaszának ismételése. Az ó-szövetségi szent könyvek. Az őstörténet, a pátriárkák, a zsidó nép története, különös tekintettel a Megváltóra vonatkozó jövendölésekre és élőképekre. Tanította : dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyvek* : Balogh P. : Magyar Nyelvtan II. r. és Magyar Olvasókönyv II. r. alapján a beszédrészek fajtái és használata ; az összetett mondatok tüzetes tárgyalása. Emlézésül a 25, 27, 28, 32,

35, 49, 50, 53, 54, 56, 74, 75, 80, 83, 84, 85, 86, 88. sz. költ. 15 iskolai dolgozat. Tanította : dr. Zombory János.

Latin nyelv. *Tankönyvek: Schultz Dávid:* Latin nyelvtan s *Atkinson-Geréb-Morvay:* Kis Latin Nyelvkönyv. — Az igeragozás, rendhagyó perfectumok és supinumok, rendhagyó és hiányos igék, kötőszók, határozók. Az olvasókönyv olvasmányai, 37—61., ezeknek megbeszélése latinul. Emlézésül : 37, 38, 41, 42, 44, 45, 50, 51, 53, 55, 56. 58. sz. Olvasmányok. 15. sz. írásbeli dolgozat. Tanította : dr. Zombory János.

Földrajz. *Tankönyv: dr. Némethy K.:* Földrajz II. r. — Európa, Ázsia és Afrika nevezetesebb államai, azok éghajlata, tagozottsága, állat- és növényvilága, ipara és kereskedelme, lakosságának jellemzése, különös tekintettel a vallásra, az életmódra s a főbb nyelvcsaládok csoportosítására. Végül az összefoglaló ismételések alapján az egyes államok térképezése. — Tanította : Izsépy Béla.

Természetráajz. *Tankönyv: dr. Szerényi Hugó:* Természetráajz a középiskolák II. o. sz. — Egynéhány őszkor viritó növény. — Emlősök és madarak, csúszó-mászó állatok, halak, puhatestű állatok, bogarak, lepkék; hártyás-, egyenes-, recés- s kétszárnyúak leírása, szemléltetése és a nevezetesebb gazdasági növények csoportosítása. Tanította : Koválik József.

Számтан. *Tankönyv: dr. Lutter Nándor:* Közönséges számтан. — Számvetési előnyök és fogások; közönséges törteteknek átalakítása tizedesekre és viszont; korlátolt pontosságú műveletek. Az «egyszerű hármasszabály» alá eső feladatoknak megfejtése. A %-számolás különböző alkalmazásai. Tanította : Szentesi Béla.

Rajzoló geometria. *Tankönyv: Landau-Wohlrab:* Rajzoló geometria. II. r. — Stereometriai elemek. Rajz: A testek axonometrikus ábrázolása. Tanította : Szentesi Béla.

Szépírás. A magyar írás ismétlése és a német írás gyakorlása. Tanította : Mikus László.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatból:* lásd I. oszt. b) *Szabadgyakorlatokból:* 2—4 ütemű egyszerű gyakorlatok, 2—4 ütemű összetett gyakorlatok, svéd szabadgyakorlatok. c) *Szertornázásból:* mászás, ugrás. Gyűrűhíntán lengések, a többi szereken egyszerű helyzetváltoztató gyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Játékokból:* Harmadikat elütni, körróta, méta, nemzetes. Tantította : Nendtwich Jakab.

Ének. (A katho'ikusokra kötelező.) Mint az I. osztályban.

Harmadik osztály.

Vallástan. *Tankönyv: dr. Pokorny Emánuel:* Új-szövetségi bibliai történetek és róm. kath. Nagyobb Katekizmus. — A Katekizmus második szakaszának átismétlése. Az új-szövetségi szent könyvek. Palesztina állapota Jézus korában. Jézus és az apostolok története. Tanította : dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyv* : *Balogh Péter* : Rendszeres magyar nyelvtan és Magyar Olvasókönyv III. Prózai és költői olvasmányok a magyar és a görög-római történetből ; leírások, rajzok a magyar földről és népéről. — A nyelvtan rendszerének áttekintése. Kéthetenként írásbeli iskolai dolgozat a tanultakra, az olvasottakra s a kirándulásokra vonatkozólag. Számuk 15. Tanította : Szuchy Endre.

Német nyelv. *Tankönyv* : *dr. Szörényi József* : Német nyelvkönyv. I. r. — A német írás s olvasás gyakorlása. Olvasmányok alapján a név és igeragozás, a névmások, előljárók. A költemények könyv nélkül is. Kisebbszámú beszédgyakorlatok. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat az olvasmány alapján, összesen 15. Tanította : dr. Szörényi József.

Latin nyelv. *Tankönyvek* : *Schultz Dávid* : Kisebbszámú latin nyelvtan. *Atkinson-Geréb-Morvay* : Kis Latin Nyelvkönyv, *Vajda Károly* : Cornelius Nepos és *Roseth* : Phaedrus. — A mondatrészek egyezése, az esettan, acc. és nom. cum inf., abl. absolutus. Olvasmányul: A Dent-féle kézikönyvből a 50—67 drb, a hozzájuk tartozó összes fordítási gyakorlatokkal, s az olvasmányok anyagának megbeszélése latinul. Cornelius Neposból: Miltiades és Aristides, Alcibides, Cimon, Epaminondas és Pelopidas szemelvényesen. Phaedrus meséiből: I. 2, 3, 4, 5, 7, 12, 20; II. 4, 5; III. 2, 3, 4, 9; IV. 1, 7; V. 1. Könyv nélkül: Phaedrusból: I. 3, 5, 20; II. 5, III. 4. Kéthetenként írásbeli iskolai dolgozat a tanultakra és olvasottakra vonatkozólag. Számuk 16. Tanította : Szuchy Endre.

Történelem. *Tankönyv* : *Marczali Henrik-Andor József* : Magyarország története. I. rész. — Magyarország a népvándorlás korában. A magyarok története a honfoglalástól a mohácsi vészig. Tanította : Mikus László.

Fizikai földrajz. *Tankönyv* : *dr. Némethy Károly* : Földrajz III. r. — Amerika, Ausztrália és Oceánia leírása. — A szárazföld, a víz és a légkör. A föld mint világtest. Tanította : Besskó Jenő.

Számтан. *Tankönyv* : *dr. Lutter Nándor* : Közönséges számтан II.—III. r. — Összetett hármasszabály. Kamatszámítás. Lerovat. Állampapírok, részvények, váltók. Arányos osztás. Vegyítés. Arany és ezüst tárgyak. Pénznemek. Tanította : Zelenka Gyula.

Rajzoló mértan. *Tankönyv* : *Landau-Wohlrab* : Rajzoló geometria III. r. Távoltságok mérése, rajzolása és felezése. Szögek másolása, felezése. Merőlegesek szerkesztése. Adott alkatrészekből háromszögű, négyszögű idomok szerkesztése, ezek egybevágósági esetei. A síkidomok átalakítása. Rajzok készítése. Tanította : Mérő István.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból* : Lásd I. oszt. b) *Szabadgyakorlatokból* : 2—4 ütemű egyszerű és összetett gyakorlatok svéd szabadgyakorlatok. c) *Szergyakorlatokból* : mászás kötélben, ugrás. A többi szereken támaszban és függésben előgyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Játékokból* : Harmadikat elütni, körróta, méta, nemzetes. Tanította : Nendtwich Jakab.

Ének. Mint az I. osztályban.

Negyedik osztály.

Vallástan. *Tankönyv*: dr. Pokorny E.: Róm. kath. szertartástan. — Az istentisztelet. A szentségek a katekizmus harmadik szakaszával kapcsolatban. Az egyházi év és az ünnepek. A templomok berendezése és felszerelése. Tanította: dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Kézikönyvek*: Lehr A.: Arany János Toldija. Bartha-Prónai: Stilisztika. — Költői olvasmányul Arany J. Toldija és az olvasókönyv legtöbb költeménye; prózai olvasmányul majdnem az összes prózai darabok. Könyv nélkül: «Toldi»-ból az Előhang, az I—III, az V. és a VIII. ének, továbbá az 5, 20, 24, 36, 43, 63, 67. sz. költemények. A stilisztika elméleti részének példákon való átdolgozása. — Az írásbeli dolgozatok tárgya az olvasottakkal és tanultakkal volt kapcsolatos (összesen 15). Tanította: dr. Alleram Gyula.

Német nyelv. *Tankönyv*: Timár Pál: Német nyelv- és olvasókönyv. — Ismétlés a megelőző év tananyagából. A nyelvtan gyakorlati ismétlése és alkalmazása. A szórend. Szavalás. Olvasmányul és emlékezésül a 19, 23., 24., 26., 29., 32., 33., 37., 41., 43., 44., 45., 49., 54., 55., 56., 58., 62., 64., 66., 67., 68. sz. olvasmányok és költemények. Beszédgyakorlatok német nyelven. Kéthetenként írásbeli iskolai dolgozat, fordítás magyarról németre az olvasmányok alapján: összesen 16. Tanította: Nikolics Ignác.

Latin nyelv. *Tankönyvek*: Schultz-Dávid: Kisebb latin nyelvtan. — Atkinson—Geréb—Morvay: Kis latin nyelvkönyv. Kempf: Szemelvények C. Julius Caesar De bello Gallico c. művéből és Cserép József: Szemelvények P. Ovidius Naso műveiből. — A Kis Latin Nyelvkönyvből az 58—67., 70—75. és a 77. fejezet. Az olvasmányokból: Julius Caesar I. könyv 1—3., 5—8., 11—13., 15., 21—25., 27., 29. cap.; IV. könyv 16—19. VI. könyv 13—23. cap. Ovidiusból: A világ teremtése. Az emberiség korszakai. Daedalus és Icarus. Memoriter: A Kis Latin Nyelvkönyvből: 62., 65., 70., 75. fejezet; Caesarból: I. 1., IV. 17. fejezet; Ovidiusból: Az aranykor. Magyarból latinra reverziók. Írásbeli dolgozatok kéthetenként a mondattanból tanultakra és az olvasmányokra vonatkozólag: összesen 15. A nyelvtanból a múlt évi tananyagnak ismétlése után a névszók, igeidők és igemódok. Az acc. nom. és dat. cum. inf. az imperativus, participium, gerund. és supinum. Az alárendelt mondatok. A római naptár. Tanította: dr. Alleram Gyula.

Történelem. *Tankönyv*: Andor József: Magyarország története a mohácsi vésztől a kiegyezésig, főtekintettel a pragmatica sanctióra és az 1848-iki törvényekre. Tanította: Mikus László.

Természettan. *Tankönyv*: dr. Szerényi Hugó: Növénytan. — Néhány őszi növény leírása; a növény szervei; kémiai alapismeretek; a növény belső szerkezete; a növény életjelenségei; a növények rendszertana; az őszi és a tavaszi flóra közönségesebb dudvái. Egnéhány

fa, bokor és lián. Gazdasági növények. Növénygyűjtés. A növénybonctan és alaktan bemutatva mikroszkopikus készítményeken, az egyes növények pedig élő és szárított példányokon. Tanította: Koválik József.

Algebra. *Tankönyv: Borosay: Algebra.* — A négy alaplóművelet. általános egész és törtszámokon. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Tanította: Zelenka Gyula.

Rajzoló geometria. *Tankönyv: Landau-Wohlrab: Rajzoló geometria III r.* — A körre vonatkozó szerkesztések. A kúpszeletek ismeretése, szerkesztése és a rájuk vonatkozó egyszerűbb feladatok megfejtése. Tanította: Mérő István.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból:* sorbontások, katonai rendgyakorlatokból: Lásd I. oszt. b) *Szabadgyakorlatokból:* 2—8 ütemű egyszerű és összetett gyakorlatok, svéd szabadgyakorlatok. c) *Szergyakorlatokból:* a meglevő szereken az osztály ereje- és ügyességéhez mért iskolagyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Játékokból:* Harmadikat elütni; körröta, méta, nemzetes. Tanította: Nendtwich Jakab.

Ének. Mint az I. osztályban.

Ötödik osztály.

Vallásstan. *Tankönyv: dr. Pokorny Emánuel: Katholikus hittan.* — A vallás és kinyilatkoztatás. A kinyilatkoztatás forrásai. Az apostoli hitvallás ágazatai. Az isteni kegyelem. A szentségek. A szent mise. Az ember végső dolgai. Tanította: dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyvek: Bartha-Prónai: Rhetorika.* — Elmélet: A szerkesztéstan főbb szabályai: az írásművek tárgya, a tárgy kifejtése, az írásművek szerkezete, alakja és előadása. A rhetorika alapvonalai. A prózai műfajok: leírás, történetírás, szónoki beszéd, értekezés; Arany «Toldi estéje», kisebb elbeszélő költemények: mondák, legendák, költői elbeszélések iskolai és házi olvasmányul. 10 írásbeli dolgozat. Tanította: Korponay István.

Német nyelv. *Tankönyv: Timár Pál: Rendszeres német nyelvtan és német olvasókönyv. II. rész.* — Olvasmányok: az 1, 7, 10, 16, 18, 26, 33, 37, 47, 52, 58, 72, 75. sz. prózai olvasmány, a költemények közül 71, 87, 88, 99, 101, 102, 113. sz. könyv nélkül is. 14 írásbeli dolgozat. Az előadás többnyire német nyelven folyt. Tanította: Knubels Rezső.

Latin nyelv. *Tankönyvek: Zsámboki Gyula: Ciceronis pro lege Manilia oratio; Kapossy: Ciceronis pro Archia poëta oratio; Cserép: Szemelvények Ovidiusból.* — Ciceronis pro lege Manilia teljesen (I—XXIV. c.); Ciceronis Pro Archia teljesen. Ovidiusból: A világ teremtése. Philemon és Baucis. Orpheus és Eurydice. Lupercalia. Róma alapítása. Romulus halála. Terminalia. A Fabiusok halála. Memoriter De Imp. Gn. Pomp. I.—III. cap. Ovidiusból XVII., XVIII., XXV. Kéthetenként írásbeli dolgozat, összesen 15. Tanította: Vajda Károly.

Görög nyelv. *Tankönyvek: Maywald:* Görög nyelvtan és Görög gyakorló- és olvasókönyv I. — *A nyelvtanból* az alaktan és az ω végű igék tana a μ végű igékig. *Az olvasókönyvből* az 1—75. fejezetek fordítása görögből magyarra és viszont. Kéthetenként írásbeli iskolai dolgozat a tanultakra és olvasottakra vonatkozólag, összesen 15. Tanította: dr. Alleram Gyula.

Magyar irodalmi olvasmányok, görög irodalom- és műveltségtörténet. *Tankönyvek: Jancsó Benedek:* Magyar irodalmi olvasmányok I.; *Kempf:* Homeros Iliása és Odysseiája. *Geréb József:* Herodotos. — *Olvasmányok: A kuruckor költészetéből:* Esztergom megvételeéről; Bezerédi nótája; Balogh Ádám nótája; *A kuruc költészet jellemzése.* — *Homeros Iliása és Odysseiája,* tartalma, fejtegetése. Az epikai költészet előzményei, Homerosra vonatkozó vélemények, a trójai mondanokör, a homerosi kérdés, a trójai háború színtere. Homeros világa és istenei. A homerosi kor földrajzi ismeretei. Ithaka-szigete. A homerosi költemények története. Ilias és Odyssea összehasonlítása. *Herodotos* élete, műve, utazásai, világnézete. Szemelvények Herodotos művéből. — Tanította: dr. Vári Rezső.

Mennyiségtan. *Tankönyvek: Lutter-Éber:* Betűszámтан és Mértan. A lineáris egyenletrendszer. Műveletek egész kitevőjű hatvány- és gyökmennyiségeken. Másodfokú egy ismeretlennel bíró egyenletek. Gyökvonás. Planimetria. Tanította: Zelenka Gyula.

Görögpótló rajz. Egyszerű testmodellek, majd később kisebb komplikált famodellek rajzolása. Tanította: Mérő István.

Történelem. *Tankönyv: Szölgvény János:* Világtörténelem I. r. Ó-kor. — A keleti népek. A görögök története. A római birodalom története a nyugatrómai császárság bukásáig. Az ó-kori népek műveltsége. Tanította: Zsámboki Gyula.

Természetráajz. *Tankönyv: dr. Szerényi Hugó:* Állattan. Az állat testének belső szervezete. A szervek és működésük. Egynémely biológiai jelenség. Az állatok csoportosítása. A gerincesek köre. Az ízeltlábúak. A lágytestűek. A férgek. A tüskebőrűek. A tömlősök. A vég-lények. Állatgyűjtés. Praeparatumok szemléltetése. Tanította: Koválik József.

Testgyakorlatokból. a) *Rendgyakorlatokból:* mint az előbbi osztályokban. Katonai rendgyakorlatokból: Kettős rendekbe fordulás, rend és kettős rendszlopból fejlődés arcsorba. b) *Szabadgyakorlatokból:* 8 ütemű könnyebb kivitelű egyszerű és összetett, egyen- és különoldalú gyakorlatok különböző ütemben. Svéd szabadgyakorlatok. c) *Szergyakorlatokból:* a meglevő szereken könnyebb kivitelű gyakorlatok függésben és támaszban. Svéd szergyakorlatok. d) *Labdajátékokból:* Körróta, méta, nemzetes, angol labda. Tanította: Nendtwich Jakab.

Hatodik osztály.

Vallástan. *Tankönyv*: *Matuszka Mihály*: Kath. ker. erkölcsstan. — Az erkölcs és erkölcsi törvény. Az erény és a bűnök. A főparancs Isten és az egyház parancsolatai. A társadalmi kötelességek. Tanította: dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyv*: dr. *Bartha József* és dr. *Prónai Antal*: Poétika és poétikai olvasókönyv. — A lírai, epikai és drámai költészet elmélete. *Iskolai olvasmány*: A tárgyalt műfajoknak legszebb és legjellemzőbb példái. Könyv nélkül 12 költemény. 9 írásbeli dolgozat. Tanította: dr. Zombory János.

Német nyelv. *Tankönyv*: *Timár Pál*: Rendszeres német nyelvtan és olvasókönyv II. r. — Az alak- és mondatrendszeres ismétlése. Az olvasókönyvek 19, 22, 23, 27, 33, 45, 50, 99, 126, 128, 129, 133, 136, 137. számú olvasmányai. Több költemény könyv nélkül. 15 írásbeli dolgozat. Az előadás többnyire német nyelven folyt. Tanította: dr. Szörényi József.

Latin nyelv. *Tankönyvek*: *Kalmár*: Szemelvények Liviusból; *Wirth Gyula*: Vergilius Aeneise; *Livius*: Ab urbe condita. Porsenna, Secessio. A II. pún háború előzményei és Hannibal jelleme; A római hadizenet; Hannibal az Alpokon. Trasumennus melletti ütközet, Cannae. Vergilius Aeneiséből az I. és II-ik ének. Hadi és vallási régiségek. Havonkint két írásbeli dolgozat. Tanította: Zsámboki Gyula.

Görög nyelv. *Tankönyvek*: dr. *Maywald*: Görög nyelvtan és Görög olvasókönyv. II. r. — A μ végű igék; a rendhagyó igék; a mondatrendszer lényegesebb részei. *Olvasmányok*: Az olvasókönyvnek az «Anabasis»-ből való olvasmányai és a «Memorabiliák»-ból, szemelvények a lyriai szemelvényekből egyes elegikus és iambus-költők. Havonkint 2 írásbeli dolgozat; többnyire fordítás magyarból görögre. Tanította: Zsámboki Gyula.

Magyar irodalmi olvasmányok, görög irodalom- és műveltség-történet. *Tankönyvek*: dr. *Jancsó Benedek*: Magyar irodalmi olvasmányok II. k. *Sophokles*: Elektra és Antigone, ford. Csiky Gergely. — A görög lírai költészet történeti áttekintése, tüzetesebben Pindaros költői működése, s a kardalos költészet fejlődése. A tragoedia, az elegia, az epigramma. Sophokles élete és művei. «Antigone» és «Elektra» olvasása és fejtegetése. A tragikum. A görög színház. Az antik tragédia összehasonlítása a modern tragédiával. A magyar irodalmi olvasmányokból: Az ó-classikai irány virágzása. Szemelvények B. Szabó Dávid, Rájnis, Révai, Virág, Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc és Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Károly és Vörösmarty Mihály munkáiból. Az olvasott művek tartalmi és szerkezeti összefoglalása. Tanította: Csudáky Bertalan.

Görög pótló rajz. Száritott levelek, virágok rajzolása és festése. Egyszerűbb agyag- és zománcedények rajzolása és festése. Ecsetgyakorlatok. Tanította: Mérő István.

Történelem. *Tankönyv: Szölgvény János: Világtörténet. II. r.* — A középkori intézmények, pápaság és császárság emelkedése, küzdelmei és hanyatlása; nemzeti államok alakulása; a renaissance; a reformáció és ellenreformáció a westphaliai békéig. Tanította: Mikus László.

Természetrész. *Tankönyv: dr. Szerényi Hugó: Ásványtan és chemia a gimnázium VI. osztályának használatára.* — A levegő. A víz. A kén. A pirit. Általános chemiai fogalmak. A markazit. A galenit. A szfalerit. A cinóber. A termés kéneső. Az antimonit. A realgár és az auripigment. Az arzenopirit. A chalkopirit. A vörös réz. A chloantit és a nikkelin. A fakóérc. A termés arany. A termés ezüst. A termés platina. A kősó. A fluorit. A kriolit. Általános chemiai fogalmak. A kvarc. Az opál. A grafit. A gyémánt. A korund. A berill. A topáz. A turmalin. A türkisz. A gránát. Kristályrendszerek. A szabályos kristályrendszer. A vörös vasérc. A mágnesvasókő. A barna vasérc. A vaspát. A meteoritok. A vörös rézérc. A malachit. A barnakő. Az ónkő. A négyzetes kristályrendszer. A mészkő. Az aragonit. A dolomit. A magnezit. A hatzögös kristályrendszer. A sziksó. A salétrom. A szalmiák. A barit. A coelesztin. A rombos kristályrendszer. A gipsz. Az egyhajlású kristályrendszer. A timsó. A rézgalic és a vasgalic. A háromhajlású kristályrendszer. A borax. Az apatit. Összefüggés az ásványok chemiai összetétele, alakja és fizikai tulajdonságai között. A borostyánkő. A petróleum. A kőszén. Szerves vegyületek. A víz geológiai működése. A vulkanizmus. A vulkánok anyaga. A gránit. A szienit. A ditroit. A diorit. A porfir. A trachit. A bazalt. A gnájsz. A csillámpala. A fillit. A levegő geológiai működése. Az élet geológiai működése. Az ásványok, kőzetek és kővületek ismertetése természetes példányokon; a chemiai rész kísérletek által demonstrálva az előadóteremben. Tanította: Koválik József.

Mennyiségtan. *Tankönyvek: dr. Lutter N.-Éber József: Betűszám-tan, Mértan és Logarithmustáblák.* — Körtan. A hatványozás általánosítása; negatív és tört-kitevőjű hatványmennyiségek. Számrendszerek. Logarithmusok. Szám-tani és mértani sorok. Gonio- és trigonometria. Tanította: Horváth Kálmán.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból:* Sorbontások. Katonai rendgyakorlatokból: mint az előző osztályban. b) *Szabadgyakorlatokból:* 2—8 ütemű összetett egyen- és különoldalú gyakorlatok, svéd szabadgyakorlatok. c) *Szertornázásból:* A meglevő szereken összetettebb gyakorlatok támaszban, függésben és vegyes helyzetben, svéd szergyakorlatok. d) *Labdajátékokból:* Kapuőrzés lábbal rugott labdával. Tanította: Nendtwich Jakab.

Hetedik osztály.

Vallástan. *Tankönyv: Vincze Ambró:* Egyháztörténelem. — Az egyháztörténet ó-, közép- és új-kora. Kiválóbb egyháztörténelmi személyek jellemző vonásai. A nevezetesebb eretnokségek ismertetése. Tanította: dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyv: dr. Bartha József:* A magyar nemzeti irodalom története, I. k. — Irodalmunk történetének áttekintése Kisfaludy Károlyig a tárgyalt írók műveinek részint iskolai, részint házi olvasásával. — A tárgyalt írókkal kapcsolatban 9 írásbeli dolgozat. Tanította: dr. Bartha József.

Német nyelv. *Tankönyvek: Radványi:* Német irodalomtörténet; *Goethe:* Hermann und Dorothea. (Magy. Harrach József.) *Lessing:* Minna v. Barnhelm. — Olvasmányok: Hermann und Dorothea és Minna v. Barnhelm. Schiller: Das Lied von der Glocke. Szemelvények a Nibelungenliedből, Parcivalból. Az Artus-, Grál- és Károly-monda. Lessing és Schiller életének és működésének rövid ismertetése. Az előadás német nyelven folyt. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tanította: dr. Szörényi József.

Latin nyelv. *Tankönyvek: Cserép:* Sallustii de bello Jugurtino; *Wirth:* Vergilius Aeneise; *Köpesdy:* Cicero In Catilinam I—IV. Az Aeneisből a VI. énekből 777. végig, VII. 286—340, VIII. 608—731, IX. 176—223, 367—449. Ciceronis «In Catilinam» I. és IV. A II. és III. tartalmilag. Sallustius «Jugurthá»-jából c. 1—35. és 84. végig. A kihagyott rész tartalmilag. A fordítással kapcsolatban nyelvi, irodalmi és régiség-tani magyarázatok. *Emlézésül:* egyes részletek Ciceróból. 16 írásbeli dolgozat. Tanította: Nikolics Ignác.

Görög nyelv. *Tankönyvek: Kempf:* Szemelvények az Iliásból; *Dávid:* Herodoti epitome. — Olv. az Iliásból I. 1—365, 428—611, II. 1—54, 79—154, 278—483, VI. 119—529, IX. 1—433. XVIII. 369—617. XXII. 1—404, Herodoti Epitoméból: Arion; a Nilus forrásairól; a scythák szokásairól; a marathoni, thermopylaei és salamisi ütközet; a homerosi kérdés és homerosi kultúra, az Ilias tartalma, Herodotos élete, műve, utazásai, nyelve; a régieknek a Nilus forrásairól való nézetei, a görög szójárások. Kéthetenként írásbeli iskolai dolgozat az olvasottak köréből. Számuk 13. Tanította: dr. Vári Rezső.

Magyar irod. olvasm. Görög irodalom- és művelődéstörténet. *Tankönyvek: dr. Szilasi Móric:* Szemelvények Thukydides történelmi művéből; *Földi:* Demosthenes beszédei; *Dr. Jancsó B.:* Magyar irodalmi olvasmányok III. r. Tanította: Szuchy Endre.

Történelem. *Tankönyv: Szölgyémy János:* Egyetemes történet III. r. Európa államainak története 1648—1871-ig. A gyarmatok. Egyesült-Államok. — Az európai és amerikai államok politikai földrajza. Tanította: Mikus László.

Természetan. *Tankönyv*: *Szijártó Miklós*: Kísérleti fizika. I. rész. Kinematika. A szilárd testek mechanikája. Hydrostatika. Aërostatika. A rezgések tana. Akusztika. Geometriai optika. Tanította: Besskó Jenő.

Mennyiségtan. *Tankönyvek*: *dr. Lutter Nándor-Éber J.*: Betűszám- és Mértan és Logarithmustáblák. — A logarithmusok tanának és a trigonometriának összefoglaló ismétlése és kiegészítése. Képzetes és komplex számok. Kamatoskamat. Évi betét-, járadék- és törlesztési számvetések. A legfontosabb magyar államadóságok. Végtelen geometriai haladvány. Másodfokú függvény és másodfokú egyenlet. A függvény menetének grafikus ábrázolása. Stereometria. Tanította: Horváth Kálmán.

Görögpótló rajz. Összetettebb testesportok, használati tárgyak, bútordarabok rajzolása. Egyszerűbb és összetettebb diszjunktívrajzok rajzolása főszminták után. Tanította: Mérő István.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból*: A szabadgyakorlatok elvégzéséhez szükséges sorképzések, mozdulatok. Katonai rendgyakorlatokból: Honvédszabályzat 18. §. (alakzat- és irányváltozások). b) *Szabadgyakorlatokból*: 4—8 ütemű, összetett ellentétes kivitelű gyakorlatok, svéd szabadgyakorlat. c) *Szergyakorlatokból*: Függésből támaszba, feszes támaszból hajlított támaszba. Nehezebb kivitelű összetett gyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Labdajátékokból*: Kapuórzés lábbal rúgott labdával. Tanította: Nendtwich Jakab.

Nyolcadik osztály.

Vallásan. *Tankönyv*: *Uhlyárik Jenő*: Apologetika. — Isten léte. Az atheizmus válfajai. Az emberi lélek. A vallás. A kinyilatkoztatás. A kereszténység. Az egyház. Tanította: dr. Pokorny Emánuel.

Magyar nyelv. *Tankönyv*: *dr. Bartha József*: A magyar nemzeti irodalom története. II. k. — A magyar irodalom történetének rendszeres tárgyalása, tekintettel a korszakok és műfajok főbb képviselőire. Iskolai és házi olvasmányokul szolgáltak a tárgyalt nevezetesebb írók főbb művei, melyekről a tanulók az iskolában részint szóbelileg, részint írásbelileg számoltak be. 8 írásbeli dolgozat. Tanította: dr. Bartha József.

Német nyelv. *Tankönyvek*: *Radványi*: Német irodalomtörténet. *Schiller*: Wallenstein Tod. — A német irodalom történetének rövid vonásokban való feltüntetése, különös tekintettel az újabb klasszikus irodalomra. Goethe, Uhland, Heine, Lenau és Grillparzer életének és működésének ismertetése. A német nyelvtan összefoglaló rendszeres tárgyalása. A tanítás német nyelven folyt. Havonkint egy iskolai írásbeli dolgozat. Tanította: dr. Szörényi József.

Latin nyelv. *Tankönyvek*: *Wirth*: Szemelvények Q. Horatius Flaccus műveiből és *Gyomlay Gyula*: Szemelvények P. Corn. Tacitus történeti műveiből. — 1. *Horatius*: Carm. I: 1., 2., 3., 7., 11., 14., 22.

II : 3., 17., 18. III. : 1., 3., 6., 9., 29., 30. IV. : 7., 15. Carm. saec. Epod. 2., 7. Sat. I. : 1., 6., 9. Epist. ad Pisones. — 2. *Tacitus*: Ann. I. 1., 2., 5., 6—10., 72—74. II. 41—61. III. 8—16., VI. 50—51. XIII. 1—2., 13—14., 15—18. XIV. 3—13. XV. 38—41. Emlékezésül Horatiusból: Carm. I. : 3., 14., III. : 1., IV. : 7—3. A római irodalom, a realiak és a római irodalom-történet összefoglaló áttekintése s ismétlése. Nyelvtani összefoglalások. 4. *Írásbeli dolgozat* 13, magyarból latinra és latinból magyarra. Tanította : dr. Bartha József.

Görög nyelv. *Tankönyvek*: *Kempf József*: Homeros Odysseia-ja; *Simon*: Szemelvények Platonból. — Olvasmányok: Odysseia I.; VI., 1—197; IX., 116—370; 1—59.; Plato: Sokrates Apológiája. A homerosi ház. Homeros költészete. A görög philosophia Sokrates előtt. Plato élete és bölcsészete. Kéthetenként egy iskolai dolgozat; tárgya: fordítás görögből magyarra, magyarról görögre, görög nyelvű szabad dolgozat. Számuk 12. Tanította: dr. Vári Rezső.

Görög irodalom- és művelődéstörténet. *Tankönyvek*: dr. *Alexander Bernát*: Szemelvények Platon és Aristoteles műveiből; *Zsámboki Gyula*: A görög szobrászat remekei. — Platonból: Sokrates védelme, Kriton, Az állam. — Aristotelesből: Nikomachosi ethika. — A görög műépítés, szobrászat és képzés behatóbb tárgyalása. Tanította: Szuchy Endre.

Történelem. *Tankönyv*: *Andor József*: Magyarország története. — Őskori állapot, szervezet. A kereszténység és királyság új rendje; helyfoglalás az európai társadalmak között. Az ősrégi rendszer és vele Magyarország mint keleti nagyhatalom. Magyarország mint a keresztény világ előharcosa; elgyöngülése, bukása. A török-német világ nemzetpusztító ideje és a szabadságharcok. Az új Magyarország születése előbb idegen (1711—1790), azután nemzeti reformok útján (1790—1848). Az abszolutizmus és kiegyezés; Magyarország politikai földrajza. Tanította: Andor József.

Természettan. *Tankönyv*: *Szijártó Miklós*: Kísérleti fizika II. r. A fénytán befejezése. Hőtan. Mágnesség. Elektromosság. A csillagászat elemei. Tanította: Besskó Jenő.

Mennyiségtan. *Tankönyvek*: dr. *Lutter N.-Éber József*: Betűszám- és Mértan. Logarithmustáblák. A gömbi trigonometria alaptételei. Kapcsolástan. Newton binomiális képlete és az idevágó alkalmazások. Az egész gimnáziumi anyag rendszeres ismétlése. Tanította: Besskó Jenő.

Görögpótló rajz. Használati tárgyak rajzolása és festése. Tanította: Mérő István.

Böleseleti előtan. *Tankönyv*: *Szilnyai*: Lélektan és logika. — A lelki élet tüneményeinek osztályozása, törvényeinek kifejtése és a tünemények magyarázata genetikai módszerrel. Az elemi logika; a tudományos módszertan legfontosabb tételeinek áttekintése. Tanította: dr. Bartha József.

Testgyakorlás. a) *Rendgyakorlatokból*: A szabadgyakorlatok elvégzéséhez szükséges sorképzések, mozdulatok. Katonai rendgyakorlatokból: mint az előző osztályokban. b) *Szabadgyakorlatokból*: 8—16 ütemű összetett ellentétes kivitelű gyakorlatok, svéd szabadgyakorlatok. c) *Szergyakorlatokból*: A legmagasabbfokú iskolai gyakorlatok, svéd szergyakorlatok. d) *Labdajátékokból*: Kapuőrzés lábbal rúgott labdával. Tanította: Nendtwich Jakab.

β) *Az V., VI., VII. és VIII. osztályban feladott magyar és a VII. és VIII. osztályban feladott német nyelvi dolgozatok.*

MAGYAR NYELV.

V. osztály.

1. Szondi és Ali.
2. Séta a Dunaparton.
3. Wesselényiné jelleme.
4. Toldi viadala az olasz vitézzel.
5. Zrínyi Miklós halála.
6. Az ujságárusító.
7. V. László.
8. Ünnepi beszéd március 15-ére.
9. Szülőink iránt való kötelességeink.
10. Intő levél öcsénkhez.

VI. osztály.

1. A művészet anyaga és tárgya közötti összefüggés.
2. Az eszményítés elve a költészetben. (Arany J. *Vojtina Ars poétikája* alapján.)
3. A Toldi-monda és feldolgozásai.
4. A csodálatos elem a Zrínyiászbán.
5. A lelkiismeret Arany János balladáiban.
6. Arany J. *Buda halálának* főbb jellemei.
7. Berzsenyi *Fohászok* c. ódájának széptani méltatása.
8. A vígjáték tulajdonságai *A kérők* alapján.
9. Az elégia elmélete.

VII. osztály.

1. A hun mondakör nemzeti elemei.
2. A ker. középkor világias epikájának tárgyi ismertetése.
3. A szépprózai elbeszélés fejlődése a ker. középkorban és a valósi harcok korában.

4. A Zrínyiász csodássága.
5. Zrínyi és Gyöngyösi epikai művészete.
6. Mikes jelleme leveleskönyve alapján.
7. Az irodalmi és politikai élet viszonya a XVIII. század végén.
8. Szükséges és jogos volt-e a nyelvújítás.
9. Bánk bán jellemei.

VIII. osztály.

1. Kisfaludy K. vígjátéki alakjai.
2. Csongor és Tünde jellemalakjai.
3. A magyar irodalmi kritika fejlődése.
4. Abafi jellemei.
5. A magyar népköltészet összegyűjtése és hatása.
6. Tompa hazafias lirájának jellemzése.
7. Arany kisebb elbeszélő költészetének tárgyköre.
8. A nő «Az ember tragédiájá»-ban.

NÉMET NYELV.

VII. osztály.

1. Das deutsche Volk und die deutsche Sprache.
2. Welche sind die bekanntesten mittelalterlichen Sagen ?
3. Tristan u. Isolde. Übersetzung.
4. Hermann unter den Vertriebenen.
5. Hermanns Mutter.
6. Klopstocks Verdienste um die deutsche Literatur.
7. Just u. der Gastwirt. Ein Charakterbild.
8. Bürgers Lenore. Inhaltsangabe.
9. Wachtmeister Werner. Übersetzung.

VIII. osztály.

1. Goethes «Faust». Übersetzung.
2. Schillers «Die Räuber». Grundidee u. Charaktere.
3. Schillers «Der Taucher». Inhaltsangabe.
4. Der Sang des menschlichen Lebens. (Nach Schiller «Das Lied v. der Glocke».)
5. Die beiden Piccolomini. Ein Charakterbild.
6. Maria Stuart. Übersetzung.
7. Uhland als Balladendichter.
8. Am Ende des Schuljahres. (Briefform.)

γ) *Az írásbeli érettségi vizsgálatok tételei.*

1911 május 13.

Magyar nyelv : A Zrínyiász, Zalán futása és Buda halála csodás elemei.

Dolgozott 54, ebből jeles 20, jó 18, elégséges 15, elégtelen 1.

Május 14.

Latin nyelv : Ovidius Metamorph. I. XI. 490—532. vs. (kihagyásokkal 25 sor). Vihar a tengeren.

Dolgozott 54, ebből jeles 13, jó 18, elégséges 21, elégtelen 2.

Május 15.

Mennyiségtan : Három testvér, kik közül A 19, B 17, C 12 éves, mikor 10 évesek voltak, mindegyik kapott 4000 koronát s ez összegeket 5%-ra helyezték el, de azzal a kikötéssel, hogy ha mindhármuknak 27.000 koronája lesz, vagyonukkal üzletet alapítanak. Hány év múlva történhetik meg az önállósítás ?

Geometriai tétel : Kolumbusz Kristóf a Kanáriszigetektől Gomerától (ész. szél. $28^{\circ} 9'$, a nyug. hossz. $17^{\circ} 19'$) 1492 szeptember 6-án indult el és 1492. október hó 12-én kötött ki Guanahani szigeten (ész. szél. $24^{\circ} 8'$, nyug. hossz. $74^{\circ} 30'$). Föltéve, hogy az utazás egy főkör mentén történt, hány tengeri mérföldet tett meg átlag naponta hajóin ?

Dolgozott 54, jeles 17, jó 25, elégséges 10, elégtelen 2.

B) Rendkívüli tantárgyak.

α) *Egyházi ének.*

Az egyházi énektanításban az alsó 4 osztály növendékei részesültek, még pedig az I—II. és III—IV. osztály összevonva heti egy-egy órában. Dr. Szörényi József tanár végezte az egyházi énekek betanítását az «Ájtatossági gyakorlatok» című imádságos- és énekeskönyvből. Ezen énekek begyakorlása közben megismerkedtek a helyes éneklés főbb szabályaival, a vonalrendszerrel, a hangjegyekkel violin-kulcs szerint. Tanultak továbbá a hangjegyek és szünjelek értékéről, az ütembeosztásról, a leggyakrabban előforduló jelekről. Ezek begyakorlására és a hangjegyolvasás elsajátítására a fent említett könyvön kívül használták még a Sztojanovits Jenő által szerkesztett Apolló hangjegyfüzetet.

β) *Fizikai gyakorlatok.*

A fizikai gyakorlatokon önkéntes jelentkezés alapján résztvettek a F. J. N. növendékei közül a VIII. o. tanulók : 8-an, a gimn. tanulói közül : a hetedik osztályból 16, a nyolcadikból 16 tanuló, összesen 40-en.

A jelentkezők 5 csoportba osztva szerdán és szombaton délután nyolcas csoportban kísérleteztek. A gyakorlatok tárgya: az előadási kísérletek összeállítása, kipróbálása, ismétlése, olyan kényesebb természetű mérések véghezvitele, melyek az óra keretében végre nem hajthatók.

A «Napló» tanúsága szerint a következő gyakorlatok kerültek sorra:

I. VII. osztály. Mérés tolómércével, mikrometerekkel, szferometerrel. Kísérletek az Atwood-féle ejtőgépen. A nehézségi gyorsulás meghatározása Whiting ingával. Erők összetétele és szétbontása. Tétlenségi nyomaték meghatározása. Mérés kalmármérleggel és Rüprecht-féle mérleggel. Surlódási együtthatók meghatározása. Tömegmérések, faj-súlymeghatározások mérlegekkel és Jolly-féle rugós mérleggel. Hajlítási és csavarási rugalmasság. Araemeterek. Barometerek leolvasása. Boyle-Mariotte törvényének igazolása. Hangtani és optikai kísérletek.

II. VIII. osztály. Lencseösszeállítások. Szemesalódások. Hőmérő leolvasások. A hőmérő forráspontja. A levegő kiterjedése és lehülése. a léghőmérő. Mérések kalorimeterrel: a vas fajmelege; a kalorimeter víz-értéke; a vörös izzás hőmérséklete. A telített és nem telített gőzök (Löffler). Hygrometerek. Mágneses erővonalak. Para- és diamágnesség. Elektrosztatikai alapkísérletek. Elektrométer (Kolbe). Holtz-gép, . . . leydeni palackok kapcsolása. Ellenállások mérése; az Ohm-féle törvény igazolása; az elemek állandói (Turpain szerint). Az áram hatásai. Kísérletek és mérések Schuckert és Gruber-féle dinamo-gépeken. Tesla, Hertz kísérletei; Marconi-távíró.

A tanulók egyenkint 10 koronát fizettek be. Az egybegyűlt összeg egy részét fogyószerekre fordítottuk, a másik részen pedig a szertári állomány kiegészítéseképpen apróbb-nagyobb szereket vettünk. Ezeknek részletezése a szertári kimutatások között található. Ehelyütt emlékezünk meg tanulóinknak a fizikai szertár állományának gyarapítására irányuló támogatásáról. *Enyedy István* VIII. oszt. tan. ajándéka: *stabil gőzgép* mellékkészülékekkel, egy gőzerőre és egy rugós szerkezetre berendezett *vasuti lokomotív* teljes felszereléssel, *Glósz Miklós* VIII. oszt. tan. teljes, Calderoni-rendszerű *vetítőkészülék*, *Nagy Andor* VI. oszt. tan. 12 darab színes *diapozitív*. Az értékes adományokért ehelyütt is őszinte köszönetünket fejezzük ki.

A gyakorlatokat *Besskó Jenő* és *Migály Béla* tanárok vezették.

γ) Szabadkezi rajz.

A kezdők síkdiszitményeket rajzoltak különböző stílusokban, falevelet, virágot természet után. Később a tanítás egészen egyéni. Rajzolás és festés minden technikában természet után. Hellyel-közzel figurális és ornamentális rajzolás lap-, részben domború minták után. A tehetségesebb növendékek pedig az év végén részleteket festettek az intézet kertjében. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Mérő István*.

Eredmény :

Osztály	A tanuló neve	Elő- menetel	Osztály	A tanuló neve	Elő- menetel
I.	Érczhegyi István	jeles	IV.	Barna Elek	jó
«	König Andor	jó	«	Kovács Gyula... ..	jó
«	Malesevits Miklós... ..	jeles	«	Strecke Ernő	jó
«	Nehrebeczky Viktor... ..	elégs.	VI.	Éliás Győző	jeles
«	Pallaghy Attila... ..	elégs.	«	Nagy Andor... ..	jeles
«	Sibelka Artur	jeles	«	Szántó László... ..	jó
«	Szegő Ferenc	elégs.	VII.	Csorba Zsigmond... ..	jeles
II.	Baittrok László	jeles	«	Fischer Béla	jeles
«	Berg Ernő	jó	«	Kovács Emil	jeles
«	Fodor László	jó	«	Sándy Róbert... ..	jeles
«	Martonicz István	jó	«	Stettner László... ..	jó
III.	Mayer Miklós... ..	elégs.	«	Steiner Félix	jeles
«	Máthé Ferenc	jó	«	Terbócz Miklós	jeles
«	Szegő Kornél	jó			

δ) *Egészségtan.*

Tankönyvet a tanulók nem használtak. Az előadás menete *dr. Fodor József* egyetemi tanár által a középiskolák felsőbb osztályai számára kiadott II. kiadású «Egészségtan» szerint folyt. Hetenkint 2 óra. Elvégzett anyag : A táplálkozásról, lakásról, a fertőző betegségekről. Tanította : *dr. Duma Tivadar*.

Az előadásokat a VII. oszt. tanulók szorgalmasan hallgatták.

ε) *Gyorsírás.*

Tanár : *dr. Stejics Mihály*. Előadta a «Gabelsberger-Markovits»-féle magyar gyorsírást 11 kezdőnek és 7 haladónak heti 1—1 órában. *Elvégzett anyag* : a) kezdőknél : az írássor ; az «e, é» hangzók elmélete ; viszonylagos írássor ; az «e, é» hangzók a szó elején és végén ; az «e» rendhagyó jegye ; a «b» betű elmélete ; a mássalhangzók torlódása ; képző és ragrövidítések ; az «a, á» hangzók elmélete ; az «a» jelképi és betűrendi jelölése ; az «o, ö» hangzók elmélete ; képzők «o, ö»-vel ; az «í» hangzó elmélete ; az «í» betűrendi, jelképi és különleges jelölése ; képző és ragrövidítések «í»-vel kapcsolatban ; az «u, ü» hangzók elmélete, jelképi és betűrendi jelölése ; képző és ragrövidítések «u, ü»-vel ; szójelek. b) haladóknál : vitairás ; szabad egyszerűsítések, a ragoknak a szóvonzaton alapuló elhagyása szóösszehuzások ; szórövidítés helyettesítés és betűkihagyás által : szabad rövidítések, rövidítések végső

szótag által, rövidítések kezdő szótag által, rövidítések belhang által, rendhagyó rövidítések, alkalmi és szakrövidítések, külön jegyekkel való rövidítések, idegen szavak rövidítése; parlamenti rövidítések. *Tankönyvek*: *Bódogh János*: Levelező gyorsírás, XVI. kiadás és Vitaírás V. kiadás.

Eredmény:

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
III. osztály.			
Éltető Dániel F. J. N. ...	2	Gruber Alfréd ...	1
IV. osztály.			
Grünfeld Károly ...	3	10 Janovits György ...	3
Janovits András ...	3	Masirevits Mihály ...	2
Lers Vilmos ...	3	Schulcz Ágoston* ...	2
5 Müllner János ...	2	VII. osztály	
Strecke Ernő ...	2	Bolgár Aladár** ...	1
Vidats Dezső ...	2	Kerékgyártó Tamás* ...	2
VI. osztály.			
Erdős Zoltán ...	1	15 Sándy Róbert** ...	1
		Schlott Ferenc** ...	1
		Steiner Félix* ...	1
		Ujhelyi Ferenc* ...	3

A *-gal jelöltek haladó, a **-gal jelöltek gyakorló gyorsírók.

§) Ifjúsági céllövő tanfolyam.

Ebben a tanévben is résztvett ifjúságunk a céllövő tanfolyamon. A tanfolyamon a VI., VII. és VIII. osztályának növendékei és a F. J. N. intézet növendékei vettek részt és pedig:

a Ferenc József Nevelőintézetből ...	30	tanuló,
a VIII. osztályból ...	9	«
a VII. « ...	8	«
a VI. « ...	15	«
	<u>Összesen</u>	62 tanuló

I. *Elméleti oktatás.* 1911. október 15-én kezdődött az elméleti oktatás, mely 1912. május 1-ig tartott. Az elméleti oktatás tananyaga a következő volt: A katonai fegyver és löutasítás fontosabb pontjai a szolgálati szabályzat és hadseregszervezés kivonatos ismertetése. A kiépeztetés hetenkint egy órában történt.

Gyakorlati oktatás. A célzási és a löszabályokat gyakorlatilag vették át a növendékek; ugyancsak gyakorolták a fontosabb katonai rendgyakorlatokat és a gyutacslovészetet.

III. *Lövészet éles tölténnyel.* 1910 április 23. és 30. napjain a növendékek a Szemere-féle (Pusztaszent-Lőrinc) lövöldében éles töltényekkel lőttek. Azok vettek részt az éles lövészen, akik a gyutacslovészetnél legalább 30% találatot értek el.

A lövészetnél minden tanuló 30 lövést tett.

IV. *Díjlövészet*. 1910 május 11-én ugyancsak a Szemere-féle lövöldében díjlövészet volt. Ezen azok a tanulók vettek részt, akik az éles lövészetben a legjobb eredményt érték el.

A tanfolyamot *Pogány Géza* m. kir. honvédszázados szervezte, kinek *Barna Kornél* m. kir. honvédfőhadnagy segédkezett a kiképzésben. Szíves kötelességet teljesítek, midőn e helyen az intézet és a szülők együttes köszönetét fejezem ki a nevezettek eredményes fáradozásáért.

3. Az intézetben működő körök.

a) *Daloskör*.

Az idei tanévben is a «Daloskör» tiszteletbeli elnöke *Szölgyémy Ferenc* kir. kormányzó, gimn. igazgató volt, elnöke és vezető tanára pedig *dr. Szörényi József* gimn. tanár.

Alakuló közgyűlését a kör szeptemberben tartotta, amely alkalommal *Marić Tivadar* VIII. o. t.-t ifjúsági elnökké, *Szuchy Elek* VII. o. t.-t alelnökké, *Bethlen Ödön* gr. F. J. N. VIII. o. t.-t pénztárossá (később ezt a tisztet *Bertényi Imre* F. J. N. VIII. o. t. töltötte be) és *Csapó Pál* F. J. N. VI. o. t.-t könyvtárossá választották.

A «Daloskör» vegyeskara először nov. 19-én szerepelt, előadta *Silcher* «A bárd» c. gyászdalát; december 3-án felköszöntötte egy üdvözlő-dallal *Szölgyémy Ferenc* kormányzót és igazgatót névünnepe alkalmából; március 15-ére *Petőfi-Nagy* «Nemzeti dal»-át, «*Rákóczi kesergője*» és «*Csinom Palkó*» c. kuruc dalokat tanulta be. Szerepelt még az évszáró ünnepélyen *Abt Ferenc* «*Dalra fel*» c. indulójával. Ez ünnepélyvel kapcsolatban külön meg kell emlékeznünk *Bertényi Imre* VIII. o. t. solóénekéről. Két dalt adott elő: *Planquette* «*Rip-Rip*» c. operettjének «*Levél áriá*»-ját és *Tarnaynak* «*Van egy dalom*» kezdetű szalondalát.

• Próbákat minden csütörtökön, az egyes iskolai ünnepélyeket megelőzőleg azonban hetenként többször is tartott. A betanult darabok nagyrészt a *Harrach-féle Magyar Arionból* és az *Emke daloskönyvből* valók. A körnek 84 működő és 133 pártoló tagja volt. A Daloskör törzsvagyona 514 K 65 f. A tagdíjakból befolyt jövedelem nagy részét a kör új énekeskönyvek beszerzésére, kötésre és régi számlák kifizetésére fordította.

b) *Zenekör*.

Az intézeti «Zenekör» tanárelnöke *dr. Szörényi József* volt.

Alakuló közgyűlését a kör szeptemberben tartotta, amely alkalommal *Grill Loránd* VIII. o. t.-t ifj. elnökké, *Rieger Gyula* VII. o. t.-t alelnökké és *Moussong Ferenc* VIII. o. t.-t pénztárossá választották.

A kör munkaképessége az idei évben igen föllendült. Zenakara Grill Loránd vezetésével az intézet összes hangversenyein szerepelt, november 19-én Erzsébet-királyné emlékünnepeén Gounod «Avé Maria»-ját adta elő; márc. 15-én a «Magyar sziv induló»-val és «Lavotta szerelmé»-vel ért el nagy hatást; az évzáró matinén pedig Humperdinck «Jancsi és Juliska» c. operája álomrészletének előadásával érdemelte ki a közönség lelkes ovációit. A zenekar egyes tagjai azonfelül magán-számaikkal is gazdagították a hangversenyek műsorát.

A zenekar próbákat minden héten csütörtökön, az egyes iskolai ünnepélyeket megelőzőleg azonban többször is tartott. A körnek 30 működő és 60 pártoló tagja volt. A tagdíjából befolyt jövedelem legnagyobb részét a kör új zenekari művek beszerzésére fordította.

A Zenekar vagyona 92 korona.

c) Vörösmarty-Önképzőkör.

A Vörösmarty-Önképzőkör dr. Bartha József vezetése alatt 1911. évi szeptember hó 15-én alakult meg 139 taggal és 1912. évi május hó 9-én záródott be.

Ijúsági elnök lett: gr. Csáky István VIII. o. t.; titkár: Mennyey József VIII. o. t.; főjegyző: Szalay Zoltán VII. o. t. (1912. évi február hó 8-án lemondott); aljegyző: Csorba Zsigmond VII. o. t. (1912. évi február hó 8-ától főjegyzői hatáskörrel fölruházva); pénztáros: Dietrich László VIII. o. t.; főkönyvtáros: Szeiberth Sándor VIII. o. t.; első alkönyvtáros: Balonyi Ágoston VII. o. t.; második alkönyvtáros: Kajdi László VI. o. t.; ellenőr: Strazimir Iván VIII. o. t.

A kör az alakuló és évzáró közgyűlésen kívül 17 ülést tartott. Ezek közül 1 megnyitó ülés volt, 13 rendes heti gyűlés, 1 bírálóbizottsági ülés és 2 szavaló-verseny. Ezenkívül a kör 1911. évi október hó 6-án az aradi vértanúk emlékére s 1911. évi december hó 7-én Vörösmarty születésének évfordulója alkalmából díszülést tartott. Nyilvános jellegű ünnepélyt a kör 1911. évi november hó 19-én, 1912. évi március hó 15-én és 1912. évi május hó 5-én rendezett.

Az év folyamán beadtak: 7 értekezést, 2 nagy és 4 kis műfordítást, 18 eredeti költeményt és 12 elbeszélést. Összesen 43 művet. Ezek közül: díjat nyert 4, díjra érdemes 1; kitüntetéssel 4-et, dicsérettel 16-ot, egyszerűen 8-at fogadtak el; tudomásul vettek 5-öt, elvetettek 1-et; végül bírálatra bocsátható nem volt 4 drb mű.

A kör tagjai 66 költeményt szavaltak, melyek közül 6 díjat nyert, 5-öt díjra érdemesítettek, 13-at kitüntetéssel, 15-öt dicsérettel, 11-et egyszerűen fogadtak el; 2-öt tudomásul vettek, 1-et elvetettek; végül 11 szavalatot bírálatra nem méltattak. Az elmondott beszédek száma 10.

Felolvasást 6-ot tartottak: Bertényi Imre VIII. o. t. «A repülés fejlődése»; Grill Lóránd VIII. o. t. «Liszt Ferenc»; Strazimir

Iván VIII. o. t. «A Kerényi, Petőfi, Tompa-féle költői verseny»; Bandat Horst VII. o. t. «A dohányzásról»; Szalay Zoltán VII. o. t. «Wilde Oszkár» és «A homerosi Zeus viszonya a moirához».

Ezenkívül a kör műsorát zeneszámokkal élénkítettük. A tagok zongorán 4, zongorán és hegedűn 3, zongorán, hegedűn és tárogatón 1 művet adtak elő. A magánénekszámok száma 2, a karénekeké 1, a melodramaké pedig 5 volt. Ezenkívül az Intézet Dalosköre 6, az Intézet Zeneköre 5 ízben szerepelt a kör által rendezett ünnepélyeken.

A kör az irodalmi munkásság előmozdítása érdekében több pályázatot hirdetett. Az eredmény:

Pályadíjat nyertek:

- Boér Géza* VIII. o. t. az irodalmi pályatétel díját, 1 drb 20 koronás aranyat.
Jaloviczky István VIII. o. t. az irodalmi pályatétel díját, 1 drb 20 koronás aranyat.
Ottlik László VII. o. t. a nagy műfordítás díját, 1 drb 20 koronás aranyat.
Ottlik László VII. o. t. a kis műfordítás díját, 1 drb 10 koronás aranyat.

A szavalóversenyek győztesei:

- Solti Jenő* VIII. o. t. a karácsonyi szavalóversenyen. I. díj: 1 drb 20 koronás arany.
Horváth Béla VIII. o. t. a karácsonyi szavalóversenyen. II. díj: 1 drb 10 koronás arany.
Farkas Jenő VII. o. t. a karácsonyi szavalóversenyen. III. díj: egy díszmű.
Solti Jenő VIII. o. t. a husvétii szavalóversenyen. I. díj: 1 drb 20 koronás arany.
Horváth Béla VIII. o. t. a husvétii szavalóversenyen. II. díj: 1 drb 10 koronás arany.
Jaloviczky Tibor VIII. o. t. a husvétii szavalóversenyen. III. díj: egy díszmű.

A pályanyertes művek:

- «A politikai és társadalmi állapotok hatása irodalmunk fejlődésére».
 Tyrtaeus: «Vitézség a férfi legszebb erényé»-nek fordítása.
 Rostand: «Sasfiók V. felv. 5. jel.-ének fordítása».

A pályanyertes szavlatok címei:

- Váradi Antal: «A tanu».
 Garay J.: «Az obsitos» I.
 Petőfi S.: «A hazáról».
 Tóth K.: «Losonczy özvegye».
 Kiss J.: «Simon Judit».
 Csengey G.: «A fogoly lengyel».

A kör ezenkívül Stražimir Iván VIII. o. és Szalay Zoltán VII. osztályú tanulókat szorgalmas működésükért 10—10 koronás arannyal jutalmazta meg.

Az 1911. évi október hó 6-án, az aradi vértanúk emlékére tartott díszgyűlés a következő volt:

1. *Elnöki beszéd.* Mondta: GR. CSÁKY ISTVÁN VIII. o. t.
2. WAGNER RICHARD: *Walther dala a «Mesterdalnokok» című operából.* Előadták hegedűn: JALSOVICZKY ISTVÁN VIII. o. t., zongorán: AMBRÓZY FERENC VIII. o. t.
3. ÁBRÁNYI EMIL: *Tizenhárom.* Szavalta: STRAŽIMIR IVÁN VIII. o. t.
4. DÓCZY JÓZSEF: *Az aradi sikon.* Előadták, tárogatón: BR. LIPTHAY ANTAL VII. o. t., hegedűn: JALSOVICZKY ISTVÁN VIII. o. t., zongorán: MARIĆ TIVADAR VIII. o. t.

5. SZEPESSY LÁSZLÓ—KERNER JENŐ: *Bitófák beszéde*. (Melodráma.) Szavalta: SZALAY ZOLTÁN VII. o. t., zongorán kísérte: RIEGER GYULA VII. o. t.

Az 1911. évi december hó 7-én, Vörösmarty születésének évfordulója alkalmából tartott díszgyűlés műsora:

1. VÖRÖSMARTY MIHÁLY: *Szózat*. Szavalta: SZALAY ZOLTÁN VII. o. t.
2. *Ünnepi beszéd*. Mondta: GR. CSÁKY ISTVÁN VIII. o. t. elnök.
3. SAURY: *Menuette*. Előadták, zongorán: BAUER ERNŐ VII. o. t., hegedűn: MADARASSY ANDOR VII. o. t.
4. VÖRÖSMARTY MIHÁLY: *A szegény asszony könyve*. Szavalta: JALSOVICZKY TIBOR VIII. o. t.
5. WIENIAWSKY: *Mazurka*. Előadták, hegedűn: JALSOVICZKY ISTVÁN VIII. o. t., zongorán: RIEGER GYULA VII. o. t.
6. VÖRÖSMARTY MIHÁLY: *Szép Ilonka*. Szavalta: OTTLIK LÁSZLÓ VII. o. t.
7. *«Fóti dab»*. Ének férfikarra. Énekeltek: BERTÉNYI IMRE VIII. o. t., MARIĆ TIVADAR VIII. o. t., SZUCHY ELEK VII. o. t., CSAPÓ PÁL VI. o. t.

Az 1911. évi november hó 19-én, Erzsébet királyné emlékére tartott, nyilvános ünnepély műsora:

1. SILCHER FRIGYES: *A bárd*. Előadja az intézet *Dalasköre*. Vezényli: MARIĆ TIVADAR, a Dalaskör elnöke.
2. *Ünnepi beszéd*. Mondja: GR. CSÁKY ISTVÁN, a Vörösmarty Önképzőkör elnöke.
3. HETÉNYI-HEIDELBERG ALBERT—FALK RICHÁRD: *Erzsébet királyné emlékezte*. (Melodráma). Szaválja: SZALAY ZOLTÁN. Zongorán kíséri: RIEGER GYULA.
4. CHOPIN: *Gyászinduló*. Zongorán előadja: GRILL LORÁND.
5. SAS EDE: *A királyné és a virágok*. Szaválja: SOLTI JENŐ.
6. GOUNOD: *Ave Maria*. Előadja az intézet *Zeneköre*. Vezényli: GRILL LORÁND, a Zenekör elnöke.

Az 1912. évi március hó 15-én tartott nyilvános ünnepély műsora:

1. PETŐFI SÁNDOR—IFJ. SZ. NAGY KÁROLY: *Talpra magyar*. Előadja az intézet *Dalasköre*. Vezényli: MARIĆ TIVADAR, a Dalaskör elnöke.
2. LAMPÉRTH GÉZA: *Március tizenötödikén*. Szaválja: JALSOVICZKY TIBOR.
3. *Ünnepi beszéd*. Mondja: GR. CSÁKY ISTVÁN, a Vörösmarty Önképzőkör elnöke.
4. LISZT FERENC: *Rákóczi-induló*. Zongorán előadja: PROCHASKA LAJOS.
5. *Kuruc dalok*. a) *Rákóczi kesergője*. b) *Csinom Palkó*. Előadja az intézet *Dalasköre*. Vezényli: MARIĆ TIVADAR, a Dalaskör elnöke.
6. KÖLCSEY FERENC: *A hazaszeretetről*. Mondja: JALSOVICZKY ISTVÁN.
7. KOZMA ANDOR—IVÁNKA ZOLTÁN: *A karthágói harangok*. (Melodráma.) Szaválja: SZALAY ZOLTÁN. Zongorán kíséri: RIEGER GYULA.
8. a) *Lavotta szerelme*. b) *Magyar szív induló*. Előadja az intézet *Zeneköre*. Vezényli: GRILL LORÁND, a Zenekör elnöke.

Az 1912. évi május hó 5-én tartott nyilvános, évváró ünnepély műsora:

1. ABT FERENC: *Dalra fel.* — Induló. Előadja az intézet *Dalasköre*. Vezényli: MARIĆ TIVADAR, a Dalaskör elnöke.
2. a) *Szemelvények a kör ezidei működéséből.* Mondja: G. CSÁKY ISTVÁN, a Vörösmarty Önképzőkör elnöke. b) *Díjkiosztás.*
3. LISZT FERENC: *Legenda.* Zongorán előadja: GRILL LORÁND.
4. CSENGEY GUSZTÁV: *A jogoly lengyel.* Szavalja: JALSOVICZKY TIBOR.
5. *Magyar dalok.* Énekli: LÉDERER GUSZTÁV. Zongorán kíséri: RIEGER GYULA.
6. *Antonius beszéde.* SHAKESPEARE «Julius Caesar»-jából. Fordította: VÖRÖSMARTY MIHÁLY. Mondja: JALSOVICZKY ISTVÁN.
7. a) PLANQUETTE R.: *Levél ária,* (A «Rip-Rip» című operettből.) b) TARNAY ALAJOS: *Van egy dalom...* Énekli: BERTÉNYI IMRE. Zongorán kíséri: MARIĆ TIVADAR.
8. VÁRADI ANTAL: *A tanu.* Szavalja: SOLTI JENŐ.
9. a) *Álomphantonomia a «Jancsi és Juci» című operából.* b) *Magyar szív induló.* Előadja az intézet *Zeneköre*. Vezényli: GRILL LORÁND, a Zenekör elnöke.

Mindhárom ünnepély nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében folyt le.

A könyvtárállomány 1412 könyvből áll, melyet a kör tagjai nagy haszonnal forgattak, amennyiben a könyvtárosok 873 könyvet adtak ki használatra.

A körnek 102 működő (46 VIII. és 56 VII. oszt.) és 34 szavaló tagja (VI. oszt.) volt.

Tagsági díjakból befolyt 669.46 K

Ezen összegből a kör folyó költségekre kiadott 376.— «

Tehát a kör jelenlegi vagyona ... 293.46 K

d) Gyorsírókör.

(Megalakult 1897. december hó 20-án 40 taggal.)

A gyorsírókör a jelen tanévben 1911. október hó 9-én tartotta alakuló gyűlését dr. Stefics Mihály vezetőtanár elnöklésével. A kör elnöke *Szölgvény Ferenc*, a magyar királyi Ferenc József nevelőintézet kormányzója és főgimnáziumi igazgató, tanárelnöke dr. *Stefics Mihály* okleveles gyorsírás-tanár, a Gyorsírástudományi Társulat választmányi tagja. A vezető tanár megnyitó beszéde után, melyben a gyorsírás jelentőségét, fontosságát és ismeretének szükséges voltát fejtegette s a tagokat munka és szorgalom kifejtésére buzdította, a kör a következő tagokból alakította meg ezidei tisztikarát:

Ifjúsági elnök: *Sándy Róbert* VII. o. t.

Titkár: *Kerékgyártó Tamás* VII. o. t.

Pénztáros : *Bolgár Aladár* VII. o. t.

Jegyző : *Steiner Félix* VII. o. t.

Könyvtáros : *Schulcz Ágoston* VI. o. t.

A kör tagjainak száma 16 és pedig 7 rendes és 9 pártoló tag.

A gyorsírókör célja az, hogy a tagok az elméleti tudást gyakorlati téren érvényesítsék és tudásukat tovább fejlesszék. E célból tartott a kör gyakorló órákat, amelyeknek tárgya diktálás után való írás és rövidítések begyakorlása ; a körnek járó gyorsírási szaklapból olvasási gyakorlatokat tartott a kör, amelyeken az összes haladó gyorsírók résztvettek.

Hat közgyűlést tartott a kör, amelyeken a tagok gyorsírás tárgyú felolvasásokkal és előadásokkal vettek részt. Tanulságos előadásokkal kitüntek és jegyzőkönyvi dicséretben részesültek : Sándy Róbert VII. o. t., Schlott Ferenc VII. o. t. és Schulcz Ágoston VI. o. t.

Az ismeretek tovább fejlesztése céljából a kör tagjai és könyvtára részére 13 példányban járatta az «Országos Gyorsíró Közlönyt». A tudásban és gyakorlásban való nemes versengést pályázatok kitűzésével, versenyek tartásával és jutalmazásokkal igyekezett előmozdítani. A kör működése tehát a tudományos és gyakorlati pályán ma már alig nélkülözhető gyorsírási ismeretek megszerzéséhez nemcsak módot nyújt, hanem annak eléréséhez buzdítólag is hat.

A kör két ízben rendezett írásversenyt az elmúlt tanévben, március hó 4-én és június hó 3-án. A március hó 4-iki írásversenyen legszebben és legkevesebb hibával Schlott Ferenc VII. o. t. írta le a diktátumot. II-ik volt Sándy Róbert VII. o. t., III-ik Steiner Félix VII. o. t.

Az évzáró versenyt június hó 4-én tartotta meg a kör. A verseny díjazására dr. Stefics Mihály vezető tanár felajánlott 2 darab 10 koronás aranyat és egy díszművet. A kezdők szabatos levelező írási versenyén első díjat (5 korona) Erdős Zoltán VI. o. t. ; második díjat (könyvjutalom, «Országos Gyorsírói Közlöny» 2 évfolyama díszkötésben) Gruber Alfréd VI. o. t. ; harmadik díjat (könyvjutalom, 1 kötet a gyorsírás szépirodalmi könyvtárból) Masirevits Mihály VI. o. t. nyerte. Vidats Dezső IV. o. t. csinos kiállítású pályázati munkája dicséretben részesült.

A pályamunkák elbírálását a tanár elnökből, Sándy Róbert, Bolgár Aladár és Steiner Félix VII. o. t.-ből álló bíráló-bizottság végezte.

A haladók szabatos vitairási versenyén első díjat (6 korona) Bolgár Aladár VII. o. t. ; második díjat (könyvjutalom) Schlott Ferenc VII. o. t. nyerte.

A haladók 150 szótagos diktandó versenyén első lett Steiner Félix VII. o. t., jutalmul a körvezető tanár 10 koronás aranyát kapta ; második Schlott Ferenc VII. o. t. (díj 5 kor.) ; harmadik Bolgár Aladár VII. o. t. (könyvjutalom).

Résztvett a kör két intézetén kívüli versenyen is.

A budapesti II. ker. főreáliskola által rendezett versenyen Schlott

Ferenc VII. o. t., Steiner Félix VII. o. t. könyvjutalmat, Kerékgyártó Tamás VII. o. t. oklevelet nyert. Eredményesen szerepelt a kör a Szegedi Gyorsíró Egyesület által rendezett országos gyorsíró versenyen, amennyiben a szabatos vitairási pályázaton Bolgár Aladár VII. o. t. könyvjutalmat és dicséretet, Schlott Ferenc VII. o. t. és Steiner Félix VII. o. t. oklevelet nyert.

Az évváró gyűlésen választotta meg a kör a «Szervező bizottság»-ot, amelynek feladata az alapszabályok 9-ik pontja értelmében az, hogy a következő iskolai év kezdetén a kör új megalakulása érdekében szükséges lépéseket megtegye és a kör hasznos működését a tanuló társakkal megismertesse. Tagjai lettek: Strecke Ernő, Vidats Dezső IV. o. t.; Gruber Alfréd, Schulez Ágoston VI. o. t.; Bolgár Aladár, Sándy Róbert, Schlott Ferenc, Steiner Félix VII. o. t.

A kör összes bevétele volt 76 korona (51 korona tagdíjakból, 20 korona a körvezető tanár adományából, 5 korona gyűjtésből). *Kiadása*: a) versenydíjak 32 korona, b) szaklapok 24 korona, c) jutalmak 15 korona, d) egyéb 5 korona.

e) Természettudományi-kör.

A Természetrájszi-kör ez idén nevet cserélt, céljának megfelelően kebelébe vonta a természettant is. Működése oda irányult, hogy alkalmat adjon az ifjúságnak az e téren való önművelődésre, másodsorban pedig: hogy az ifjúságnak a természettudományok iránt érzett vonzalmát és érdeklődését — felolvasások, demonstratív kísérletek, de különösen a szaktanárok és az ifjúság közvetlen érintkezése és együttműködése által felkeltse.

A kör ez évi szervezetéről és működéséről a következőkben számolhatunk be.

Elnök: *Szölgyémy Ferenc*, főgimnáziumi igazgató.

• Tanár-elnökök: *Koválik József* és *Besskó Jenő* főgimn. tanárok.

Vezető-tanárok: *Szalay László*, *Zelenka Gyula* és *Migály Béla* gyakorló tanárjelöltek.

Ifjúsági-elnök: *Jablonszki Béla* VIII. o. t. Titkár: *Bandat Horst* VII. o. t. Jegyző: *Szántó László* VI. o. t. Szerktáros: *Gorove Antal* VI. o. t.

A tagok száma (IV—VIII.) 132 volt.

Az alakuló gyűlésen kívül volt egy rendkívüli és hét rendes gyűlés. A rendkívüli gyűlésen *Besskó Jenő* tanár tartott előadást «A pörgettyűtől az egysínű vasútig». A szereplő tagok az ifjúság soraiból kerültek ki. Az előadók a következők voltak:

Jablonszki Béla VIII. o. t.: «A gőzgépek története» (2 előadás).

Bertényi Imre VIII. o. t.: «A repülés fejlődése».

Bandat Horst VII. o. t. : «A tüdővész, tifusz és differitisz kórokozóinak differenciális agnosztikája» és a «Mesterséges drágakövek».

Gorove Antal VI. o. t. : «Vulkánosság», «Meteoritek», «Drágakövek», «A mechanikai sérülésekről».

Vavrincez Gábor VI. o. t. : «A kén», «A halogén elemek».

Lax Angel Salvator VI. o. t. : «Miként alakítható át a levegő nitrogénje más vegyületekké?», «A idegrendszeréről».

Nagy Andor VI. o. t. : «India» címen, három felvonásos vetített-képes darabot írt, melyet nagy érdeklődés mellett kétszer adtak elő, felolvasta *Gorove Antal* VI. o. t.

Hodorovits Ferenc V. o. t. : «A kigyómérgek» címen tartott előadást.

A kör pályatételének tárgya «Hasznos állatok az emberiség szolgálatában» volt, amelynek 10 kor. díját *Schulcz Ágost* VI. o. t. nyerte el.

Adományozásutján befolyt 29 korona. Ebből 20 koronát *Jalsoviczky Károly* miniszteri segédfogalmazó úr ajándékozott a körnek, melyért fogadja itt is hálás köszönetünket, 10 kor. elajándékozott és 9 kor. az ifjúsági segélyző egyesületnek adatott át.

A kör szorgalmas tevékenységet fejtett ki s egyúttal alapos reményt nyújt a további még nagyobb arányú fejlődésre.

4. Fontosabb mozzanatok a főgimnázium ez évi történetéből.

1. Augusztus 31-én voltak a javító és pótló vizsgálatok ; a magánvizsgálatok pedig szeptember hó 1-én és 2-án.

2. Szeptember 4., 5., 6. és 7-én voltak a beiratások.

3. Szeptember 8-án volt az ünnepélyes *Veni Sancte*.

4. Szeptember 9-én megkezdődött a rendes tanítás.

5. Szeptember 10-én szent mise boldogult emlékü *Erzsébet* királynénkért.

6. Október 4-én Ő Felsége legmagasabb névünnepén szentmise és iskolai ünnepély volt.

7. Október 6-án az aradi vértanúk emlékünnepén az intézet ifjúsága gyászmisét hallgatott.

8. Október 31-én az ifjúság az «Uránia»-ban «A fehér ember útja» című darabot nézte meg.

9. November 19-én boldog emlékü *Erzsébet* királyné névünnepén szentmisét hallgatott az ifjúság.

10. December 1-én az ifjúság az Urániában «A francia forradalom» című darabot tekintette meg.

11. Február 19-én az ifjúság az «Uránia»-ban megnézte «A dalmás Amerika» című darabot.

12. Április 11-én, az 1848-iki törvények szentesítésének napján szentmise volt.

13. Április 27-én néhai Pejacevich grófnak, az intézet jötevőjének emlékére gyászmisét hallgatott az ifjúság.

14. Május 18-án ünnepeltük a békenapot.

15. Június 8-án Ő Felsége koronázásának évfordulóján a kath. ifjúság résztvett a hálaadó Te Deum és az ünnepélyes szentmisén. A komáromi kerületi tornaversenyen május 18. és 19-én iskolánk 25 tanulóval vett részt.

Kedves emléke a lefolyt iskolai évnek két találkozó és pedig az első az 1901/2-ben végzett tanulók összejövedele; június 2-án pedig az 1881/2-ben végzettek 30 éves találkozója.

5. Főhercegi látogatás.

Ő cs. és kir. Fensége József Ferenc Főherceg Úr nevelőjével szentkereszt helyi *Kratochwil Károly* m. kir. honvédőrnagy nevelésvezető úrral az iskolaév folyamán hetenkint kétszer, szerdán és szombaton megjelent a tanításon s a VIII. o. előadásait a legnagyobb figyelemmel hallgatta és megnyerő modorával tanuló társaira a legjobb hatással volt.

6. Főigazgatói látogatás és egyéb események.

A székesfővárosi tankerület kir. főigazgatója *dr. Erődi Béla* udv. tan. intézetünket a f. isk. évben április 30-án, május 8. és 9-én látogatta meg. Látogatása alkalmával az intézetben tapasztalt fegyelmi és tanulmányi állapotok felett teljes megelégedését fejezte ki.

7. Tanulmányi kirándulások.

a) Október 21-én a IV. osztály tanulói *dr. Alleram Gyula* osztályfőnök s *Nikolics Ignác* tanár vezetésével közös kirándulást tettek Máriaremetére ahonnan Hidegkút községbe folytatták útjukat.

b) Május 13-án a IV. és II. osztály 55 növendéke *dr. Alleram Gyula* és *dr. Zombory János* osztályfőnökök s *Szalay László* gyak. tanár felügyeletével reggeli 6 órakor a pilisi vonaton Esztergomba rándult ki. Megtekintették a székesegyházat, annak kincstárát, kriptáját és harangjait, majd a Fürdő-szállodában történt étkezés után a primási palota értékes kép-, rézmetszet, gipszgyűjteményét és kertjét keresték fel.

c) Félnapos kiránduláson voltak Besskó Jenő és Zelenka Gyula tanárok vezetésével május 14-én a III. osztály tanulói a Jánoshegyen (Erzsébet-kilátó) és az Istenhegyen, továbbá június 8-án Szuchy Endre vezetése mellett Hűvösvölgy és Hárshegyen. Június 22-én az V. osztály tanulói Vajda Károly vezetésével turisztikai kirándulást rendeztek a Dobogókőre és Dömösre.

Több kisebb kirándulást rendeztek még Korponay I., dr. Pokorny Emánuel, Vajda Károly.

d) A VIII. osztály tanulói Besskó Jenő tanár vezetésével március 30-án meglátogatták a káposztásmegyeri vízműveket, onnan a szemben levő izzólámpa- és telefongyár telepét tekintették meg. A nagy telepen végigjárva, egyik tanulságos látnivaló a másikat váltotta fel. Különösen lekötötte a csoport érdeklődését az izzólámpa-osztály, ahol volfram-égők készítésének minden fázisát megfigyelhették. Ezuton is meleg köszönetünket fejezzük ki a gyár igazgatóságának szives és lekötelező előzékenységeért, mellyel e tanulmányutunk sikerét lehetővé tette.

8. Beiratások.

A lefolyt 1911—12. iskolai évre a *beiratások* június 27—30. között, továbbá szeptember 4., 5., 6. és 7. napjain voltak. A fölvelt tanulók számáról és osztályonként való megoszlásáról stb. értesítőnkben a «Statisztikai táblázatok» adnak tájékozást. Szeptember 8-án ünnepélyes «Veni Sancte»-val megkezdtük az iskolai évet s a tanítás akadálytalanul folyt az egész iskolai éven át.

9. Vizsgálatok.

a) Az 1911—12-iki érettségi vizsgálatok írásbeli része május 13., 14., 15. napjain volt, a szóbeli vizsgálat pedig május 29.—június 3. között tartatott. A vizsgálatokon dr. Erődi Béla udv. tan., kir. főigazgató elnökölt, aki páratlan igazságossággal s igaz atyai szeretettel vezette a vizsgálatokat.

Az eredményt az alábbi táblázat mutatja :

Mikor és milyen vizsgálat?	Jelentkezett	Jelesen érett	Jól érett	Érett	Két hó múlva javít	Egy év múlva javít	Visszalépett	Fellütesztetett	Érettségi vizsgálatot többé nem tehet
<i>1912. május 29-től június 3-ig.</i>									
Rendes éretts. vizsg.	54	18	18	15	3	—	—	—	—
Görög kieg. éretts. vizsg. --- --- ---	13	6	5	—	2	—	—	—	—

b) A róm. kath. tanulók vallástani vizsgálatain június 13. és 14-én az érseki biztos helyetteseként *dr. Auer Jenő* c. apát, honvédpfőleányos elnökölt.

c) Az I—VII. osztályú tanulók vizsgálatai június hó 13—20. napjain voltak. A magántanulók június hó 20-án és 21-én tettek vizsgálatot.

10. Események a tanártestületben.

Dr. Alleram Gyula h. tanár a V. K. M. 28.992—1912. II. 29. sz. rendeletével főgimn. rendes tanárrá nevezetett ki.

Bernolák Kálmán r. tanár a V. K. M. 71.932—1911. júl. 4. sz. rendeletével 1911—12-re tanulmányi szabadságot kapott.

Frank Ferenc a V. K. M. 95.950—1911. júl. 21. sz. a. rendeletével ezen főgimnáziumhoz h. tanárrá kinevezetett és a V. K. M. 131.938—1911. okt. 24. sz. a. rendelettel a budapesti III. ker. áll. főgimnáziumhoz áthelyeztetett.

Besskó Jenő a V. K. M. 142.657—1911. nov. 20. sz. a. rendeletével a VIII. fiz. o. 3. fokozatába nevezetett ki.

Mikus László egri főreáliskolai r. tanár a V. K. M. 94.134—1911. júl. 28. sz. a. rendeletével ezen főgimnáziumhoz áthelyeztetett.

Koválik József, Mikus László, Nendtwich Jakab és *dr. Szörényi József* a V. K. M. 24.785—1912. febr. 21. sz. a. rendeletével a VII. fiz. o. 3. fokozatába neveztettek ki. *Szölgyény Ferenc* igazgatót a V. K. M. 55992. sz. a. a lévai kegyesr. főgimnáziumhoz érettségi vizsgálati elnökül küldte ki.

Dr. Szörényi József r. tanárt a V. K. M. 62.486—1912. máj. 7. sz. a. a kassai főreáliskolához érettségi miniszteri biztosnak küldte ki, ugyanőt az Országos Birói és Ügyészi Egyesület főiskolai kollegiumába igazgatóvá választotta meg.

Zsámboki Gyula r. tanár a V. K. M. 64.470—1912. sz. a. saját kérelmére a budapesti I. ker. áll. főgimnáziumhoz helyeztetett át 1912—13-tól kezdődőleg.

Baros István a V. K. M. 53.849—1912. ápr. 18. sz. a. rendeletével ezen tanintézethez helyettes tanáru alkalmazta s egyúttal illetmények nélkül szabadságolta.

Zander László a V. K. M. 64.470—1912. sz. a. szintén szabadságolt n. tanár h. tanáru 1912—13-ra folytatólag alkalmaztatott.

11. A tanulók egészségi állapota.

A tanulók egészségi állapota az egész tanévben megnyugtató volt, fertőző betegségek csak szórványosan fordultak elő. A hivatalos szemvizsgálat a tanév folyamán kétszer megtörtént, az újraoltás pedig

szigorúan végrehajtott. Haláleset egy fordult elő : Gruber József IV. o. tanuló 1912. szept. 18-án meghalt. Kedves emlékü társuk temetésén a IV. o. tanulói osztályfőnökük vezetésével jelentek meg s koporsójára koszorút helyeztek.

12. Jutalomkönyvek.

A nagyméltóságú vall. és közokt. minisztérium által küldött jutalomkönyveket a tanári testület a következő tanulóknak ítélte oda tanusított szorgalmuk alapján :

Tompa Mihály összes költeményei: Schröder Imre VIII. o. t.

Platz Bonifác: Az ember: Mennyey József VIII. o. t.

Pröhle Vilmos: Napkeletről: Ottlík László VII. o. t.

Madách: Az ember tragédiája: Vértesi Géza VII. o. t.

Kisfaludy S.: Himfy szerelmei: Kajdi László VI. o. t.

Szepessy László: Hit és haza: Hoór Tempis István VI. o. t.

Vörösmarty összes költeményei: Hubner Richárd V. o. t.

Czimer Károly: A művelődés tört. Gaál Ábris V. o. t.

Pauler Gyula: Az Árpádok: Apponyi György gróf IV. o. t.

Andor József: Nagy Lajos: Szöllösy István IV. o. t.

13. A tanulók osztályozása.

A római katolikus tanulók vallását nem jelezzük ; g. kath. = görög katolikus vallású ; g. kel. = görög keleti vallású ; ág. ev. = ágostai hitvallású evangélikus ; ref. = református ; unit. = unitárius hitvallású ; izr. = izraelita vallású ; tm. = tandíjmentes ; ftm. = féltandíjmentes ; öszt. = ösztöndíjas ; ism. = ismétlő ; br. = báró, gr. = gróf ; F. J. N. = a Ferenc József-Nevelőintézet növendéke ; J. N. = a József Fhg. Nevelőintézet (Aloizianum) növendéke.

Az előmenetelnél:

1 = jeles ; 2 = jó ; 3 = elégséges ; 4 = elégtelen.

A magaviseletnél:

1 = jó ; 2 = szabályszerű ; 3 = kevésbé szabályszerű ; 4 = rossz.

Első osztály. Osztályfőnök: KORPONAY ISTVÁN.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	Szépíráás	K. egyh. ének	Magaviselet
Atzél Nándor tm. öszt.	2	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1
Badó Ferenc ref. ftm.	2	2	2	1	3	3	3	3	1	—	2
Baitrok Miklós	3	3	3	2	3	3	3	1	2	1	1
Balogh Alajos	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	1
⁵ Balogh István ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bencze Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2
Berkes Béla tm.	2	3	2	2	3	2	2	1	2	1	1
Bleier Béla izr.	2	2	2	2	3	2	2	2	3	—	1
Csaby László J. N.	3	4	4	3	3	3	3	2	3	2	1
¹⁰ Drechsler Ede izr. ism.	3	3	2	2	2	2	2	2	3	—	1
Erdős Dezső	4	3	3	3	3	3	3	1	3	2	2
Érczhegyi István	2	2	3	2	3	1	2	2	2	3	2
Fleischer András ág. ev.	3	4	4	4	4	4	4	2	3	—	2
Fülöp István ref. tm. öszt.	1	2	2	1	2	2	2	3	2	—	1
¹⁵ Geber Jenő	4	4	3	3	3	4	4	fm.	3	2	2
Ghillányi András öszt.	3	2	2	2	3	3	2	1	3	2	1
Grawatsch Tivadar	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Gyulay László ism.	2	3	2	2	2	3	2	2	2	1	1
Halmos Tibor F. J. N. ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
²⁰ Ilyés József	4	3	4	3	3	3	3	1	2	2	1
Jablonszky Jenő	4	4	4	3	4	4	4	2	2	3	2
Kálvin Rezső tm.	1	1	2	1	2	2	2	1	1	2	1
Keömley Lóránt	2	2	3	2	3	3	3	1	2	2	1
Késmárky Dezső ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
²⁵ Klimesch Jenő	2	3	2	2	2	3	3	2	3	2	1
Komáromy István ref.	2	2	2	1	1	2	3	fm.	3	—	1
König Andor	2	2	3	1	3	2	1	1	2	1	1
Kreutzer Ernő	3	3	4	3	3	3	3	1	3	3	2
Malešević Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
³⁰ Maxa János	3	4	4	1	3	3	3	1	2	3	2
Molnár Oszkár J. N.	2	2	2	1	2	2	1	fm.	1	2	1
Móczár Béla	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	2
Nehrebeczky Viktor gkath.	1	3	3	3	3	3	2	2	3	2	1
Nyígrí Imre	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2	1
³⁵ Oszvald Sándor ág. ev. ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pallaghy Attila	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1
Paunovics Danilo F. J. N. gkel.	1	3	4	3	3	3	3	3	3	—	2
Pál István	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Pitroff Dezső J. N. ism.	3	3	3	3	2	3	3	1	3	2	1
⁴⁰ Pogonyi Nándor	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1
Radány Dezső	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1
Rexa Gedeon ág. ev.	1	2	3	2	3	3	2	1	2	—	1
Rédly Sándor	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	1
Rolf Aladár	3	3	4	3	4	4	4	1	3	3	2
⁴⁵ Román József	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Schimmerlik György izr.	2	1	1	1	2	1	1	1	2	—	1

¹ Kimaradt 1912. május 1-én.

² Vizsgálatlan maradt.

Első osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Rajzoló géom.	Tesztgyakorlat	Szépirás	K. egyh. ének	Magaviselet
Schramm Alfréd	2	3	3	2	2	3	3	2	3	2	2
Sibelka Artúr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Strache Antal ftm.	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1
50 Stražimir Radoszláv ref. ftm.	2	3	3	2	2	3	2	1	3	—	2
Sulányi Dezső	4	3	3	3	3	2	3	1	3	2	2
Szabó Jenő	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2
Szaplonczai József	3	1	2	2	2	3	1	2	1	2	1
Szegő Ferenc	3	3	3	3	3	4	3	1	2	2	1
55 Szólinger András J. N.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2
Tompos Jenő	3	3	4	3	3	3	3	1	3	3	1
Unkelhäusser Miklós ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Várallyay István J. N.	3	2	3	1	2	2	1	1	3	2	1
Vértesi-Weisz László	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1
60 Winkler Béla F. J. N.	3	3	3	2	3	3	3	3	3	—	1
Wittchen István ág. ev.	2	3	3	2	2	2	2	3	3	—	1
Wittinghoff Béla ftm.	2	3	3	2	2	2	3	1	2	3	1
<i>Magántanuló:</i>											
Kóródy Béla ⁴	1	2	2	2	2	3	2	—	—	—	—

³ Kimaradt 1912. febr. 5-én.

⁴ 1911. okt. 6-án tett magánvizsgálatot.

Összesen 63.

Második osztály. Osztályfőnök: Dr. ZOMBORY JÁNOS.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	Szépíráás	K. egyh. ének	Magaviselet
Agotha István ftm.	2	1	1	2	2	2	2	3	2	2	1
Baitrok László.....	2	3	3	3	3	3	2	1	3	1	1
Balázsovich László F. J. N.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Bayer László tm.	1	2	2	1	2	2	1	3	3	3	1
⁵ Bárczay Gyula ref. F. J. N.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—	1
Berg Ernő fm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Bihar Tibor tm. öszt. F. J. N.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Braumberger Emil.....	2	2	3	3	3	3	3	1	3	3	2
Csepreghy Károly J. N.....	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1
¹⁰ Csorba Béla ref.	2	2	2	2	2	2	1	2	1	—	1
Czeisz István ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Domonkos Endre F. J. N.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—	2
Emmerth Béla J. N.....	1	2	3	2	2	2	3	2	3	3	1
Fehér Gyula 3	2	3	3	2	2	3	2	3	2	3	1
¹⁵ Fodor László ref.	2	3	3	3	3	2	2	1	3	—	1
Frommer Ottó ftm.	2	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1
Gorka László.....	2	2	2	2	1	3	3	2	3	3	1
Gulácsy Zoltán tm.	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
Haupt Róbert ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
²⁰ Hellebranth Tibor ág. ev.	1	1	2	1	2	1	1	1	1	—	1
Heller Imre J. N.....	3	3	3	1	2	3	3	3	3	3	1
Hermann Ferenc izr.	3	3	3	2	2	2	3	2	2	1	1
Horváth Dezső 3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	1	2
Höfler Jenő 3	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	1
²⁵ Illyés László 4	4	4	4	4	4	4	3	1	4	3	1
Józan Dezső unit. tm.....	1	2	2	3	3	3	2	2	2	—	1
Kajdi Ferenc ref. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Kaufmann Kálmán izr.	1	4	4	3	3	4	4	2	4	—	2
Kim Andor 2	3	4	2	3	3	3	3	1	3	3	1
³⁰ Korcsmáros János tm.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Košćec Gusztáv F. J. N.	2	2	3	1	2	2	2	1	1	—	1
Kozák Károly ftm. 2	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	1
Kultsár István tm. 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lederer György ág. ev.	1	2	2	2	2	2	1	3	2	—	1
³⁵ Magassy Győző ág. ev.....	1	2	2	1	1	2	2	2	2	—	2
Martonitz István 2	3	3	3	3	3	2	2	1	1	3	1
Nehrebeczky György g. kath.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Perényi Bertalan br.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Podhrádszky O. ág. ev. F. J. N.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	1
⁴⁰ Pöschl Gyula 2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1
Ruska-Magyar István J. N.	2	3	4	2	3	3	3	3	4	3	1
Schiffler Imre 2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
Schrimpf Frigyes 1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Skreka Ferenc tm..... 1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1
⁴⁵ Smetana László 3	3	3	4	3	3	3	3	1	3	3	1
Sorbán Jenő g. kath. F. J. N.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1

¹ Kimaradt 1911. nov. 29-én.

Második osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	Szépíráás	K. egyh. ének	Magaviselet
Steiner Károly ftm.	2	1	1	2	2	1	1	2	3	2	1
Surányi Károly tm.	2	1	1	1	2	2	2	3	1	1	2
Szaplónczay Pál	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
⁵⁰ Számmer Imre	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2
Szegedy Béla ref.	3	3	3	3	3	4	3	2	2	—	1
Sztareczky Géza g. kath. tm.	1	2	3	2	3	3	2	2	fm.	—	1
Szterszky Tibor ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuskó László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
⁵⁵ Vaisz Lajos	3	3	3	3	3	3	3	1	4	1	2
Varga Lajos tm.	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1
Velösy Béla	2	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1
Vicenty Sebestyén	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	1
Wittchen Béla ág. ev.	2	2	2	2	1	3	3	3	2	—	1
⁶⁰ Zajc József F. J. N.	3	3	4	3	3	3	3	2	3	—	2
Zimányi János ág. ev. tm.	1	1	2	1	2	2	1	2	2	—	1
<i>Magántanulók :</i>											
Csepely Tibor ref. ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hernádi Pál ref. ⁴	1	3	2	2	2	3	2	—	—	—	—
Schöber Albert	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
⁶⁵ Végh Miklós ref.	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
² Vizsgálatlan maradt. ³ Vizsgálatlan maradt. ⁴ I-II. o. összevont vizsgálatot tett.											

Összesen : 65.

Harmadik osztály. Osztályfőnök: SZUCHY ENDRE.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Phis. földrajz	Számítan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	K. egyh. ének	Magaviselet
Barta László izr.	2	2	2	2	3	3	2	3	fm.	—	1
Binder György ág. ev. ¹ ...	2	2	3	2	2	1	2	3	3	2	1
Bozóky Jenő	3	3	3	3	2	3	3	3	1	3	2
⁵ Erdős Lipót ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Exner Sándor ftm.	2	1	1	1	1	1	2	3	3	2	1
Éltető Dániel ref. F. J. N.	1	2	2	2	1	2	2	2	1	—	1
Gorka Gyula	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1
Gulden Richárd	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
¹⁰ Herald László tm. öszt. ...	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Kallina Andor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Kászonyi Imre	2	3	3	3	3	2	3	1	1	3	1
Kellner Géza izr. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Kovács Aladár J. N.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
¹⁵ Kovács Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
Lippay Andor ág. ev. F. J. N.	2	2	3	2	2	2	2	2	2	—	1
Mayer Miklós	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1
Máthé Ferencz ref.	3	2	2	3	3	2	3	3	1	—	2
Mészáros János ism.	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
²⁰ Müller Dezső J. N.	2	3	4	3	2	3	3	3	2	2	1
Nagy Károly tm.	2	2	2	3	2	2	2	3	2	3	1
Nagy László	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1	2
Nendtwich Győző tm.	2	2	3	2	2	3	3	2	1	2	1
Oltay Ernő tm.	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1
²⁵ Polgár Béla ref. F. J. N.	2	2	2	3	2	2	2	1	3	—	1
Risztics Károly F. J. N.	3	3	4	3	2	3	3	3	2	—	1
Rolf Ervin	2	3	3	3	2	3	3	3	1	2	2
Ruska-Magyar János J. N.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1
Rusz Tibor izr.	2	1	1	1	1	1	2	1	1	—	1
³⁰ Sárkány László ref. F. J. N.	3	3	3	3	3	4	3	3	3	—	1
Sároi-Szabó János ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Schneckenberger Nándor ...	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1
Schulcz Ferencz ág. ev. tm.	1	1	1	2	2	1	2	2	1	—	1
Sevcsik Jenő ftm.	2	2	3	2	3	3	2	3	1	2	1
³⁵ Smetana Antal tm.	2	1	1	1	1	1	2	2	3	2	1
Stark Antal	2	2	2	1	1	1	2	2	1	2	1
Strazimir Oszkár ref. ftm.	2	2	3	3	2	2	2	3	2	—	2
Szathmáry Jenő ref.	2	3	3	3	2	2	3	2	fm.	—	1
Szegő Kornél	2	2	2	3	3	3	3	3	1	2	1
⁴⁰ Szörényi Rezső	2	3	4	2	2	3	3	2	1	1	2
Trinchieri József	2	2	2	3	1	1	3	3	1	1	1
Tunkl Tamás br. F. J. N.	2	2	3	2	1	2	3	3	2	—	1
Vancsura Pál	3	3	3	3	2	1	3	3	2	2	1
Várallyay Gyula J. N.	3	3	4	4	2	3	3	3	2	3	1
⁴⁵ Vida Béla tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vidats Antal	2	1	2	3	2	1	2	3	2	1	1

1 Kimaradt 1912. márc. 15.

2 Kimaradt 1911. szept. 30.

Harmadik osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Phis. földrajz	Számítan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	K. egyh. ének	Magaviselet
Wahl Henrik lov. F. J. N....	1	1	2	1	1	1	1	1	2	—	1
Wieser Alajos J. N.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Zatkovich László J. N....	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1
⁵⁰ Zsámboki László tm.	2	2	2	2	3	3	3	3	1	2	1
<i>Magántanuló:</i>											
Puchner Szilárd br.	2	3	3	3	2	3	2	3	—	—	—

Összesen : 51.

Negyedik osztály. Osztályfőnök: Dr. ALLERAM GYULA.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudj	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	K. egyh. ének	Magaviselet
Apponyi György gr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Augusztin Endre	3	4	4	4	3	4	3	4	2	3	2
Barna Elek ref.	1	3	3	1	2	3	3	2	3	—	2
Bárdos Lajos izr., ism.	2	2	3	2	2	2	1	1	—	—	—
⁵ Bezerédy István F. J. N.	3	3	3	3	2	3	3	3	1	—	1
Bognár György ág. ev.	2	2	3	2	2	2	3	3	1	—	1
Brčić Mihály	1	2	3	2	1	2	3	3	2	3	1
Csanak György ref., F. J. N.	2	3	3	3	2	3	3	3	—	—	1
Csima Imre	2	3	3	3	2	2	1	2	1	1	1
¹⁰ Dudás István tm.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Erdős László	2	3	3	2	2	2	2	3	1	2	1
Ertl János	2	3	3	2	2	3	3	3	2	2	1
Éliás Elemér tm.	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1
Érdy Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
¹⁵ Főrcs János ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grünfeld Károly izr.	2	3	3	3	2	3	3	3	1	—	1
Gulden Jenő	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
Gulgesell Ernő	2	3	3	2	2	3	3	2	3	2	1
Hank Olivér ág. ev. ftm.	2	3	3	2	1	1	3	1	3	—	1
²⁰ Heller Kornél J. N. ftm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Hosszú Géza J. N.	2	2	3	3	2	3	3	1	3	2	1
Janovics András ref.	1	1	1	1	3	2	2	1	2	—	1
Józan Miklós unit.	1	2	3	3	2	3	3	2	3	—	1
Kanitz Pál	2	2	3	2	2	3	2	3	2	2	1
²⁵ Kondér István	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2	1
Kováts Gyula tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Krey Tibor	3	3	4	3	3	3	3	3	1	3	1
Lakits Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2
Lers Vilmos ág. ev.	2	2	2	2	2	3	3	2	3	—	1
³⁰ Molnár Kázmér J. N.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
Müllner János	1	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Padstüber Kamill ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
* Papp Endre J. N.	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1
Poddáni István tm.	2	1	2	2	1	2	2	3	1	3	1
³⁵ Poić Lóránt ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosner Ferenc tm. öszt.	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Strecke Ernő tm.	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1
Szebeny József	3	3	4	3	3	3	3	2	3	2	1
Szép Gyula	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2	2
⁴⁰ Szöllösy István ref., tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Szuchy László g. kath., tm.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	—	1
Tarkeőy Aladár	2	2	3	3	2	3	3	3	1	3	1
Trettina József ⁴	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Unkelhäusser Károly ⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Kimaradt 1911. nov. 15-én.² Kimaradt 1912. febr. 5-én.³ Kimaradt 1911. nov. 23-án.⁴ Kimaradt 1912. márc. 23-án.⁵ Kimaradt 1912. febr. 5-én.

Negyedik osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Testgyakorlat	K. egyh. ének	Magaviselet
⁴⁵ Vári Lajos tm.	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1
Vidats Dezső	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	1
Wilfinger Gyula ág. ev.	2	3	3	3	2	3	3	3	1	—	1
<i>Magántanulók :</i>											
Gaál János ref.	1	3	3	3	3	2	1	3	—	—	—
Gruber József unit. ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
⁵⁰ Klokocsán Lajos	3	3	3	3	2	2	3	3	—	—	—
Mészáros Antal ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vécsey József br.	3	3	3	2	2	2	1	3	—	—	—
Weinzierl Antal ism.	4	2	3	3	3	2	3	3	—	—	—

⁶ Meghalt 1911. szept. 18-án.⁷ Vizsgálatlan maradt.

Összesen 53.

Ötödik osztály. Osztályfőnök: VAJDA KÁROLY.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Termrajz	Mennyiségtan	Rajz	Tesigyakorlat	Megaviselet
Albert Ferenc	3	3	3	—	3	3	2	2	3	3	3	1
Csáky Árpád gr., F. J. N.	2	2	2	—	3	2	2	2	2	2	3	1
Czell Benő ref., ism., F. J. N.	2	3	3	—	2	3	2	2	3	3	2	1
Deréky Andor F. J. N.	2	2	2	—	1	1	2	2	3	2	2	1
5 Detre László tm.	1	2	2	2	—	2	1	2	1	—	3	1
Drágffy Sándor J. N.	3	3	3	—	3	3	3	2	3	3	3	1
Exner Ernő tm.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	3	1
Fejszcs Jenő ref., tm., öszt.	1	2	2	2	—	2	1	2	1	—	fm.	1
Fettl László tm., öszt.	1	2	2	2	—	2	1	2	2	—	2	1
10 Friedsam Ernő ág. ev.	3	3	3	—	3	3	3	3	4	3	2	2
Gaal Ábris ref.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Gruber Gyula unit., tm.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1
Hodorovits Ferenc ftm.	2	2	1	2	—	2	1	2	2	—	2	1
Hubner Richárd tm.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	2	1
15 Kanitz Ferenc	2	3	3	—	3	2	3	3	3	2	2	1
Kiss Gyula tm.	2	2	2	—	1	2	1	2	2	3	1	1
Kiss Imre ref., tm.	1	2	2	2	—	2	1	2	1	—	2	1
Kokas Sándor	2	3	2	—	2	3	1	3	3	3	2	1
Krajaczk Farkas F. J. N.	3	3	3	—	3	2	3	2	2	2	1	1
20 Lähne András ág. ev.	2	2	1	—	2	1	1	2	2	3	fm.	1
Liebner Sándor F. J. N.	3	3	3	—	3	3	3	3	4	3	3	2
Mészáros Zoltán ftm.	3	3	2	—	2	2	2	3	3	2	2	1
Oltay Aladár tm.	2	3	3	—	1	3	2	3	2	2	1	2
Oltay Géza tm.	2	3	2	2	—	2	1	2	2	—	2	1
25 Polgár József ref., F. J. N.	1	1	1	2	—	1	1	1	1	—	1	2
Pöschl Dezső J. N.	2	3	3	—	2	3	2	2	1	3	fm.	1
Prochaska Lajos tm., öszt.	1	2	2	—	2	2	1	2	3	3	2	1
Schmidt Gyula ág. ev.	3	3	3	4	—	3	2	3	3	—	1	1
Sinkovits László ref., F. J. N.	1	2	2	—	2	2	1	2	2	2	3	1
30 Svéda Károly tm.	1	2	3	3	—	3	2	2	3	—	2	1
Szabó István tm., öszt.	1	2	1	—	1	2	1	1	2	2	2	1
Szegedy Andor ref., tm.	2	2	2	3	—	2	1	3	3	—	2	1
Szukováthy László ftm.	1	1	2	—	2	2	1	1	3	2	1	1
Vári József tm.	2	3	3	3	—	2	2	2	3	—	2	1
35 Wladár Elek J. N.	2	2	2	—	2	3	1	2	2	3	2	1
Zádor Sándor izr.	2	2	2	—	2	3	2	3	1	3	1	1

Összesen 36.

Hatodik osztály. Osztályfőnök: ZSÁMBOKI GYULA.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Termrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlat	Magaviselet
Aba Botond	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2
Berkes Sándor	2	3	3	—	2	3	3	3	2	2	1	1
Binder Raoul ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borhy Miklós F. J. N.	3	3	3	—	3	2	2	3	3	3	3	1
⁵ Csapó Pál F. J. N., ág. ev., tm.	1	1	1	1	—	2	1	1	1	—	1	1
Erdős Zoltán tm.	1	2	2	2	—	2	2	2	2	—	3	1
Erős Zoltán	2	2	3	3	—	2	1	3	2	—	3	1
Éliás Győző tm.	2	2	1	—	2	2	1	2	2	1	2	1
Fay Andor	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	2
¹⁰ Fehér László	3	4	4	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Földvári Gyula ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gasch Rezső F. J. N., ág. ev.	3	3	4	—	3	3	3	3	3	2	2	2
Gombás Ferenc tm.	2	3	1	1	—	3	2	2	2	—	2	1
Gorove Antal	2	2	1	1	—	2	1	1	2	—	3	1
¹⁵ Gruber Alfréd ftm.	2	1	1	1	—	1	1	2	1	—	1	1
Gülcher Ármin F. J. N., ref.	1	3	3	—	3	3	3	3	1	2	2	1
Hayde Gyula ág. ev.	1	3	3	—	2	3	2	3	2	3	2	2
Hegyí Károly	2	3	2	—	1	2	2	2	2	3	3	2
Heller József I. N.	3	4	3	3	—	3	2	3	3	—	2	1
²⁰ Hoór Tempis István	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1
Janovics György ref.	1	2	2	2	—	2	3	2	2	—	2	2
Jávorszky Imre	3	3	3	4	—	4	3	3	2	—	2	2
Kajdi László ref., tm.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1
Kenessey István F. J. N., ref.	1	2	2	—	2	2	1	3	1	2	2	1
²⁵ Kiszely István ág. ev., ftm.	2	3	3	—	2	2	2	2	3	2	1	2
Kövesdy Lajos F. J. N., ref.	1	3	3	—	3	3	2	3	3	2	1	1
Lampel Vilmos	1	1	1	1	—	2	1	2	2	—	2	1
Lax Angel Salvator izr., tm.	2	3	3	3	—	2	3	2	2	—	3	1
Marič István	2	2	3	—	2	2	2	3	2	1	3	1
³⁰ Masirevits Mihály g. kel., tm.	1	2	1	1	—	2	1	2	2	—	3	1
Móczár Elemér ftm.	1	2	3	—	1	3	2	2	2	3	1	2
Nagy Andor	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Padstüber Antal	3	3	3	—	2	3	2	3	3	3	2	2
Papanek Károly	3	3	3	—	3	3	3	3	2	2	3	1
³⁵ Poddáni Sándor ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podhrádszky Andor F. J. N., ág. ev.	2	2	2	—	2	2	1	2	2	2	1	1
Pogáts Lóránd tm.	2	2	1	1	—	1	2	1	1	—	1	1
Rohony János izr.	3	3	3	3	—	3	3	3	3	—	3	2
Schulcz Ágost ág. ev.	1	1	1	—	1	2	1	1	2	2	1	1
⁴⁰ Schulpe Emil F. J. N., ág. ev.	1	2	2	2	—	2	2	2	2	—	2	1
Splényi György br.	3	3	4	4	—	3	3	3	3	—	3	2
Spuller Olivér unit.	2	3	4	—	3	3	3	3	3	2	3	2
Strazimir Milán tm.	2	2	2	2	—	3	3	3	3	—	2	2
Szántó László ág. ev.	3	3	3	—	1	3	3	2	3	2	3	2

¹ Kimaradt 1912. márc. 15-én.² Kimaradt 1912. jan. 12-én.³ Vizsgálatlan maradt.

Hatodik osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Termrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlat	Magaviselet
⁴⁵ Szelecsényi Andor -----*	2	2	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
Templom János J. N.-----	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	III.	2
Vavrincz Gábor-----	2	3	3	—	2	3	3	1	2	2	2	2
Wahlner Aladár -----	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Witkowszky Béla -----	2	3	3	—	3	3	3	3	2	2	2	1
Összesen 49.												

Hetedik osztály. Osztályfőnök: NIKOLICS IGNÁC.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlat	Magaviselet
Andreánszky István ág. ev. tm.	1	2	2	—	1	2	2	2	3	3	2	1
Babochay Pál J. N.	2	3	3	—	2	3	2	2	2	3	1	1
Balonyi Agoston	2	1	1	—	1	2	2	1	1	2	1	1
Bandat Horst	1	1	2	—	2	2	1	1	1	1	fm.	1
5 Barcsay László, ref., F. J. N.	2	3	4	—	3	4	3	3	3	3	3	1
Bauer Ernő tm.	2	1	2	—	1	2	1	1	2	2	2	1
Bernáth Gusztáv	2	2	3	—	1	3	2	1	2	3	2	1
Bolgár Aladár izr. tm.	1	2	2	2	—	3	3	1	1	—	3	1
Bölony Ödön J. N.	2	1	2	—	1	2	2	1	2	3	2	1
10 Bundalek Antal	3	3	3	—	3	2	3	3	3	2	2	1
Csorba Zsigmond ref.	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	1	1
Dobrin Cassius gör. kel. J. N.	1	3	2	—	3	2	3	2	2	2	3	1
Drechsler Dezső	4	3	3	—	3	3	3	3	3	2	1	2
Esty Miklós	2	2	2	—	1	2	1	1	1	3	fm.	1
15 Farkas Jenő	2	2	3	3	—	3	2	3	3	—	3	1
Fischer Béla	2	2	2	—	1	2	1	1	3	1	1	1
Gaal Gedeon ref.	1	2	1	—	1	2	1	1	1	2	2	1
Graefl Károly F. J. N.	2	2	3	—	2	3	2	2	2	2	1	1
Hertelendy Ferenc F. J. N. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Hintz Vilmos ág. ev.	3	3	3	—	1	2	1	3	3	2	3	1
Jäger Ervin ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanitz István	3	3	3	—	3	3	3	2	3	1	2	2
Kászonyi Béla tm.	2	3	3	—	3	3	2	1	1	3	1	1
Keleti Sándor	3	3	4	—	1	3	2	3	3	3	1	2
25 Kerékgyártó Tamás	2	1	3	—	1	3	2	2	1	3	2	1
Kovács Elemér J. N.	3	2	3	—	2	3	2	2	3	3	fm.	1
Kovács Emil	3	2	2	—	1	3	2	1	1	1	3	1
Kovács Gyula	3	3	3	—	2	3	2	2	3	2	1	1
Kuczka Géza J. N.	2	2	2	—	1	3	1	3	3	3	2	1
30 Laehne Tibor ág. ev.	2	2	2	—	2	3	2	1	2	2	2	1
Lipthay Antal br. F. J. N.	3	2	2	—	2	2	2	2	2	2	—	1
Madarassy Andor	2	2	2	—	2	2	2	1	2	3	2	2
Malobiczky Ferenc	3	2	2	—	2	2	3	2	2	3	1	2
Mészöly Pál J. N.	1	1	2	—	1	2	1	1	2	3	1	1
35 Orsonics Sándor	4	3	3	—	3	3	3	3	3	2	fm.	2
Ottlik László ref.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	fm.	1
Rauscher Lajos J. N.	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
Rieger Gyula ftm.	2	1	1	—	1	2	1	2	2	2	1	1
Rotta Nándor ism.	2	3	4	—	2	3	3	3	3	3	1	2
40 Rupchich Tibor F. J. N.	2	3	3	—	2	3	2	3	3	2	3	1
Sándy Róbert ág. ev., ftm.	1	2	3	—	1	2	1	1	1	1	1	1
Schick István J. N.	3	2	3	—	3	4	3	3	3	3	1	1
Schlott Ferenc tm., öszt.	1	1	1	—	1	1	2	1	2	3	3	1
Seé Agost F. J. N.	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	1	1
45 Steiner Félix	1	1	2	—	2	1	2	1	2	1	1	1

¹ Kimaradt 1911. október 1-én.

² Kimaradt 1911. december 1-én.

Hetedik osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása ; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösztön- díjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlat	Magaviselet
Stettner László	3	2	1	—	2	2	2	1	2	2	1	1
Szabady Vilmos ág. ev.	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1	2
Szabó Ferenc	3	3	3	—	2	3	3	2	3	3	fm.	1
Szalay Zoltán ref.	2	3	2	—	2	3	3	3	3	3	3	2
50 Szilassy László ref. F. J. N.	1	2	3	—	2	2	2	2	2	2	1	1
Szörényi Dezső tm.	3	1	2	—	1	1	2	2	2	2	fm.	1
Szuchy Elek gkath.	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2
Terbócz Miklós F. J. N.	3	3	2	—	2	3	2	3	3	1	1	1
Ujhelyi Ferenc ág. ev., tm.	2	1	2	—	1	2	1	1	1	2	1	1
55 Vértesi Géza tm., öszt.	1	2	1	1	—	1	1	1	1	—	fm.	1
Vigyázó Miklós tm.	2	2	2	2	—	2	2	1	1	—	1	2
Vitéz János	2	3	3	—	2	3	2	2	3	3	1	1
Vörös János	2	2	2	3	—	3	1	3	3	—	3	1
Weber Ernő izr., tm.	3	2	2	2	—	2	2	1	2	—	fm.	1
<i>Magántanulók :</i>												
60 Ifj. Fejérváry Géza br.	2	1	1	1	—	1	1	1	1	—	—	—
Gyömrei István ref., tm.	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	—	—
Kiss Emil	3	3	2	—	3	3	3	3	2	2	—	—
Osváth Béla ref.	—	3	3	—	2	3	2	3	3	3	—	—
Ráskai Alfonz tm.	2	3	3	3	—	2	2	3	3	—	—	—
65 Szuchy Béla gkath.	—	3	3	—	3	3	3	3	3	2	—	—
Vécsey Gábor br.	3	2	2	—	2	2	2	2	2	2	—	—
Vécsey Sándor br.	4	3	3	—	2	3	3	3	3	3	—	—
Zichy István gr. ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Vizsgálatlan maradt.												

Összesen : 68.

Nyolcadik osztály. Osztályfőnök: Dr. BARTHA JÓZSEF.

A tanuló neve és hitvallása; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösz- töndíjas-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Bölcsészettan	Testgyakorlás	Magaviselet	Az éretts. vizsg. eredménye
Adamcsik János.....	3	3	3	3	—	3	3	3	3	—	3	2	2	nem érett
Almásy Pál gr.....	1	2	2	—	2	2	2	1	2	3	2	3	1	jól érett
Ambrózy Ferenc ref. tm. öszt.	1	2	2	—	2	2	1	2	2	2	2	fm.	1	jól érett
Ballagi István ref.....	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	2	2	1	érett
⁵ Bácszy Boldizsár	2	2	3	—	2	3	2	2	3	3	2	1	1	érett
Bertényi Imre F. J. N.	1	1	2	—	1	1	2	1	2	2	2	2	1	jól érett
Bethlen Ödön gr. F. J. N. ¹														—
Boér Géza tm.	1	1	2	—	1	3	1	1	1	1	1	2	1	jelesen érett
Borhy István F. J. N.....	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	1	1	érett
¹⁰ Borovszky Pál ág. ev.	2	2	3	—	2	2	2	2	2	2	2	2	1	jól érett
Crha Lajos J. N. tm.	2	2	2	3	—	3	1	2	3	—	2	1	1	érett
Csáky István gr. F. J. N.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	jelesen érett
Dietrich László	3	3	3	—	2	3	3	2	3	1	2	1	1	érett
Dömötör Géza ftm.	2	2	3	—	2	3	2	3	2	3	2	1	1	jól érett
¹⁵ Enyedy István F. J. N.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	jelesen érett
Eros Gusztáv ftm.....	1	2	2	2	—	2	2	2	3	—	2	2	1	jól érett
Exner László.....	2	2	2	—	1	2	2	2	3	3	2	3	1	jól érett
Éliás Jenő	2	2	3	3	—	2	2	3	—	2	1	1	1	érett
Farkas Akos g. kath.	—	1	2	—	2	3	1	2	3	1	3	1	3	jelesen érett
²⁰ Fejér József.....	2	3	3	—	2	3	2	3	3	3	2	2	1	érett
Glatz Dezső	1	3	3	—	2	3	2	2	2	1	3	2	1	érett
Glósz Miklós F. J. N.....	2	3	3	—	1	2	1	3	3	3	2	2	1	érett
Grill Lóránd ág. ev. tm.	1	2	2	—	2	1	1	1	2	2	2	2	1	jól érett
Hein Miklós izr. tm.	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	1	2	1	jelesen érett
²⁵ Horváth Béla	2	1	2	—	3	3	1	1	1	2	2	1	1	jelesen érett
Jablonowski Béla	2	2	3	—	3	2	1	1	2	3	2	2	1	jól érett
Jalsoviczky István ref.....	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1	1	jelesen érett
Jalsoviczky Tibor ref.	1	2	2	2	—	2	1	2	2	—	1	1	1	jól érett
Kelemen József	2	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	2	1	jelesen érett
³⁰ Klug Ferenc	2	2	2	3	—	2	2	1	3	—	2	1	1	érett
Kolossváry Pál	1	2	2	—	1	2	1	1	1	2	2	1	1	jelesen érett
Kovácsics Radoszláv g. k. öszt.	1	3	2	3	—	2	2	2	2	—	2	1	1	érett
Küstel Árpád.....	2	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	2	1	jelesen érett
Lederer Gusztáv J. N.	2	2	2	—	2	1	1	3	3	3	2	1	1	érett
³⁵ Liphay Béla br. F. J. N. ²														—
Marić Tivadar F. J. N. tm.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	2	1	jelesen érett
Márton Aurél izr.	2	2	2	—	1	2	1	2	2	3	2	1	1	jól érett
Mennyey József	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1	1	jelesen érett
Mihajlovits Miklós g. kel....	1	2	3	—	3	3	1	1	2	3	2	1	1	érett
⁴⁰ Moussong Ferenc	2	3	3	—	2	2	2	3	3	3	2	1	1	nem érett
Natorp Tivadar br.....	1	1	2	—	1	2	1	1	2	3	1	2	2	jól érett
Schröder Imre tm. öszt....	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	2	1	jelesen érett
Schulek György ág. ev.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2	1	1	jelesen érett
Solti Jenő J. N.	2	1	2	—	1	2	1	2	2	2	1	1	1	jól érett
⁴⁵ Stražimir Iván ref. tm.	1	2	2	2	—	3	1	2	2	—	2	2	1	jól érett
Szeibert Sándor	2	3	3	—	2	1	2	2	3	2	2	2	1	érett

¹ Kimaradt 1912. január 12-én.² Kimaradt 1911. december 22-én.

Nyolcadik osztály. (Folytatás.)

A tanuló neve és hitvallása ; ismétlő-, tandíjmentes- vagy ösz- töndíjas-e ?	Vallástani	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-ny. h. i.	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségstan	Rajz	Bölcsészettan	Testgyakorlat	Magaviselet	Az éretts. vizsg. eredménye
Szöllősy János ref. tm.	1	3	2	2	—	2	2	3	3	—	3	3	1	jól érett
Teész Imre tm.	1	1	1	2	—	2	1	2	2	—	1	1	1	jelesen érett
Unkelhäuser Ferenc	2	1	1	1	—	1	2	2	2	—	1	2	1	jelesen érett
⁵⁰ Walther Ernő ág. ev.	2	2	3	—	2	2	2	2	3	3	3	3	1	jól érett
<i>Magántanulók :</i>														
Brandschott Dezső ág. ev.	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	—	—	érett
Chikán Béla	2	3	3	—	4	3	4	3	3	3	3	—	—	—
Gyömrei István ref., tm.	2	3	3	—	2	4	3	3	3	3	3	—	—	—
Jaritz Hilda ³	2	1	1	—	1	1	1	1	1	2	1	—	—	jól érett
⁵⁵ Jaritz Józsa ³	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	jelesen érett
Kiss Emil	3	3	3	—	3	4	4	3	3	3	3	—	—	—
Kovács Aladár ³	2	3	3	—	3	3	3	3	3	2	2	—	—	nem érett
Maksa Árpád tm. ³	4	4	4	—	4	3	4	4	4	1	3	—	—	—
Ráskai Alfonz tm.	2	3	3	4	—	3	2	3	3	—	3	—	—	—
⁶⁰ Varga Sándor ism., tm. ³	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	—	—	—
Várallyay Sándor J. N.	1	2	3	—	2	3	2	2	1	2	2	—	—	jól érett
³ VII—VIII. összevont vizsgálatot tettek.														

Összesen : 62.

III.

A TANULÓK STATISZTIKÁJA.

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.

Nyilvános tanulók											Magántanulók				
Felvétetett	Az iskola év folyamán							Az osztályvizsgálatról elmaradt	Junius, ill. május hónapban osztályvizsgálatot tett	Pótló vizsgálatot tehet	Összesen osztályvizsgálatot tett	Felvétetett		Osztályvizsgálatot tett	
	önként kimaradt	tanácsfolytan távozott	kizáratott	betegség	baleset	öngyilkosság	következtében meghalt					fiú	leány	fiú	leány
												2	3	4	5
418	20	—	—	—	—	—	4	394	3	394	31	2	27	2	

31
2
451
2. A felvett és a vizsgát tett tanulók száma osztályonként.

Osztály	Felvétetett			Osztályvizsgálatot tett		
	nyilvános tanuló	magántanuló		nyilvános tanuló	magántanuló	
		fiú	leány		fiú	leány
1	2	3	4	5	6	7
I.	62	1	—	58	1	—
II.	62	4	—	59	3	—
III.	50	1	—	48	1	—
IV.	49	6	—	42	4	—
V.	36	—	—	36	—	—
VI.	49	—	—	46	—	—
VII.	59	9	—	57	8	—
VIII.	51	10	2	48	10	2
I—VIII.	418	31	2	394	27	2

394
29
423

3. A felvett nyilvános tanulók megbetegedései s az igazgatói és tanárkari megrovások száma.

Megbetegedések			Megrovások	
A könnyű	A súlyos	A fertőző esetleg (járványos)	Az igazgatói	A tanárkari
nem fertőző			megbetegedések száma	megrovások száma
1	2	3	4	5
1696	88	23	6	—

4. A tanulók megoszlása december hó 31-én kor szerint, osztályonként.

Osztály	A nyilvános és a magántanulók együttes létszáma dec. 31-én	A nyilvános és a magántanulók együttes létszámából december 31-én																		
		9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	25.	30.		
		évét már betöltötte																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
I.	62	6	45	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
II.	65	—	5	38	20	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
III.	50	—	—	3	38	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
IV.	50	—	—	—	1	40	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
V.	36	—	—	—	—	3	25	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VI.	49	—	—	—	—	—	4	33	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—		
VII.	65	—	—	—	—	—	—	3	50	6	3	1	1	1	—	—	—	—		
VIII.	60	—	—	—	—	—	—	—	1	43	7	2	3	—	2	2	—	—		
I—VIII.	437 423 ⁹	6	50	51	60	51	40	42	62	52	11	3	4	1	2	2	—	—		

5. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása honosság és szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) állandó lakóhelye szerint.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók										
összes száma	közül			száma, akiknek szülője (gyámja, ill. más törvényes gondviselője) állandóan						
	magyar honos volt		külföldi honos volt	ugyanazon		a magyar anyaország más törvényhatóságában	Horvát-Szlavonországokban	külföldön még pedig		
	magyarországi	horvát-szlavonországi		községben	várm. más községében			Ausztriában	Franciaországban	
	illetőségű			lakott						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
423	410	10	3	337	15	63	6	1	1	—

6. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságokint szülők (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.

Törvényhatóság	A tanulók száma	Törvényhatóság	A tanulók száma	Törvényhatóság	A tanulók száma
1	2	1	2	1	2
A) Magyar anyaország		40. Pozsony vm.	4	15. Pancsova thj. v.	—
a) Vármegyék		41. Sáros vm.	3	16. Pécs thj. v.	—
1. Abauj-Torna vm.	—	42. Somogy vm.	—	17. Pozsony thj. v.	—
2. Alsó-Fehér vm.	—	43. Sopron vm.	—	18. Selmez- és Bélabánya thj. v.	—
3. Arad vm.	1	44. Szabolcs vm.	4	19. Sopron thj. v.	—
4. Árva vm.	—	45. Szatmár vm.	—	20. Szabadka thj. v.	1
5. Bács-Bodrog vm.	3	46. Szeben vm.	—	21. Szatmár-Németi thj. v.	1
6. Baranya vm.	—	47. Szepes vm.	—	22. Szeged thj. v.	—
7. Bars vm.	2	48. Szilágy vm.	1	23. Székesfehérvár thj. v.	—
8. Békés vm.	1	49. Szolnok-Doboka vm.	1	24. Temesvár thj. v.	—
9. Bereg vm.	—	50. Temes vm.	1	25. Ujvidék thj. v.	—
10. Besztercze-Naszód vm.	—	51. Tolna vm.	1	26. Versecz thj. v.	—
11. Bihar vm.	1	52. Torda-Aranyos vm.	1	27. Zombor thj. v.	—
12. Borsod vm.	2	53. Torontál vm.	1		
13. Brassó vm.	—	54. Trencsén vm.	—	A, b) együtt	343
14. Csanád vm.	1	55. Turóc vm.	—	A, a+b) összesen	415
15. Csik vm.	—	56. Udvarhely vm.	—		
16. Csongrád vm.	—	57. Ugocsa vm.	—	B) Horvát-Szlavonország	
17. Esztergom vm.	—	58. Ung vm.	—	a) Vármegyék	
18. Fejér vm.	4	59. Vas vm.	—	1. Belovár-Kőrös vm.	—
19. Fogaras vm.	1	60. Veszprém vm.	—	2. Lika-Krbava vm.	1
20. Gömör-és Kis-Hont vm.	—	61. Zala vm.	—	3. Modrus-Fiume vm.	—
21. Győr vm.	1	62. Zemplén vm.	1	4. Pozsega vm.	—
22. Hajdu vm.	—	63. Zólyom vm.	—	5. Szerém vm.	2
23. Háromszék vm.	1	A, a) együtt	72	6. Varasd vm.	1
24. Heves vm.	5	b) Városok		7. Verőcze vm.	—
25. Hont vm.	—	1. Arad thj. v.	1	8. Zágráb vm.	2
26. Hunyad vm.	—	2. Baja thj. v.	1	B, a) együtt	6
27. Jász-Nagykun-Szolnok vm.	6	3. Budapest fő- és székv.	337	b) Városok	
28. Kis-Küküllő vm.	—	4. Debreczen thj. v.	1	1. Eszék thj. v.	—
29. Kolozs vm.	—	5. Fiume thj. v.	—	2. Varasd thj. v.	—
30. Komárom vm.	2	6. Győr thj. v.	—	3. Zágráb thj. v.	—
31. Krassó-Szörény vm.	4	7. Hódmező-Vásárhely thj. v.	—	4. Zimony thj. v.	—
32. Liptó vm.	—	8. Kassa thj. v.	—	B, b) együtt	—
33. Máramaros vm.	—	9. Kecskemét thj. v.	—	B, a+b) együtt	6
34. Maros-Torda vm.	—	10. Kolozsvár thj. v.	—	Ismétlés	
35. Moson vm.	—	11. Komárom thj. v.	1	Magyar anyaország ...	415
36. Nagy-Küküllő vm.	1	12. Maros-Vásárhely thj. v.	—	Horvát-Szlavonorszá- gok ...	6
37. Nógrád vm.	1	13. Miskolcz thj. v.	—	Magyar birodalom ...	421
38. Nyitra vm.	2	14. Nagy-Várad thj. v.	—	Ausztria ...	1
39. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.	15			Franciaország ...	1

7. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) foglalkozása (társadalmi állása szerint).

Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma	Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma
1	2	1	2
Nagybirtokos, nagybérelő (1000 kat. holdon felül)	20	Köztisztviselő (a papok, tanárok és tanítók kivételével) és közhivatalban alk. dijnok ...	141
Középbirtokos és bérelő (100—1000 kat. holddal)	13	Pap	2
Kisbirtokos, kisbérelő (100 kat. holdon alul)	2	Tanár, tanító	20
Kisbirtokos - napszámos (kisbérelő-napszámos)	—	Másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, közjegyző, gyógyszerész stb.) s ilyeneknél alkalmazott segéd, irnok stb.	63
Egyéb őstermelő (feles, majoros, kertész, halász)	—	Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolgáló	16
Gazdasági tisztviselő	11	Katonatiszt, honvédtiszt, (csendőrtiszt)	14
Egyéb gazdasági segédszemély (földműves-napszámos, gazdasági cseléd)	—	Katona altiszt (honvéd altiszt, csendőr altiszt)	—
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	8	Különböző v. közelebről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos	1
Kisiparos, bányakisvállalkozó	11		
Ipari vagy bányászati tisztviselő	6	Nyugdíjas vagy jövedelméből élő (tőkés, járadékos, háztulajdonos)	29
Egyéb ipari vagy bányászati segédszemély (előmunkás, segéd, munkás stb.)	1	Magánzó, eltartásos	21
Nagykereskedő, nagyvállalkozó	10	Egyéb és ismeretlen foglalkozású	1
Kiskereskedő, kisvállalkozó ...	9	Árvaházi, szeretetházi tanulók	—
Kereskedelmi vagy közlekedési (vasuti, posta stb.) tisztviselő	21		
Egyéb keresk. vagy közlek. segédszemély (altiszt, segéd, szolgáló stb.)	2	Mindössze	423

8. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint.*

Az osztályvizsgálatot tett tanulók összes száma	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül										
	latin szertart.	görög-róm.	örm. kath.	refor-mátus	ág. hv. evang.	görög-keleti	uni-tárius	izraelita	bap-tista		
	v a l l á s ú v o l t										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
423	299	8	—	51	39	5	4	17	—	—	—

Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül											
ma-gyar	német	tót	oláh	ruthén	horvát	szerb	olasz	román	bosz-niai	fran-cia	összesen nem magyar
a n y a n y e l v ü v o l t											
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
408	6	—	1	—	4	2	—	—	1	1	15

Az osztályvizsgálatot tett magyar anyanyelvű tanulók közül									
csak magya-rul	más nyelven is	németül	tótul	oláhul	ruthénul	horvátul	szerbül	olaszul	egyéb hazai nyelven
tudott		i s t u d o t t							
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
240	163	158	6	2	—	2	2	6	—

Az osztályvizsgálatot tett nem magyar anyanyelvű tanulók közül									
csak anya-nyelvén	más nyelven is	csak németül	csak tótul	csak oláhul	csak ruthénul	csak horvátul	csak szerbül	csak olaszul	csak egyéb hazai nyelven
tudott		t u d o t t							
35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
—	13	—	—	—	—	—	—	—	—

Az osztályvizsgálatot tett										
német	tót	oláh	ruthén	horvát	szerb	olasz	román	boszniai	francia	összesen nem magyar
anyanyelvű tanulók közül magyarul is tudott										
45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
6	—	1	—	4	2	—	—	1	1	15

9. Ismétlők, a görög pótló tárgyak tanulói, magaviselet és mulasztások osztályonként.

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett										
	nyilvános és magántanulók közül		nyilvános tanulók								
			közül							által	
	is-méltó volt	a görög-pótló tárgyakat tanulta	magaviseletből				egy órát sem	csak igazol-tan	igazolatl-anul	igazol-tan	igazolatl-anul
			1.	2.	3.	4.					
osztályzatot kapott				mulasztott			mulasztott órák száma				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I.	3	—	40	18	—	—	9	49	—	1625	—
II.	—	—	50	9	—	—	9	50	—	2586	—
III.	1	—	41	7	—	—	3	45	—	2310	—
IV.	2	—	37	5	—	—	8	33	1	1685	5
V.	1	23	32	4	—	—	4	32	—	1828	—
VI.	—	28	28	18	—	—	2	40	4	2612	7
VII.	1	58	46	11	—	—	7	50	—	2889	—
VIII.	1	40	46	2	—	—	8	40	—	1711	—
I—VIII.	9	149	320	74	—	—	50	339	5	17246	12

10. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele osztályonként.

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett																	
	nyilvános és magántanulók								nyilvános tanulók közül									
	összes száma	közül							a latin	a francia	az angol	az egész-ség-tant	a szabadkézi rajzot	a kézi-munkát	a gyorsírást	az éneket		
		minden				egy	két	több										
		jeles	rendes tantárgyból							nyelvet								
			legalább		elég-telen					mint rendkívüli tantárgyat legalább elégséges eredménnyel tanulta								
jó			elégs.															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
I.	59	2	9	35	6	3	4	—	—	—	—	7	—	—	44	—		
II.	62	12	18	25	5	—	2	—	—	—	—	4	—	—	37	—		
III.	49	3	9	32	4	1	—	—	—	—	—	3	—	1	28	—		
IV.	46	4	6	30	5	—	1	—	—	—	—	3	—	6	29	—		
V.	36	3	9	21	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VI.	46	3	11	26	3	3	—	—	—	—	—	3	—	5	—	—		
VII.	65	1	12	45	6	1	—	—	—	—	30	7	—	6	—	—		
VIII.	60	8	13	34	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
I—VIII.	423	36	87	248	34	10	8	—	—	—	30	27	—	18	138	—		

11. Az érettségi vizsgálatok eredményéről.

Hányan jelentkeztek érettségire?	Hány készítette el minden feladatát legalább elegendős eredménnyel?	Hány utasított az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra?	Hányan bocsjátottak szóbelire?	A szóbelin					Az érettségit végzett ifjak pályaválasztása															
				hány lett jelesen	hány jól	hány egyszorúen	hány utasított javító vizsgálatra?	hány nem tehet többé érettségi vizsgálatot?	theologiai	bölcészeti	jogi	orvosi	technikai	hivatalnoki	vasúti tiszti	diplomáciai	gazdasági	erdészeti	bányászati	rajztanári	kereskedelmi	zenei	vegyészi	katonai
54	54	—	54	18	18	15	3	—	1	4	17	5	7	6	—	1	4	—	—	1	2	1	—	5

12. Az intézeti házról, továbbá a tanítási és mellékhelyiségekről.

A középiskola saját házában van-e vagy bérházban?	Az intézet oktatási céljaira szolgál hány									Van-e és hány nyári tornatér?	Van-e óráközti üdülőhely? s ha van, idejegyzendő a terület ☐ méterekben	Egyéb helyiségeinek száma	Összesen	
	osztály- vagy tanterem	természetrajzi	természet-tani	vegyészedi	rajz-	téli torna-	könyvtári	tanári- s tanácskozási	igazgatói					t e r e m
Saját házában	8	3	2	1	1	1	1	4	2	Két játszótér	Két udvar 196-18 ☐ m.	15	42	

IV.

Az 1912/13-ik iskolai évre vonatkozó figyelmeztetések.

A) A t. c. közönség tájékoztatásául.

1. Az 1912—13. iskolai évre a fölvételek június hó 24. és 25. napján voltak és pedig június 24-én jelenlegi növendékeink jelentkezhetnek folyó évi osztályfőnökeiknél, tehát a II—VIII. osztályba lépő tanulóink; június 25-én pedig az I. osztályba jövő és esetleg a más intézetekből a felsőbb osztályokba lépő tanulók.

A fölvételre a tanulóknak szülőik, vagy gyámjaik kíséretében *személyesen* kell jelentkezniök, írásban nem lehet jelentkezni. Az I. osztályba lépők születési és oltási bizonyítványt is tartoznak felmutatni. Az I. osztályba csak olyan tanulók vétetnek föl, akik 9 évesek elmúltak, a népiskola 4-ik osztályát elvégezték s ezt bizonyítvánnyal igazolják, továbbá az iskola körletébe tartoznak (Kacsá-utca és Szegényház-utca innenső oldala, Vár, Döbrentei utca, Fő-utca határán belül). A népiskola IV. osztályának elvégzése nem okvetlenül szükséges, tehet a tanuló beiratása alkalmával felvételi vizsgálatot is.

A fölvétel alkalmával minden tanuló 10 korona felvételi díjat fizet, továbbá 2 koronát az évi értesítőre, 1 koronát az ifjúsági könyvtárra és 2 koronát a tanulmányi kirándulásokra és egyéb tanulmányi célokra, 30 fillért pedig bizonyítványbélyegre. A katolikus tanulók ezenkívül még 2 koronát fizetnek énektanításért. Tehát a *római katolikus tanulók összesen 17 korona 30 fillért fizetnek, a nem katolikus tanulók pedig 15 korona 30 fillért.* Minden tanuló fölvételi lapot kap, amely lappal szeptember 5. napján az osztályfőnök uraknál jelentkezni kell beírásra.

2. Augusztus hó 31-én tartatnak a javító- és pótlóvizsgálatok, továbbá az I—VIII. o. különbözeti vizsgálatok; a magántanulók vizsgálatai pedig szeptember 2-án és 3-án. *A javító-, pótló-, kiegészítő- és isméllő érettségi vizsgálatok a kir. tanker. főigazgatóság 3386—1912. sz. a. r. az 1912—13-iki iskolai év szeptember és december havában ebben az iskolában lesznek. Ezúton is felhívom mindazokat, akik folyó évi szeptember hóban iskolánkban javító-, pótló-, isméllő- vagy kiegészítő érettségi vizsgálatra jönnek, vagy ezeket megelőzőleg különbözeti vagy magánvizsgálatra jelentkeznek, hogy erre vonatkozó kérvényeiket a legpontosabban (szül. biz., összes gimna-*

ziális biz. és az eltöltött idő igazolása a beadás napjáig) felszerelve legkésőbb folyó évi július hó 31-ig az igazgatói irodában okvellenül beadják. A kérvényekhez egy-egy hivatalosan hitelesített arckép is csatolandó; a kérvények, melyek az igazgatóságnak adandók be, de dr. Erődi Béla udv. tan. kir. főigazgató úrhoz (I., Somlói-út 24.) címzendők, 1 koronás bélyeggel látandók el!

A vizsgálati engedély kézbesítése után a vizsgálati díjak haladéktalanul lefizetendők!

A különbözeti vizsgálat díja 20 korona.

A magánvizsgálati díjak: 72 korona tandíj, 80 korona vizsgadíj (VII—VIII. összevonásánál 120 korona) és a felvételi díj 12 korona 30 fillér. A pótló és kiegészítő érettségi vizsga díja nyilvános tanulóknak 24 korona, magántanulóknak 44 korona, a javító érettségi vizsga díja és a latin vagy görög ny. kieg. vizsgadíj pedig nyilvános tanulóknak 11 korona, magántanulóknak 21 korona.

Figyelmeztetem az összes jelentkezőket, hogy semmiféle hivatalos felszólítást ne várjanak, hanem ügyeik iránt állandóan személyesen érdeklődjenek. Írásbeli kérdezősködésekre nem válaszolunk.

Az írásbeli érettségi vizsgálat napjai szeptember 5., 6., 7.

A szóbeli vizsgálat szeptember 11-én kezdődik.

3. Szeptember hava 4-én az I. osztályba, 5-én és 6-án a II—VIII. osztályba az osztályfőnököknél lesznek a beírások, de csak azokba az osztályokba, amelyekben a teljes létszám még nincs betöltve, 6-án az idegenből jött tanulók számára, amennyiben még hely van. A díjakat I. az 1. pontban.

Szeptember 8-án délelőtt 8 órakor ünnepélyes «Veni Sancte». Szeptember 9-én reggel 8 órakor a fegyelmi szabályok kihirdetése és a tanítás megkezdése.

Mindezekről az iskola hirdető tábláin annak idején kiteendő értesítések is adnak részletes felvilágosítást.

4. Az 1890. évi XXX. t.-c. rendelkezése azt a célt akarja elérni, hogy a gimnázium V. osztályába lépő ifjú további előképzésének irányát az alsó négy osztályban tapasztalt nehézségek számbavétele mellett biztosabban választhassa. Mert oly tanuló, ki már a négy alsó osztályban tetemesebb nehézségekkel küzdött a latin vagy német nyelvbe, most már mellőzheti a görög nyelvet s az ily tanulóknak határozottan ajánlandó a görög nyelv elhagyása, hogy előmenetelét a felsőosztályokban ne kockáztassa.

A görög nyelvi irány előképzést ad a jogi, orvosi, papi, tanári, mérnöki, bányászati, erdészeti, gazdasági és katonai pályákra.

A görög helyett választott tanfolyamban előképzést nyer a tanuló a jogi, orvosi, tanári (kivéve a nyelvészeti, bölcsészeti és történeti szakokat) mérnöki, bányászati, erdészeti, gazdasági, katonai és tengerészeti pályákra.

Az V. osztályba épő tanulók irányválasztása a vallás- és közoktatási nagyméltóságú miniszter úr 1890. évi 30.829. sz. a. kelt magas rendelete értelmében a beiratás alkalmával történik a szülők, illetőleg törvényes gyámok által teendő szóbeli, távollétök esetében pedig általok kiállítandó írásbeli nyilatkozat útján.

Az átlépés egyik tanfolyamdól a másikba csak fölvételi vizsgálat alapján lehetséges a tanári testület engedélye mellett.

B) 40,201/895. sz. a. kelt miniszteri rendelettel kiadott tandíj-szabályzat főbb pontjai.

1. A tandíj összegét rendeleti uton a vallás- és közokt. miniszter határozza meg. (Jelenleg 72 korona.) A tandíjat az intézet tandíjkezelőjénél kell lefizetni, aki erről nyugtatványt ad.

2. A tandíjat négy részletben lehet fizetni és pedig: az első részletet legkésőbb okt. 15-ig, a másodikat december 1-ig, a harmadikat márc. 15-ig, a negyediket május 1-ig. *Aki a tandíjrészletet 8 nap alatt nem fizeti le, azt az intézetből ki kell tiltani, tekintet nélkül a mulasztást okozó körülményre. A tandíj-beszédés napja mindig előre tudtul adatik a tanulóknak.*

3. A tandíjfizetés alól való fölmentést a szabályzat szerint az igazgató adja meg. Az olyan tanulókat, kik szegénységüket, vagy legalább vagyontalanságukat nem igazolják, nem lehet fölmenteni. (Közép-, fels. leányisk., polg. és népisk. tanárok, tanítók és iskolaszolgák, valamint a közoktatásügyi tisztviselők gyermekei nem kötelesek szegénységi bizonyítványt felmutatni.) Nem lehet felmenteni az olyan tanulót sem, akinek magaviselete «kevésbé szabályszerű», vagy «rossz», végre olyanokat sem, akiknek több az «elégséges»-ük, mint «jó» és «jeles»-ük

A tandíj alól még a nem egészen szegény szülők gyermekei is fölmenthetők, még pedig oly feltétel mellett, ha *legalább jó előmenetelt képesek felmutatni és azonfelül a szülők beigazolják, hogy egyszerre három vagy több fiút gimnáziumban vagy reáliskolában, tudomány-egyetemen vagy műegyetemen taníttatnak.*

A tandíj mentességet írásban kell kérni az intézet igazgatóságához címzett szabályszerű folyamodványban. *Folyamodni minden évben kétszer lehet: szeptember 15-ig és február 15-ig.*

C) Jelentkezés a pótló- és javítóvizsgálatra.

Az 1883. XXX. t.-c. 11-ik §-a szerint:

Azon tanulóknak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet *tanári testülete* megengedheti hogy osztályzata kijavitása végett a következő iskolaév kezdetén vizsgálatot tehessen. Aki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az csak rendkívüli esetben, a *kir.*

tankerületi főigazgatóság engedélye alapján bocsátható javító-vizsgálatra. Az ilyen, a *budapesti kir. tankerületi főigazgatósághoz címzett* kérvényeket a tanulóknak *legkésőbb július 5-ig* kell az igazgatóságnál beadni. Aki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, javító-vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

A javító-, nemkülönbén a pótlóvizsgálatot is rendesen azon tanintézetben kell a tanulónak letennie, melyben az elégtelen tanjegyet kapta, illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta. Indokolt esetekben a vallás- és közoktatásügyi miniszter, illetőleg az iskola felekezeti főhatósága megengedheti, hogy ezen vizsgálatok más tanintézetben tétessenek le. *Pótlóvizsgálatra azonban valamely tanuló csak akkor bocsátható, ha a vizsgálatról való elmaradását igazolja és ezt a tanári kar elegendő mentségül elfogadja. A pótlóvizsgálati engedélyért a kérvényeket az igazgatósághoz kell benyújtani július 5-ig.* A tanári karnak megtagadó határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, illetőleg a tanintézet főhatóságához lehet folyamodni.

Kelt Budapest, 1912. év június hava 29-én.

Szölgyény Ferenc

kir. kath. főgimn. igazgató,

a m. kir. Ferenc József-Nevelőintézet kormányzója.

A Ferenc József-Nevelőintézet programjából.

Az intézet célját kipróbált tanárok folytonos felügyelete által akarja elérni. Az ezekkel való érintkezés nemcsak a gimnáziumi tárgyakban vezeti a növendékeket szellemi erejük kellő felhasználására, hanem felváltva német, francia és angol nyelven való társalgódás útján elsajátíttatja a növendékekkel a mondott nyelveket, jellemökre, maguktartására kellő irányban hat és testi épségüket és tisztaságukat megővja.

A nevelőintézet növendékei vallási gyakorlataik teljesítésében hitoktatóik vezérlete alatt állanak. A katolikus tanulók a gimnázium kápolnájában, a többi vallásúak felekezetük templomában jelennek meg isteni tiszteletre.

A növendékek nevelésével a rendes iskolai tanításon kívül külön intézeti nevelő-tanárok foglalkoznak, kik a gimnáziumi tanulmányokban is segítségükre állanak.

A nevelőintézet egy-egy csoportjában legfőlebb 20—30 növendék lehet. Egy ily csoportnak van két hálóterme, egy tanulóterme (minden növendék számára külön íróasztallal) és egy játszóterme. Van az intézetnek nagy díszterme, két téli és egy nyári társalgóterme és fürdőosztálya. Nyáron a szabad mozgásra rendelkezésre áll a nevelőintézet kertje, télen a nevelőintézet üveggel fedett udvara.

Ezenfelül a növendékek mennél többször kirándulásokat tesznek nevelőikkel nemcsak szórakozás, hanem okulás végett is. Megtekintik nyáron a vidék természeti szépségeit, télen pedig felkeresik a főváros nevezetesebb közintézeteit, gyűjteményeit és kiállításait, mindig szak-szerű és oktató vezetés mellett.

A megbetegedett növendékek számára külön betegosztály van három helyiséggel. Az orvosi felügyelet naponta történő s állandó betegápoló áll rendelkezésre.

Az ételmezés áll: két reggeliből, négy étel ebédből, uzsonnából és két étel vacsorából. A növendékek nevelőikkel együtt étkeznek.

A fizetőhelyekre valláskülönbség nélkül minden kellő magaviseletű és előmenetelű tanuló folyamodhatik. A kérvények a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézendők s az intézet kormányzójánál nyújtan-dók be. Melléklendő születési, iskolai és egészségi bizonyítvány.

Az alapítványosok vagy egész alapítványosok, vagy fél alapítvá-

nyosok. Az egész alapítványosok az ellátásért és tanításért nem fizetnek semmit sem, a fél alapítványosok egy évre 900 koronát fizetnek. A teljes ellátási díj 1800 korona. A díj félévenként előre fizetendő. A zenéért, úszásért, vívásért és lovaglásért a résztvevők külön mérsékelt díjat fizetnek. Végül minden növendék fizet 72 korona gimnáziumi díjat, 10 korona gimnáziumi felvételi és 2 korona 40 fillér gimnáziumi ifjúsági könyvtári és programdíjat

Minden növendéknek magával kell hoznia 12 fehér inget, 6 háló-inget, 24 zsebkendőt, 6 alsónadrágot, 12 pár harisnyát, 6 lepedőt, 6 paplanlepedőt, 6 fehér párnahéjat, 6 törülközőt, 1 párnát (64 cm. hosszú, 40 cm. széles), 1 paplant, 1 gypajútakarót, 2 nyári és 2 téli lábbelit.

Az intézet növendékei egyenruhát viselnek.

A növendékek előmeneteléről és magaviseletéről a szülők vagy gyámok havonként értesítetnek. Ha valamely növendékeknél akár a tanulásban, akár a magaviseletben, akár állandó egészségi állapotában oly hibák mutatkoznak, melyek a nevelőintézet feladatát akadályozzák, a szülők vagy gyámok minden feltűnés nélkül egyszerűen felkéretnek gyermeküknek vagy gyámoltjuknak az intézetből való kivételére.

Szölgvény Ferenc

nevelőintézeti kormányzó,

a II. ker. kir. egyet. kath. főgimnázium igazgatója.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
<i>O császári és királyi Fensége József Ferenc Főherceg érettségi vizsgálata</i>	3
<i>Andor József</i>	10
I. A tanintézet belállapota :	
1. Személyi állapot	12
2. A tanszerek gyarapodása	19
3. Segélyezési ügy	26
<i>a) Ösztöndijas tanulók</i>	26
<i>b) Segélyező-egyesület</i>	26
II. Szellemi állapot :	
1. Fegyelem	28
2. Oktatás	29
A) Rendes tantárgyak :	
<i>α) Bevégzett tananyag</i>	29
<i>β) Az V., VI., VII. és VIII. oszt. feladott magyar és a VII. és VIII. oszt. feladott német nyelvi dolgozatok</i>	41
<i>γ) Az írásbeli érettségi vizsgálat tételei</i>	43
B) Rendkívüli tantárgyak :	
<i>α) Egyházi ének</i>	43
<i>β) Fizikai gyakorlatok</i>	43
<i>γ) Szabadkézi rajz</i>	44
<i>δ) Egészségtan</i>	45
<i>ε) Gyorsírás</i>	45
<i>ζ) Ifjúsági céllovó tanfolyam</i>	46
3. Az intézetben működő ifjúsági körök :	
<i>a) Daloskör</i>	47
<i>b) Zenekör</i>	47
<i>c) Vörösmarty-Önképző</i>	48
<i>d) Gyorsíró-kör</i>	51
<i>e) Természettudományi kör</i>	53
4. Fontosabb mozzanatok a főgimnázium ez évi történetéből	54
5. Főhercegi látogatás	55
6. Főigazgatói látogatás és egyéb események	55

	Oldal
7. Tanulmányi kirándulások	55
8. Beiratások	56
9. Vizsgálatok	56
10. Események a tanártestületben	57
11. A tanulók egészségi állapota	57
12. Jutalomkönyvek	58
13. A tanulók osztályozása	58
III. Statisztikai táblázatok	74
IV. A jövő tanévre vonatkozó figyelmeztetések	81
A m. kir. Ferenc József-nevelőintézet	85